

UFUK

KONYA İMAM HATİP LİSESİ YAYIN ORGANI • YIL: 2 • SAYI: 3 • MAYIS 1993

FETHİN 540. YILI

VEDA HUTBESİ

Bu hutbe M.S. 632 yılında Hz. Peygamber (A.S.) efendimiz tarafından yüzbini aşkın müslümana irad edilmiştir.

Allah'a hamd ve sanâlar olsun. O'nu över, O'nun yardımını diler, O'nun affını isteriz. Ve biz O'na döneceğiz; ve nefislerimizin hatalarından fiillerimizin kötülüklerinden bizi korumasını O'ndan dileriz. Allah'ın doğru yola sevkettiğini kimse saptıramaz. O'nun saptırdığını da kimse doğru yola getiremez. Allah'dan başka hiçbir ilâh bulunmadığını tasdik ederim ve yine tasdik ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve Rasûlü'dür.

Ey Allah'ın kulları! Size Allah'dan korkmanızı emrederim. Sizi O'na itaat etmeye çağırırım. Böylece sözlerime en iyi olanla başlıyorum.

EY İNSANLAR!

Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedî olarak bir daha bulunamayacağım. İnsanlar! Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay, bu şehriniz Mekke nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız da öyle mukaddestir. Her türlü tecâvüzden korunmuştur.

ASHÂBIM!

Yarın Rabbinize kavuşacaksınız ve bugünkü her hal ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbiriniz boynunu vurmayınız. Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulunmayanlara bildirsın. Olabilir ki, bildiren kimse burada bulunup da işitenden daha anlayarak muhafaza etmiş olur.

Ashabım! Kimin yanında bir emânet varsa onu sahibine versin! Fâizin her çeşidi haram kılınmıştır, ayağımın altındadır. Lâkin borcunuzun aslını vermeniz gerekir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız. Allah'ın emriyle fâizcilik artık yasaktır. Câhiliyetten kalma bu çirkin âdetin her türlü ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım faiz de Abdumuttalib'in oğlu (amcam) Abbâs'ın fâizidir.

Ashâbım! Cahiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdumuttalib'in torunu (amca oğlum) Rebi'anın kan davasıdır.

İnsanlar! Bugün şeytan sizin şu topraklarınızda yeniden te'sir ve hakimiyetini kurmak gücünü ebedi surette kaybetmiştir. Fakat siz bu kaldırdığım şeyler dışında, küçük gördüğünüz işlerde ona uyarsanız bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız!

İnsanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah emaneti olarak aldınız; onların namuslarını ve iffetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız, onların, aile yuvasını, sizin hoşlanmadığınız hiçbir kimseye çiğnetmemeleridir. Eğer râzı olmadığınız herhangi bir kimseyi aile yuvanıza alırlarsa, onları hafifçe dövüp sakındırabilirsiniz. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, İslâmi esaslar çerçevesinde, her türlü yiyecek ve giyeceklerini te'min etmenizdir.

Mü'minler! Size bir emanet bırakıyorum ki, ona sımsıkı sarıldıkça yolunuzu hiç şaşmazsınız. O emanet Allah Kitabı Kur'andır. Mü'minler sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyiniz! Müslüman müslümanın kardeşidir. Böylece bütün müslümanlar kardeştir. Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecâvüz etmek helâl değildir. Meğer ki gönül hoşluğu ile kendisi vermiş olsun.

Ashabım! Kendinize de zulmetmeyiniz. Kendinizin de üzerinizde hakkı vardır.

İnsanlar! Cenâb-ı Hakk her hak sahibine hakkını Kur'ân'da vermiştir. Vârise vasiyet etmeğe lüzûm yoktur. Çocuk kimin döşğinde doğmuşsa ona aittir. Zina edene mahrûmiyet vardır. Babasından başkasına ait soy iddia eden soysuz, yahut efendisinden başkasına intisâba kalkan nankör, Allah'ın gazabına, meleklerin lanetine, bütün müslümanların nefretine uğrasın! Cenab-ı Hakk bu gibi insanların ne tevbelerini, ne de adâlet şehâdetlerini kabul eder.

İnsanlar! Yarın beni sizden soracaklar ne diyeceksiniz?

- Allah'ın elçiliğini ifa ettin, vazifeni yerine getirdin, bize vasiyet ve öğütte bulundun diye şehâdet ederiz.

- Şâhid ol ya Rabb! Şâhid ol ya Rabb! Şâhid ol ya Rabb!

Hz. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM

UFUK

KONYA İMAM HATİP LİSESİ
YAYIN ORGANI

★ ★ ★

Yıl: 2 • Sayı: 3 • Mayıs 1993

★ ★ ★

Sahibi

İHL Adına Okul Müdürü
BEKİR YİĞİT

★ ★ ★

Yazı İşleri Müdürü
ABDULLAH TEKİN

★ ★ ★

Genel Yayın Yönetmeni
HAMİT TURANALP

★ ★ ★

Yayına Hazırlayan
İBRAHİM ATAÇ

★ ★ ★

İnceleme Kurulu
HAMİT TURANALP
İBRAHİM ATAÇ
MUSTAFA ERTÜRK
MUSTAFA ÖZCAN
HÜSEYİN YAYLALI

★ ★ ★

Seçici Kurul
ABDULLAH ŞIK
ABDURRAHMAN TERZİ
BEKİR YAYLALI
SÜLEYMAN YAĞCI
YAKUP YAPRAKÇI

★ ★ ★

Yazışma Adresi
İHL Konya
Tel: 512802

★ ★ ★

Dergimiz 2140 Sayısı Tebliğler
Dergisinde Yayınlanan Esaslara Uygun
Olarak Hazırlanmıştır.
Yayınlanan Eserlerden Yazarları
Sorumludur.

★ ★ ★

Baskı
CEYLAN OFSET
Tel: 51 07 78 KONYA

Dizgi & Dizayn

emre GRAFİK &
REKLAM

Grafik Tasarım

CELALEDDİN KAYRAK

İçindekiler

ATATÜRK'ÜN BALIKESİR HUTBESİ	2
Konya Valisi Sayın İhsan Dede İle EĞİTİM - ÖĞRETİM ÜZERİNE	3
Konya İl Milli Eğitim Müdürü Sayın Ömer Kaya İle EĞİTİM ve ÖĞRETİM Üzerine	5
LAİKLİK, DİN ve VİCDAN HÜRRİYETİ	7
FETİH ORDUSUNU UĞURLARKEN	9
EĞİTİM ÖĞRETİM MESELESİ '2	11
BÜYÜYEN - GELİŞEN OKUL: KONYA İMAM-HATİP LİSESİ	12
OKULUMUZ KURUCULARINDAN HACI VEYİSZÂDE MUSTAFA KURUCU	15
İHL ÖĞRENCİSİNE MEKTUP	17
FETİH RUHU	20
FATİH VE İLİM	22
FETHİN GERÇEK YÜZÜ	25
İSTANBUL'UN FETHİ VE HOŞGÖRÜ	27
FETİH RUHUYLE COŞMAK	29
İSLÂM'DA CİHAD	31
ERMENİ MESELESİ	33
GÖNÜLLERİN NURU	36
MÜMİNİ ALLAH'A YAKLAŞTIRAN YOL: KURBAN	38
MEKKE-İ MÜKERREME	40
TEFSİR	43
İMAN VE SALİH AMEL	46
MÜ'MİNİN SİLAHI: DUA	49
HAKKI VE SABRI TAVSİYE	51
İNSANIN YARATILIŞI Embriyoloji Ve Kur'an-ı Kerim	53
İMAM HATİP BİLGİ İŞLEM MERKEZİ	57
BİLİMDE SON GELİŞMELER	59
BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?	60
İZCİLİK VE DİN	62
İSTANBUL'UM BEN	63
BENİM OKULUM	64

UFUK

ATATÜRK'ÜN BALIKESİR HUTBESİ

Ey Millet! Allah birdir. Şan'ı büyüktür. Allah'ın selâmeti, atıfeti ve hayrı üzerinize olsun. Peygamber Efendimiz Cenab-ı Hak tarafından insanlara hakayik'i diniye'yi tebliğe memur ve resul olmuştur. Kanuni esasesi cümlemize malumdur ki, Kur'anı Azimüşşandaki husustur. İnsanlara feyz ruhu vermiş olan dinimiz son dindir. Ekmel dindir. Çünkü dinimiz akla, mantığa, hakikate tevafuluk ve tetabuk ediyor. Eğer akla, mantığa, hakikate tevafuluk etmemiş olsaydı. Bunlar ki diğer kavanini tabiiyyei ilahiyye beyninde tezat olması icap ederdi, çünkü bir cümle kavanini kevniyyeyi yapan Cenab-ı Haktır.

Arkadaşlar; Hazreti Peygamber mesaisinde iki dâra, iki haneye malik bulunuyordu. Biri kendi hanesi, diğeri Allah'ın evi idi. Millet işlerini Allah'ın evinde yapardı. Hz. Peygamber'in asrı mübarekelerine ithafen bu dakikada milletimize; milletimizin hal ve istikbaline ait hususâtı görüşmek maksadıyla bu dârı kudside Allah'ın huzurunda bulunuyoruz. Beni buraya mazhar eden Balıkesir'in dindar insanlarıdır. Bundan dolayı çok memnunum. Bu vesileyle büyük bir sevaba nail olacağımı ümid ediyorum.

Efendiler, camiler birbirimizin yönüne bakmaksızın yatıp kalkmak için yapılmamışlardır. Camiler itaat ve ibadet ile beraber din ve dünya için neler yapmak lazım geldiğini düşünmek, yani meşveret için yapılmıştır. Millet işlerinde her ferdin zikri başlıbaşına faaliyetinde bulunmak elzemdir.

İşte bizde burada din ve dünya için, istikbal ve istiklâlimiz için, bilhassa hakimiyetimiz için neler düşündüğümüzü meydana koyalım. Ben yalnızca kendi düşüncemi söylemek istemiyorum. Hepinizin düşüncelerini anlamak istiyorum. Amal-i milliye, iradet-i milliye yalnız bir şahsın düşüncesine değil, bilumum efrad-ı milletin arzularını, emellerini muhasebesinden ibarettir. Binaenaleyh benden ne öğrenmek, ne sormak istiyorsanız serbestçe sormanızı rica ederim.

Konya Valisi Sayın İhsan Dede ile EĞİTİM - ÖĞRETİM ÜZERİNE

UFUK: Sayın Valim; Özgeçmişiniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

1931Yılında Niğde İlinin Bor İlçesinde doğdum. İlk ve orta okulu Bor'da, Liseyi de Kayseri'de bitirdim. 1951-1955 yılları arasında Siyasal Bilgiler Fakültesinde burslu olarak öğrenim gördüm. 1955 yılında İçişleri Bakanlığına intibak ettim. Sırasıyla Niğde İli Maiyet memurluğu, sonrasında 1956 yılında 1.5 senelik yedeksubaylık görevimi ifa ettim. Müteakiben Ankara Maiyet memurluğu, Etimesut Nahiye Müdürlüğü, Erzurum-Karayazı Kaymakamı Vekilliği görevlerinde bulundum. 1959 yılı Eylül ayında ilk defa asil Kaymakam olarak, Artvin İli Yusufeli İlçesine atandım. 1960 yılı Haziran ayında Artvin, sonra Türkiye Amme İdaresi

Enstitüsü Genel Eğitim Programını tamamladım. Sonrasında Mülkiye Müfettişliğine getirildim ve 1975 yılı Temmuz ayında da Artvin Valiliği görevine başladım.

Sırasıyla Burdur, Afyon, Diyarbakır ve Kocaeli Valilikleri görevlerinde bulundum. 19.08.1991 tarihinden itibaren de Konya Valisi olarak hizmet yapmaktayım. 2 Çocuğum vardır; büyük olanı kız olup doktordur ve evlidir. Küçüğü ise erkektir ve Deniz Harp Okulu mezunudur.

UFUK: Sayın Valim; bir süre önce okullarda incelemelerde bulundunuz. Bu incelemeler Konya'daki eğitim - öğretim durumunun değerlendirmesini yaparmısınız?

Milli Eğitimin sevdalıyım. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ancak ve ancak iyi eğitilmiş insanlarımızın omuzlarında yükselip, yüceleceğine inanıyorum.

Konyamız Türkiye'nin toprak ve idari açıdan en büyük ilidir. 40 bin kilometre karelik toprak parçası üzerinde 31 İlçe, 158 belediye ve 600'ün üzerinde köyü bulunmaktadır. Konyamızda 1.405 ilköğretim ve orta dereceli okul bulunmakta olup, bu okullarda 313.537 öğrenci ve 11.438 öğretmen bulunmaktadır. Ayrıca Selçuk Üniversitesine bağlı 11 Fakülte ve 15 Yüksek okulda 21.339 öğrenci eğitim görmektedir. Böylesine büyük bir ilde görev yapmanın zorluğu ortadadır. Eğitime sevdalı oluşum; Konya'da göreve başladığım günden itibaren köy köy, kasaba kasaba, ilçe ilçe gezerek hemen hemen bütün okulları gördüm. Okullarımızın manzarası hiçte iç açıcı değildi. En küçük okuldaki en büyük ve öğrenci sayıları rekor okullarımızda dahi sağlıklı eğitim yapılmamaktaydı. Okullarımızın hiç birinde ne doğru dürüst bir kütüphane ne de laboratuvar bulunmaktaydı. Buna rağmen öğrencilerimizin kendi gayretleri ve değerli öğretmenlerimizin fedakarca hizmetleri ile başarılı olunmaya çalışılmaktaydı. Kolları sıvadık ve Milli Eğitim Bakanlığımız ile İl Özel İdarenin değerli destekleri ve idarecilerimizin gece gündüz çalışmaları sayesinde her okula bir kütüphane ve laboratuvar kazandırmaya başladık. Amacım ilköğretimden orta dereceli okullarımıza varıncaya kadar her okulumuza mutlaka bir kütüphane ve laboratuvar kazandırmaktır.

Eğitime olan sevdamız okullarımızı araç-gereç yönünden mükemmel hale getirirken, okullarımızın eğitim yapılabilir düzeye getirilmesi için de her türlü sosyal ve kültürel destek verilecektir. İlk planda da sınıfların mevcut sayıları standarda uydurulacak, yeni

yeni okullar hizmete açılırken, mega projelerimizle örnek ilköğretim ve liseler kurulacaktır. Ayrıca eğitim köyleri ihdas edilecek, her okuldaki mezun olacak öğrenci bir üst okula, dersaneler desteği olmadan görme şansını elde etmesi için ne gerektiriyorsa o yapılacaktır. Tek amacım; her öğrencimin eşit hak ve eşit şartta yetişmesi olacaktır.

UFUK: Sayın Valim; Eğitim - Öğretim zinciri içinde İ.H.L.'lilerin yeri nedir?

İmam Hatip Liseleri de diğer okullarımız gibi Milli Eğitim Bakanlığımıza bağlı eğitim kurumlarındandır. Diğer okullarımıza verdiğimiz her türlü ilgi ve destek bu okullarımıza da verilmektedir. Yukarıda okullarımız için neler planlıyor ve istiyorsam İmam Hatip Liseleri için de aynı duygular içindeyim. Bu okullarımızda okuyan bütün öğrencilerimizin vatan ve milletimiz için faydalı birer insan olarak yetişmeleri tek amacım ve isteğimdir.

UFUK: Sayın Valim; Öğrenci arkadaşlarımıza ulaştırmak istediğiniz bir mesajınız olacak mı?

Gençlerimiz geleceğimizin teminatıdır. millet olarak görevimiz genç nesli en iyi şekilde yetiştirerek geleceğe taşımaktır. Eğer bu görevimizi tam ve eksiksiz yaparsak, gelecek yüce Türk Devleti ve Milletinin olacaktır. Değerli Konyalı vatandaşlarımın okul yapım ve düzenlemelerde bizlere bugüne kadar verdikleri desteğe devam etmelerini diliyorum, sevgili öğrencilerimizi de Milletimle layık birer öğrenci olarak yetişmeleri için çok çalışmalarını istiyorum. Bu vesile ile bütün öğrencilerimin gözlerinden öpüyorum, onları yetiştirmek için fedakarca çalışan ve fakat öğretmenlerime sağlık ve esenlikler diliyorum.

Konya İl Milli Eğitim Müdürü Sayın ÖMER KAYA ile

UFUK: Sayın müdürüm özgeçmişinizden kısaca sözeder misiniz?

Ö. Kaya: 1939 Cihanbeyli doğumluyum. İlk ve ortaokulu Cihanbeylide bitirdim. Konya Lisesi mezunuyum. 1966'da Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Coğrafya bölümünü bitirdim. İlk olarak 1966 sonunda Konya İ.H.L. 'ye Coğrafya öğretmeni olarak tayin olduk. İki sene burada çalıştıktan sonra Erkek Lisesine tayin oldum. 1969 da idari kademelerde görev yaptım. 1975'te müdür oldum. 1978 de ayrıldım. 1979 da Konya Milli Eğitim Müdür oldum. 15 Eylül 1980 de ayrıldım. 12 yıl Ticaret Lisesinde Coğrafya öğretmenliği yaptım. 1992 de tekrar Milli Eğitim Müdürlüğüne atandım ve devam ediyorum.

UFUK: Sayın Hocam, bir süre önce okulumuz da dahil olmak üzere birçok okulda incelemelerde bulundunuz. Bu incelemeler ışığında Konya'daki eğitim ve öğretim faaliyetlerini değerlendirir misiniz?

Ö. Kaya: Konya'da eğitim ve öğretim faaliyetlerinde epey mesafe katettik. Her şeyden evvel Milli eğitim... Dikkat ederseniz eğitim ve öğretim diyoruz. Eğitim çok önemlidir. Eğer eğitim olmazsa okullara lüzum olmaz. Öğretim okul dışında da yapılabilir. Her öğretmen beden eğitiminden tutunda meslek derslerine kadar muhakkak eğitimin üzerinde durmalıdır. Nedir Eğitim? Öğrenciye vatani sevmeyi, sevdirmeyi anlatacaksınız. Milleti, bayrağı neden çok sevdiğimizi anlatacaksınız. Vatan olmazsa, bayrak olmazsa, maneviyat alanında ilerlemek bence hayaldir. Tarihi iyi öğrenmek lazım. Bu ezanı, bu vatani, bu milleti, bu

bayrağı bize emanet edenler ne uğruna almışlar öğrenmek lazım. Onlara hürmet edip saygıda bulunmak lazım. Geçmişte şunu yapmış, bunu yapmış gibi saçma-sapan laflarla tarihimizin ve Türk büyüklerinin aleyhlerinde konuşmamak lazım. Kültürümüz, İslam Kültürü, Türk İslam sentezi... Bunlar birbirinden ayrılmaz. Ben Türk'üm başkasına bakmam derse olmaz. Ben müslümanım Türklükte neymiş dese oda olmaz. Bilhassa yakın tarihimizi iyi bilmek lazım. Atatürk'ü öğrenmek lazım. Ne yapmış millete, ne yapmış vatana, ne yapmış maneviyata, öğrenmek lazım. Kulaktan dolma bir iki saçma sapan laflarla Atatürk bilinmez. Öğretmenlerinize onu diyoruz. Atatürk'ü anlatın, bize ne vermiş?

UFUK: Sayın Müdürüm, eğitim-öğretim zinciri içerisinde İ.H.L.'lerin yeri sizce nedir veya ne olmalıdır?

Ö.K.: Ben milli eğitim md. olduktan sonra uzun süredir atıl durumda olan Cihanbeyli İ.H.L. nin orta kısmını açtım. İnşallah yakında Altınekin İ.H.L.'yi de açacağım. Ben (1966-67) İ.H.L. herkesin gözbebeği idi. Pırlanta gibi öğrenciler yetişiyordu. Herkes seviyor, yardım ediyor, çocuklarını İ.H.L.'ye gönderiyorlardı. İ.H.L.'den mezun olacakları imam olarak düşünelim. Bunların tam tarafsız olması lazım. Dini temsil etmeleri lazım. Eğer buradan yetişenler siyasetle uğraşırlarsa, onun arkasında namaz kılan azalır. İHL öğrencileri siyasi görüşe meyletmeyecek, propaganda ve mitinglerde bulunmayacak. Herkes partisinin elemanını bulsun çalıştırsın. Ben 1967-68 den oradan çok iyi intibalarla ayrıldım. İ.H.L.de si-

UFUK

ROPORAJ
ABDULLAH ŞİK

yasetin silinmesi lazım. İ.H.L. lere yardım etmek lazım. Halkın yardım etmesi içinde açık konuşayım. Siyasilere, gidin, git başımdan" dememiz lazım. Bize vatan millet duygusu olan İ.H.L. li lazımdır. Bugün para toplayamıyorlar. Kimse İ.H.L. ye yardım etmiyor. Kur'an Kursuna yardım etmiyor. Niye? Filan, partinin, filan derneğin adamı bunlar." diyor. Okuyacak dörtgün sonra partinin elemanı, olacak diyor. Bazı hocalar önüne gelene kafir diyor. Bu hocalardan kurtaracağız.

Biz ne yapacağız? iyi yola getireceğiz. Önüne gelene kafir dersin ne olur, kendin kafir olursun. Şimdi iman kimde para kimde belli olmuyor. İşte İ.H.L. ler onun için lazım. Birleştirici olacaksınız. Kur'an-ı Kerim'i anlatacaksınız. Arkadaşlarınıza selam söyleyin. Bu partileri dernekleri reddetsinler. O zaman müslüman-türk Milletinin gücü daha da artacaktır. Ben burada olduğum müddetçe bütün gücümle İ.H.L.'ye

yardım edeceğim. Bir partinin mitingine gidiyorum, bakıyorum kalabalığın yarısı İ.H.L.'li. Siz bizlerin canımızsınız, ciğerimizsiniz... Bu yüzden siyasetle filan uğraşmayın. Dinimiz zaten ayrılığı reddeder. Ayrım yapmayın birleştirin" der.

UFUK: Efendim son olarak gerek öğrenci arkadaşlara gerekse kamuoyuna dergimiz aracılığıyla ulaştırmak istediğiniz özel bir mesajınız var mı?

Ö. Kaya: Mesajları verdim konuştuklarımın tümü mesajdı. Ve tekrar ediyorum. İ.H.L. lere siyaset sokmayın, dernek sokmayın. Sizi İ.H.L. lileri Türk Milletinin hepsi sevsin. Sizi en yüksek makamlarda görmek bizim en büyük idealimizdir. Arkadaşlarınıza selam söyleyin, dilinizin döndüğü kadar söyleyin parti dernek filan sokmayın okunuza.

UFUK: Peki efendim, verdiğiniz değerli bilgiler için teşekkür ederiz.

Ö. Kaya: Ben teşekkür eder, başarılar dilerim.

LAİKLİK, DİN ve VİCDAN HÜRRİYETİ

1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Cumhuriyetin Nitelikleri" başlıklı 2 nci maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin, "Toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı demokratik, Laik ve Sosyal hukuk devleti olduğu" belirtilmiştir.

Ancak, Anayasamız laikliğin tanımını yapmamıştır. Laiklik kavramının neleri kapsadığını Anayasanın "Din ve Vicdan Hürriyeti" başlıklı 24 ncü maddesinden dolaylı olarak anlaşılmaktadır. Bu maddeye daha sonra temas edeceğiz.

Fransızca Petit Robert adlı sözlükte laiklik, "1. Dinî olmayın, (Nonreligieux) 2. Dinî toplum ile sivil toplumun ayrılması, devletin hiç bir dini yetki kullanmaması, kilisenin de hiç bir siyasi yetkiye sahip olmaması prensibi" şeklinde tarif edilmiştir.

Gelişen hukuk sistemleri içerisinde laikliğin biraz daha farklı yorumları da yapılmıştır. Herkesçe kabul edilen genel ve ortak anlamda laiklik; "Din ile dünya işlerinin birbirinden ayrılması ve devletin dinler karşısında tarafsız kalarak din hürriyetini sağlaması" şeklinde tanımlanmaktadır (1).

"Laiklik, yalnız din ve dünya işlerinin ayrılmasından ibaret olmayıp, bütün yurttaşların din, vicdan ve ibadet hürriyetlerini

üstlenmek ve sağlamak demektir " (2).

Şu halde laikliğin iki cephesi vardır: a. Din hürriyeti, b. Din ve devlet işlerinin ayrılması (3).

Din Hürriyeti Anayasanın 24 ncü maddesinde şu şekilde ifade edilmiştir:

"Herkes, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. 14 ncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz, dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz."

Görüldüğü gibi Anayasamızın Din ve Vicdan Hürriyetleri konusunda vazettiği hükümler son derece çağdaş, insan hak ve hürriyetleri prensiplerine uygun evrensel hükümlerdir.

Bu hükümlerin İslâm dini ile çatışan bir yönü yoktur. Hatta İslâm Dininin din ve vicdan hürriyeti konusundaki prensipleri ile aynı paraleldedir.

İslamiyetin "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalış" şeklindeki prensibi bir bakıma din ve

İBRAHİM KAYMAKCI
KARATAY KAYMAKAMI

UEFUK

dünya işlerinin birbirinden ayrılmasını ifade etmiyor mu?

Bakara suresinin 256 nci ayetinde "Dinde zorlama yoktur. Artık hak ile batıl birbirinden ayrılmıştır."

Kef süresinin 29 ncu ayetinde, "De ki, gerçek Rabbinizdedir, dileyen inansın, dileyen inkâr etsin."

Nahl süresinin 125 nci ayetinde, "Ey Muhammet, Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle çağır, onlarla en güzel şekilde tartış" deniliyor.

Görüldüğü gibi, Anayasamız ve İslam dini, Din ve Vicdan Hürriyetini en geniş şekilde tanımaktadır. Laikliği dinsizlik şeklinde tarif etmek yanlıştır. Hiçbir yerde böyle bir tarife rastlamadım. Ayrıca, tatbikata bakalım, dinsizlik sayılabilecek nasıl bir uygulama var?

Tarihimizin hiçbir döneminde din hürriyetleri konusunda zorlama ve baskı olmamıştır. Türk Milletinin mazisi bu konuda tertemizdir. Bosna, Endülüs ve Engizisyon gibi sabıkamız ve ayıbımız olmamıştır.

Bu konudaki ön güzel örnek de Fatih Sultan Mehmet'tir. Daha Fethin ilk gününde Ayasofya önünde toplanan on binlerce hristiyana hitap ederek, onlarca canları, malları, hürriyetleri konusunda şahsen teminat verdi. Kaçan, saklanan Rumlara şehre dönmeleri için ferman çıkardı, güvence verdi. Patrik seçimini müsaade etti, onun taç giyme töreninde bizzat bulundu. Şehirdeki kiliseler hristiyanlarla türkler arasında karşılıklı anlaşarak eşit şekilde paylaşıldı, kliselerin ya-

rısı ibadetleri için hristiyanlara bırakıldı. Güven havasının kısa sürede sağlanması ile rumlar İstanbul'a geri dönmeye başladılar. O kadar ki birkaç ay sonra şehirdeki hristiyanların sayısı müslümanları geçti (4).

Fatih'in bu davranışı o çağlarda Avrupa'nın akıl ve hafızasının alacağı bir şey değildi. Çağ atlayan bir davranıştı. 21nci yüzyıla yaklaştığımız şu günlerde bile Batı Dünyasının böyle bir hoşgörüyü gösterebileceğini sanmıyoruz.

SONUÇ: Hoşgörü, tahammül, başkalarının inanç ve hürriyetlerine saygılı olmak, Türk Milletinin tarihi, Milli ve İslami karakterleridir.

Bu konuda Fatih Sultan Mehmet örneğini hiçbir zaman unutmamalıyız. Yüce Peygamberimizin Fetih konusunda saadete tebşir ettiği, Fatih Sultan Mehmet muhakkakki din ve vicdan hürriyetleri konusunda İslama en uygun davranışı sergilemiştir.

İnsan Hak ve Hürriyetlerinin en geniş şekilde uygulandığı asrımızda, toplumlar çok sesli, çok renkli bir mozaik manzarası kazanmıştır. Çok seslilik, çok renklilik aslında toplumların zenginliğini ifade eder. Hoşgörü, tahammül, başkalarının hak ve hürriyetlerine saygılı olmak, insanlara sevgi ile yaklaşmak bu mozaikini çimentosu gibidir. Mozaikin bütünlüğü, birlik ve beraberliği ancak böyle korunabilir.

KAYNAKLAR

1. Türk Anayasa Hukuku - Prof. Dr. Ergun Özbudun.
2. Laiklik ve Din öğretimi - Avni Akyol (Milli Eğitim Eski Bakanı).
3. Türk Anayasa Hukuku - Prof. Dr. Ergun Özbudun
4. Türkiye Tarihi - A. de Lamartine

FETİH ORDUSUNU UĞURLARKEN

Mensubu olmakla iftihar ettiğimiz Konya İmam Hatip Lisesinin sevgili öğrencileri, değerli arkadaşlarım,

Bu yıl 36. dönem mezunlarımızı sıcak yuvalarından uçurmak üzereyiz. 362 Erkek, 103 Kız olmak üzere 465 öğrencimizi hayata hazırlayıp gönderme mutluluğunu yaşarken, onlardan ayrılmanın burukluğunu da hissetmekteyiz. Mezunlarımızı tebrik edip, bundan sonraki hayatlarında başarılar dilerken birazda sohbet etmek isterim.

Aziz gençler, sizleri çağ kapatıp çağ açan fatihler nesli olarak görüyoruz. Hocasının atının ayağından sıçrayan çamuru şeref nişanesi olarak taşımak isteyen Yavuz'lar nesli olarak görüyoruz. Vatani için, namusu için canını cepheden cepheye

taşıyan erler, çavuşlar, komutanlar neslisiniz. İlim yolunun, din yolunun yılmaz ve yorulmaz müdavimlerisiniz.

Fetihler yapacaksınız. Karanlık kafaları fethedip aydınlatacaksınız, ümitsiz gönülleri fethedip hayata bağlayacaksınız.

Dün, üzerinde Konya İmam Hatip Lisesi -1951- yazan görkemli kapıdan Okulumuzun bahçesine ürkek adımlarla girdiğiniz zaman henüz 11-12 yaşlarında idiniz. Neler hissettiğinizi belki hatırlamazsınız bile. Ancak bir yazıyla daha karşılaşınca manasını dahi anlayamadan defalarca okudunuz:

Allah'a dayan, sa'ye sarıl, hikmete ram ol

Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol .

UĞUR

BEKİR YİĞİT
OKUL MÜDÜRÜ

Yedi yıl bu sözlerin ifade ettiği geniş manayı yudum yudum içmeye çalıştınız. Ter-temiz gönüllerinizle, taptaze beyinlerinizle, nurlu yüzlerinizle İslâm'ı, İman'ı, Kur'an'ı, insanlığı, medeniyeti, ilmi, irfanı, hasılı güzel ve doğru olan her şeyi öğrendiğiniz, hazmettiniz, yaşadınız. Zihinlerinize ilmek ilmek naksettiniz. Akıp giden yıllarla birlikte büyüdünüz, serpildiniz.

Bugün, yarınlarımızı gönül huzuru ile teslim edeceğimiz pırıl pırıl gençler olarak, sizleri, canlarımızı, sevgili yavrularımızı sevinç göz yaşyarıyla uğurlamak üzereyiz. Gideceğiniz yerlerde, emin adımlarla yol alacağınıza inanıyoruz. Çünkü yoldaşınız Kur'an olacak. Zira "Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhamı -Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâm'ı" prensibini sizlere defalarca anlattık. Defalarca terennüm ettiniz.

Sevgili gençler,, memleket olarak, millet olarak, öğretmenleriniz olarak sizlere güveniyoruz. Bir bayrak yarışında olduğu gibi, sizden öncekiler bayrağı şerefle taşıdılar, size teslim ettiler, sıra sizde. Devraldığınız kutsal emanetleri şanla şerefle taşıyacaksınız. Bu memleket, bu millet sizlere çok şeyler verdi. Farkında olsanız da olmasanız da, büyük bir davayı omuzladınız. Hz. Adem'den beri süregelen bu mukaddes dava, bu peygamber emaneti sizlerin omuzlarına yüklenmiştir. İmam Hatip nesli olmakla, devraldığınız bu yüce davanın sorumluluğunu müdrik olarak yaşayacaksınız.

Sizler herkes gibi olamazsınız. Herkes uyurken siz uyanık, herkes gülerken siz düşünür, herkes gezerken siz ibadet eder du-

rumda olacaksınız. Çünkü mezun olup giderken başınızı kaldırıp görkemli kapının üzerindeki yazıyı okudunuz: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Hayatınızın her anında bu Allah kelimelerindeki derin manayı hiç unutmayacaksınız. Mesleğiniz ne olursa olsun, rehberiniz Allah kelamı, önderiniz Allah sevgilisi olmalıdır. Hayatınızda daima ölçülü, ciddi, vakur ve dürüst olunuz. Dünyanın yaldızlı görüntüleri sizi aldatmasın. Gerçekleri yaşayın, hayallerle uğraşmayın. Boşa kürek çekmeyin. Cahillerle vakit geçirmeyin. Ulema meclislerinden zevk alırsanız, hayatın tadını çıkarırsınız. Bu okulda, dünyada ve ahirette mutlu kılacak değerler sizlere takdim edildi. Maddi-manevi bilgilerle donatıldınız. Ama sakın yeterli bulup tembelleşmeyin. daha ilmin başındasınız. çok okuyun, çok öğrenin. İlim denizinde kimse boğulmaz. Hedefiniz daima en yüksekler olmalıdır. Küçük meselelerle uğraşmayın. İdealleriniz yüce olmalıdır. Ufkunuz geniş, geleceğiniz parlak olmalıdır. İslâm ahlakıyla ahlâklanmış, ilmiyle amel, fikriyle kamil, etrafını aydınlatan, sevgisiyle ısıtan insanlar olmalısınız.

Gideceğiniz yolda sonsuz başarılar, kuracağınız yuvalarda saadetler dilerim. Mutlu olun, mutlu kılın, mutlu kalın. Ailenize, milletinize, dininize, memleketinize yararlı fertler olacağınız inanç ve ümidiyle uğurlarken herşeyin gönlünüzce olmasını dilerim.

Selamlar size, sevgiler size, dualar size...

EĞİTİM ÖĞRETİM MESELESİ '2

Gençliğimiz, kendilerine istikbalimizi emanet edeceğimiz haleflerimizdir.

Gençliğimizi nasıl yetiştirmeliyiz? Eğitim öğretim müesseselerinin üzerinde durması ve düşünmesi gereken en önemli konusunu teşkil etmelidir.

Toplumların refahı, yükselmesi gençlerine verdiği önemle paralellik gösterir.

Toplumların helak olması tarih boyunca Gençlikle ilgilenilmediği ve değer verilmediği devirlerde olmuştur.

Gençlere hayatını idame ettirdikleri devirlerde yön veren fikirler, düşüncelere öğrenim payatlarında verdiklerimizdir. Gençliğimiz öğrenim hayatında verdiklerimizle ve yetiştirdiğimiz doğrultuda milletine ve memleketine hayırlı olacaktır veya dert açacaktır. İnsanlığa örnek olacak gençliği geliniz okul ve aile olarak üzerimize düşen görevlerimizi yapıp yetiştirelim. Huzurlu bir toplumu birlikte meydana getirelim.

Gençliğimize kendi milli hasletlerimizi kazanacak bilgileri verip kalbine "HAK VE HAKİKAT DUYGUSU" nu yerleştirmeliyiz.

Gençliğimize eğitimi ve öğretim devresinde neleri, nasıl vermemiz gerektiği önem arz etmektedir. Bir şeyler vermiş olmak amacımız olmamalıdır.

Gençliğe hayatı boyunca kullanacağı davranışları öğrenim hayatı içerisinde kazandırılmalıdır. Toplumla içiçe, topluma yön veren, hareket kazandıran devamlı toplumun etkisi altında sürüklenmeye doğru olarak verdiğimiz düşünce ve fikirleri hayata geçirip topluma yansıtan gençliğin nasıl yetiştirileceğine önem vermeliyiz. Topluma ters, toplumun dışında, topluma karışmayan dar kalıplar içerisinde kalmış GENÇLİK, geleceğimizin endişesidir.

Toplumda birbirine güvenen, daşanan ve yardımlaşan insanları meydana getirmek geleceğimizi emanet edeceğimiz gençliğimize öğretim hayatında "iyiliklerle savaşılmaması" aksine "iyiliklere teslimiyeti" kazandırmalıyız.

Topyekün insanlığı kutarmak, bir insanı kurtarmakla başlar, Eğitim-Öğretim yuvalarına teslim edilen gençliğimizle ilgilenelim, bunları yetiştirirken, toplumun

sahip olduğu manevi değerlere uygun yetiştirelim. Toplumun içindeki hakikate ters düşen yanlış olduğu değerleri düzelterek topluma yön verecek şekilde yetiştirelim.

Eğitimi sağlıklı bir temele oturtup, misle bağlantı kurmalı ve bulunduğumuz zaman içerisinde uygulamaya geçirmeli ve sağlam yapıya sahip eğitim sistemimiz sayesinde de geleceğimizi kurtarmış oluruz. Ya Eğitimimizi sağlıklı bir temele oturtamazsak...

Geçmişimize küfreden, içinde bulunduğu toplumu benimseyen güç dengesine göre ya toplumu dışlayan veya toplumdaki dışlanan, geleceğimizi karanlığa iten bir gençlik yetiştirmiş oluruz ki, Hakk'ın karşısında sorumluluktan kendimizi kurtaramayız.

Bütün insanlar öğrencidir, öğreticilerde öğrencilerdir. çünkü öğrenmede yaş kaydı yoktur. Öğreticiler kendilerini yenilemek zorundadırlar. Öğrencisine doğrudan topluma dolaylı olarak tesirli olan bu topluluk kendini yenilemeyen dar kalıplar arasında sıkışıp kalmış eğitimciler sürekli porplemi çağrıştırmaktadır. Halbuki eğitimi çözümdür, proplem olmak ve örütmek değildir. Düşünen eğitimcilerimiz, kendini yenileyen, yeniliklere açık, ortaya çıkan yeni düşünce ve fikirleri İslam süzgecinden geçirip doğruları tespit ettikten sonra gençliğe kazandırır.

Proplem yerine çözüm üreten, toplumun ihtiyaç ve özlemlerine cevap verebilen, sürekli kendi kendini yenileyen bir bünyeye kavuşturan eğitim sistemi altmış milyonluk insanımızı saracak ve şahsiyetli insanın yetişmesindeki tüm ihtiyaçlara cevap verecektir.

Nizam'ül-Mülk Alparslan'ı, Akşemseddin Fatih'i, İbn-i Kemal Yavuz Sultan Selim'i yetiştiren hocalardır.

Her zaman büyük insanlar, öğretmenlerin eseri olmuştur.

ÖĞRETMENLER, GENÇLİĞİ GELECEK İÇİN HAZIRLAYIP YETİŞTİRELİM.

ABDULLAH TEKİN
MÜDÜR YARDIMCISI

BÜYÜYEN - GELİŞEN OKUL: KONYA İMAM-HATİP LİSESİ

İmam Hatip Liselerimiz, Türkiye çapında, milletimizin medarı iftihar, onuru, gururu, hayat sembolü olmuştur. Kem gözlerle, dahili ve harici bedhahlara, amansız düşmanlarına rağmen, gün geçtikçe milletimizin kalbinin derinliklerine inmiş, gerçek yerine oturmuş ve perçinlenmiştir.

HAMİT TURAN ALP
MÜDÜR YARDIMCISI

Konya'mızda 1951 yılında açılan İmam Hatip Lisesi, Konya'mız bugün nüfusu 500.000'i aşan bir büyükşehir olmasına rağmen, nüfusa göre herşeyin arttığı, bütün müesseselerin nüfusla orantılı olarak çoğaldığı, halkımızın hizmetine sunulduğu bir çağı yaşarken, halâ Konya'da bir tek okul olarak hizmet vermesini garip görmüyor musunuz?

Şehir alabildiğini büyüyor. Nüfus da o nisbette çoğalıyor. Halkımızın büyük bir kısmının teveccühü de çocuklarını mutlaka İmam Hatip Lisesinde okutmak olduğuna göre bir tek okulla bu talep nasıl karşılanacaktır? Her öğretim yılı kayıt dönemlerinde, okulun bahçesi ve koridorlarındaki izdihamı geliniz, görünüz...

Tesbit edilip ilan edilen kontenjanın kat kat üstünde müracaatlar oluyor. Yoğun taleplerin hepsini alamadığımız için sınav açmak zorunda kalıyoruz. Sınav sonuçları ilan edildiği zaman yaşanan acı manzara karşısında dayanmaya yürek gerek. Gözyaşları döken, ağlayan, sızlayan veliler, kadınlar ve çocuklar... Bazıları kayıtlarını alıp başka okullara giderken, birçoğuda direnmiyor. Çocuğumuzu İmam Hatip Lisesinde okutmak istiyoruz suç mu işliyoruz, bizi niçin geri döndürüyorsunuz, diyor. Tabi ki haklıdır velilerimiz. Bu ülkede herkes çocuğunu istediği okulda okutmalıdır. Bir de bakmışsınız veliler, çocuklar hep birlikte vaililiğin, çeşitli makamların kapısını aşındırıyor. Biz çocuğumuzu İmam Hatipte okutacağız. Bize okul gösteriniz, lütfen yardımcı olunuz, diyerek o makamları da müşkil duruma sokuyorlar.

İşte birkaç yıldan beri yaşanan İmam Hatip dıramı budur. Ama akıtılan gözyaşları, yapılan içten dualar sayesinde inşallah yeni yeni imkanlar geliyor. Önümüzdeki yıllarda ferahlayacağımızı ümid ediyorum. Şimdi sizlere bu gelişmeler hakkında kısa bilgiler vermek istiyorum.

YENİ BİNALAR YAPILIYOR:

İmam Hatip Lisesine olan engin teveccühe tercüman olmak için hamiyetli Konya'lı hayırsever kardeşlerimiz kolları sıvamıştır. Belediyelerimiz arsalar tahsis ediyor, vefalı kardeşlerimizin yardımlarıyla inşaatlar yapılıyor. Öyle zannediyorum ki bu inşaatlar adeta birbiriyle yarış eder derecesinde hızlanacak gibi görünüyor.

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ:

Bilindiği gibi okulumuz bünyesinde Anadolu Liseleri kategorisinde yeni bir Anadolu İmam Hatip Lisesi açıldı. Üç yıldır eğitim ve öğretimini sürdürmektedir. Bu okul için Selçuklu Belediyesi tarafından, çevre yolu üzerinde asfalt şantiyesi yanında 35.000 m²'lik bir arsa tahsis edildi. Bu arsaya, Anadolu İmam Hatip Lisesi Derneği tarafından, çok geniş bir külliye niteliğinde, 54 derslikli bina inşaatı başlatılmış, hızla devam etmektedir. Derslik binası, kapalı spor salonu, kız öğrenci bloku, camisi ve lojmanlarıyla fevkalâde bir eğitim-öğretim tesisi olarak yapılması planlanan bu inşaatın bir an önce tamamlanması için ilgililere Allah'tan kolaylık diliyoruz.

MERAM BÖLGESİ, ARİF BİLGE

MAHALLESİNDE İNŞAAT:

Meram ilçesi sınırları içerisinde Arif Bilge Mahallesinde, Meram Belediyesi tarafından 30.000 m² bir arsa İmam Hatip Lisesi için tahsis edilmiş, etrafına ihata duvarları da belediye tarafından çevrilmiş, Selçuklu Anadolu İmam Hatip Lisesini yaptırmakta olan ekibe devredilmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesinin projesi bu arsaya da uygulanmış ve temeli atılmıştır. Ancak, yapımı sürdürülen Anadolu İmam Hatip Lisesi inşaatı tamamlanmadan buraya baş-

lanamıyacak gibi görünüyor. Bu güzel arsa üzerine uygulanacak olan projenin bir an önce faaliyete geçirilmesi kamuoyu tarafında şiddetle arzulanmakta, vakıf ve benzer kuruluşlarımızın buraya el atıp "zararın

göre İmam Hatip Lisesinin öğrenci alımındaki sıkıntısını gidermek amacıyla bu kararın alındığı, inşaatın yapımına hız verilerek binanın 1994 - 1995 Öğretim yılına yetiştirileceği müjdesi verilmiştir. Teşekkür

MEK

İŞGALAMAN Şubemizin açılışında Sayın Valimiz İHSAN DEDE konuşurken.

neresinden dönerseniz kârdır." düşüncesiyle inşaatın tamamlanması istenmektedir.

MERAM-YAKA YOLUNDA ARSA:

Meram Belediyesi tarafından Meram-Yaka yolu üzerinde 7.000 m²'lik bir arsa İmam Hatip Lisesi yaptırılması için tahsis edilmiştir. Aldığımız haberlere göre bu arsa üzerine Türk Anadolu Vakfı tarafından bir bina yaptırılıp teslim edilecektir. 1993 güz döneminde temelinin atılması bekleniyor.

SELÇUKLU BÖLGESİNDE HAZIR ARSA:

Elmas Kur'an Kursu Hocacıhan arasında 20.000 m²'lik bir arsa daha, Selçuklu Belediyesi tarafından tahsis edilmiş olup bir hayırsever el bekliyor. İnşallah bu arsamızı boş bırakmayacak bir el uzanacaktır.

HOCACİHAN'DA İMAM HATİP:

Hocacıhan mezarlığı yanında, çok geniş bir arsa üzerine, Hocacıhan Sakinleri tarafından Kur'an Kursu olarak büyük bir bina başlatılmıştır. Şu anda dördüncü katı çıkılmakta olan bu binanın İmam-Hatip Lisesine dönüştürüldüğünü öğrenmiş bulunuyoruz. İlgililerden aldığımız bilgilere

eder, Allah'tan kolaylık dileriz.

ÖRNEK BİR JEST:

İstanbul yolu üzerinde TEK binalarının ilerisinde 15.000 m²'lik bir arsa bir hayırsever hemşerimiz tarafından İmam Hatip Lisesi için hibe edilmiş, Selçuklu Belediyesi tarafından da bu arsaya İmam Hatip Lisesi yapılması hususunda "olur" verilmiştir. Çok sevindirici örnek bir davranış şudur ki, bu arsanın sahipleri buraya 40 derslikli bir büyük bina yaptırıp anahtar teslimi hizmete sunmayı taahhüt etmişlerdir. Şu anda proje çalışmaları devam etmektedir. Kısa bir zaman içerisinde inşaatın temeli atılması bekleniyor.

MESELE ŞUDUR:

Konya'lı kardeşlerimiz İmam Hatip Lisesinin sıkıntısını anlamıştır. Çaresinide bulmuş, çalışmaları hızlandırmıştır. İnşallah bu çalışmaların sonu da başlaması gibi hayırlı ve ihlaslı olur. Memleketimizde tek başına bir okul yaptırıp anahtarını teslim edebilecek pek çok kardeşimiz vardır. Kendilerinden Allah (c.c.) razı olsun. Ancak ne varki, bir türlü ortaya çıkıp "bende bir okul

yaptıracağım" diyememişlerdir. Halbuki böyle bir davranış cennet yolunu açar. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "İnsan ölünce amelî kesilir. Üç husus bunun dışındadır. (Bunların amel defteri kapanmaz, kıyamete kadar devam eder) 1- Sadaka-yı Cariye 2- Kendisinden devamlı faydalanılan ilim 3- Kendisine hayır duada bulunacak salih evlât"

O halde İmam Hatip Lisesi yaptırmak;

a- Sadaka-yı Cariyedir. Yani bu müesseseler yaşadıkça, içerisinde iman bülülleri yavrularımız coştukça, buradan mezun olanlar maddi ve manevi yönde hizmetlerine devam etikleri sürece, insan ölse de amel defterinden sevap hanesi kapanmayacaktır.

b- Faydalanılan ilimdir. Çünkü bu okullar birer ilim müessesesidir.

Bunun için diyoruz ki:

İmam Hatip Liselerimizin kıymetini bilen, bu okullarımızın yaşamasından feyz alan, ahiretini mutlu etmek isteyen, dünyada biriktirdiği servetinin hayrını görme emelini taşıyan zengin müslüman kardeşlerimize sesleniyoruz!.. Geliniz, fırsat eldeyken bu fırsatları iyi değerlendirelim. Görüyorsunuz ki ömür bir sel gibi akıyor. Her hayat sahibi ölüyor. Dünyadan bir şey almadan da çekip gidiyor. Geriye bırakılan servetlerin kimlere kalacağı, bunların nelerle harcanacağı hususunda hiçbir garantimiz de yok. Malının tamamını, yarısını Allah yolunda sarfeden Hz. Ebu Bekir'lere, Hz. Ömer'lere, Hz. Osman'lara ulaşmaya çalışalım. Cennette onlara komşu olmaya gayret edelim.

İŞGALAMAN Şubemizin açılışında Sayın Valimiz İhsan DEDE tarafından Türk Anadolu Vakfı Başkanı Prof. Dr. Mustafa Uzunpostalcı'ya ONUR BELGESİ verilirken.

c- Salih evlat yetiştirmektir. Bir baba ve annenin en mühim görevi evladını iyi yetiştirmektir. Yalnız, çocuğun salih evlat olarak yetiştirilmesi için ana baba gayreti yetmiyor. Çocuğun yetişmesine etki eden en önemli faktör okuldur. Evladımızın İmam Hatip Lisesinde okuması halinde salih evlat yetiştirme şerefine nail oluyor ve inşallah böylece hadisi şerifin özündeki sırra mazhar oluyoruz.

İmam Hatip Liselerimizin açılmasında, yaşamasında, hiç şüphesiz pek çok gayretler olmuştur. Adı bilinen ve bilinmeyen nice şahıslar ve kuruluşlar geceli gündüzlü çalışmışlar, bu mukaddes emaneti bizlere ulaştırmışlardır. Bu uğurda emeği geçen tüm kardeşlerimizden ölenlere Allah'tan rahmet niyaz ederken, şu anda hayatta olup hizmetlerini sürdürenlere de sonsuz teşekkürlerimizi arzeder, hizmetlerinin artarak devam etmesini dileriz.

OKULUMUZ KURUCULARINDAN HACI VEYİSZÂDE MUSTAFA KURUCU

Konya'mızın son asırda yetiştirdiği büyük şahsiyetlerden birisi de Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu'dur. Kendileri Konya'nın Şatır köyünden Hacı Veyis Efendi'nin oğlu olup 1305 Rumi yılında Konya'da Sedirler mahallesinde doğmuştur.

İlk tahsiline binlerce talebe yetiştiren babasından başlayan Hacı Veyiszâde, zamanın seçkin âlimlerinden fıkıh, tefsir, hadis, hikmet ve islâm tarihi, arapça, farsça, cebir, feraiz ve tasavvuf öğrenmiştir. 1328 tarihinden itibaren Konya İslahımedarisîn ve Dârulhilâfe medreselerinde hocalık yapmıştır.

Medreselerin lağvi üzerine Piri Mehmet Paşa Camii'nin İmam Hatipliğine başlayan hocamız daha sonra Aziziye Camii'ne geçerek aralıksız 25 yıl imam hatiplik görevinde bulunmuştur. Vefatına kadar bu camide halkı irşada devam etmiş, hikmetli sözleri, feyizli sohbetleri ve tesirli duaları ile herkesin gönlünü kazanmıştır.

Onun Konya'mızda yapılan her hayırlı işte büyük emeği olduğu gibi Konya İmam Hatip Lisesinin kuruluşunda da unutulmayacak hizmeti vardır. Ayrıca kuruluşundan itibaren vefatına kadar 7 yıl bu okulda ders vererek kıymetli öğrenciler yetiştirmiş ve herkese örnek olmuştur.

Her fırsatta kendilerini rahmetle andığımız merhum hocamız, her âlime nasip olmayan fazilete sahipti. Hayatı gönülleri dolduran anılarla doludur. O, bugün dahi boşluğu doldurulamayan bir kıymetti. Yazılı

bir eserleri yoktur, fakat yetiştirdiği din âlimleri ve hafızları, yapılmasına sebep olduğu hayır müesseseleri ve bilhassa çok önem verdiği Konya İmam Hatip Lisesi Onun ölmez eseridir.

Bu okulda okuttuğu bazı öğrencilerinden aldığımız şu hatıralar hocamızın önemli vasıflarını belirtmektedir.

Muhterem Hocam Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi ile benim okul içindeki hocalık ve talebelik münasebeti dışında özel bir durumum olmadı. Ben onun özel derslerine de devam edemedim. Eğer alabilirdi isem ondan aldığım bütün fikir ve feyizleri İmam Hatip Okulu öğrencisi iken derslerimi ve bu arada Kapı Caiminde yaptıkları vaazlarını takip ederek aldım.

Olduğu gibi görünmek, bilgicilik taslamamak, büyüklerin yanında edepli olmak ve sorulmadıkça veya söz düşmedikçe konuşmamak en güzel huylardandır. Ben bütün bunları bizzat hocamda gördüm ve huzurunda yaşadım.

O, manevî feyzi ile; eğer bir çoban değneğini talebe diye önüne alsaydı, onu bir köye imam olacak şekilde yetiştirebilirdi. O, son derece mütevazı bir kimse idi. Bugün bile resmine baktığım zaman, öğrencilik yıllarımdaki küçüklüğümü ve onun ilim öğreten bir hoca olmasının ötesinde manevî

Hacı Veyiszâde (A-Blok)'un temel atma merasiminde duâ ederken.

ŞÜKRÜ ÖZÜDOĞRU

MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENİ

büyükliğini halâ hissederim. Karşımda canlı imiş gibi, onun bizzat sağlığında gösterdiğim hürmeti göstermem gerektiği düşüncesi içimi sarar ve fâtiha ile hatıralarımın tazelenmesini sağlamaya çalışırım.

Onun talebelerine ders verirken öğretici olma vasfını daima hatırlar ve her zaman ders verirken arzulu olmaya çalışırım. Hoca olma vasfının bir kişi için en büyük vasfı olduğu düşüncesini hiç bir zaman unutmamdan, başka görevlerin bunun üzerine çıkamayacağını her zaman hatırimda tutarım." (Prof. Dr. Mustafa Uzunpostalcı, S.Ü. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi)

"Merhum Hoca Efendimiz, eğitim ve öğretim uğrunda her fırsatları değerlendirdi. Buna, şöyle bir hatıramda örnek olarak verebilirim.

Muhtemelen 1958-1959 öğretim yılının ilkbahar mevsiminde bir pazar günü, galiba bir öğle namazı sonrasında, Konya Sarıyakup mahallesinde bir arkadaşımı ziyaretten dönüyordum.

Tam Sarıyakup kabristanının hizasına geldiğimde, Eski Garaj tarafından yaya olarak gelmekte olan Hoca Efendimizle karşılaştım. Hemen yanına varıp elini öptüm. O daima gülünce güller açan yüzüyle, şefkat ve muhabbet saçan gözleriyle bana, Arapça olarak, o anda beklemediğim şu suali yöneltti:

- Min eyne, ilâ eyne (Nereden, nereye?)

Ben cevap olarak, arkadaş ziyaretinden gelip okula gitmekte olduğumu Arapça söylemek üzere kelime arayışı içerisinde iken, Hoca Efendimiz, böyle bir suale verilmesi gereken en uygun cevabı öğretmek üzere, yine gülerken ve severek dedi ki;

- Sahtekâr. Ne düşünüyorsun? Minallah, ilâ'llah (Allah'tan geldik, Allah'a gidiyoruz).

Bu öyle bir cevaptı ki, bir cümlede hem hayatımızı özetleyivermiş, hemde mebdî ve meâdın en karmaşık görünen problemini bir çırpıda çözüvermişti."

(Ahmet Gürtaş, S. Ü. İlahiyat Fak. Öğretim Görevlisi)

"Muhterem Hoca Efendimiz ile ilgili hatıradan çok, onun kişiliğini doğru olarak aktartan tespitlere muhtacız. Otuz yılı aykırı bir sürenin geçmesi, genç yaşlarda yaşanan olayların bir takım kayıplarla sonradan tespiti çalışılması pek çok yanlış da beraberinde getirmektedir. Muhterem Hacıveyszâde Mustafa Efendi hocamızın biyografilerini yazanlarda ve şahsî hâtıra nakledenlerde bu geniş çapta olmaktadır.

Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu

bazan, ona nisbet edilen söz ve davranışların, ona ait olamayacağı hususunda kesin inancımızı - elimizde olmadan - belirtiyoruz. buna sebep arzettiğim hususlardır.

bu ölçüler içinde onun, kerâmet ve bilgi konularında tamamen yanlış anlaşıldığı inancındayım. bir seferinde derste ağzından bir konuda: "ben bunu biliyorum..." türünden bir söz çıkmıştı da defalarca Allah'tan af dileyen cümlelerle Arapça istiğfar etmiş, Türkçe olarak da: "ben ne bilirim ki? Allah bilir babam, Allah bilir" şeklinde sözünden dolayı üzülmelerini ifade etmişti. Halbuki o konuyu o biliyordu. Ama, biliyorum sözü ona göre söylemesi gerekmeyen bir sözdü.

Hoca Efendi dualarında: "... bizi zâhiri ve bâtinî iyiliklerle (kerâmetle) donat, zinetlendir, ya rabbî..." demesine mukâbil, bu tür davranışlardan ve ona böyle şeyler izâfe edilmesinden son derece sıkınır ve kerâmeti bir çok sûfi gibi, seilmeyen bazı şeylere benzetirdi. Ayrıca, istişârenin ve firâsetin kerâmetten üstünlüğüne inanırdı.

Vefatından takriben bir hafta önce İstanbul'dan gelmiş ve ikinci namazında hücrede ziyâret etmişim. Beni sevinzile karşıladı, elini öptüm, bana: "sahtekâr, kendi müjdeni kendin getirdin..." buyurdular. Ertesi gün cuma idi. Aziziye caminin yukarıdaki mahfelinde namaz kıldım. Seslerini duydum. Hocalarına hutbe duâlar etti. Ertesi cuma camiye geldik, hasta olduğu haberini aldık. Sultan Selim Camiinde namazda vefat haberini öğrendik. Oğlu Üveys Kurucu'nun evlilik merasiminde: "yemeği inşâallah cennette yiyeceğiz" buyurulduğu için, o ziyâfeti efendimize olan itimadım sesebiyle hiç şüphesiz beklemekteydim. Söz vermişlerdi. İnşâallah orada Konya pilâvını kâmil bir şekilde yedireceklerdir. Allah, pederlerine, kendilerine, ihvanına, bütün sevdiklerine rahmet eylesin."

(Prof. Dr. Ali Osman Koçkuzu, S.Ü. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi)

Hocamız, yakalandığı, purostad ve şeker hastalığından tedavi görüp görevine devam ederken 5 Şubat 1960 cuma günü sabah namazını da kıldıktan sonra ebedî hayata intikal etmiş ve 40 bini aşkın Konyalı hemşehrilerimizin parmakları üzerinde taşınan tabutu üçler mezarlığında açılan kabirlerine defnolunmuştur. Böyle bir kalabalık Konya tarihinde Mevlânâ'dan sonra kimseye nasip olmamıştır.

Ruhları şâd olsun.

İHL ÖĞRENCİSİNE MEKTUP

Çok kıymetli ve değerli öğrenci kardeşlerim

Sizleri en derin sevgi ile selamlar, mektubumun sizlere ulaşmasına vesile olan okulumuz yayın organı "UFUK" dergisinin hayırlı hizmetlere vesile olmasını Cenabı Hakk'tan niyaz ederim.

Sevgili öğrenciler,

Bizim idealimiz İslâm'dır, imandır, amel ve ihlastır. Hayatımız, sıhhat ve afiyetimiz ve bütün gücümüz bu idealin gerçekleşmesi uğruna feda olsun. Kırk yıldır devam eden İmam Hatip neslinin eğitim ve öğretiminin temelinde de bu duygu ve bu düşünce yatmaktadır. Zira kâinatın yegâne sahibi ve yaratıcısı yüce mevlamız, bütün mahlukâtı sadece kendisine ibadet edilmesi için yaratmıştır. O nedenle varlığımızın, O'na ibadet etmek ve kulluk etmekten öte bir gayesi olamaz. Bizim siz imanlı gençliğe vermek istediğimizde budur. Çünkü bir mü'min için her şeyden önce itikat yani iman şarttır. İmanın gereği olan amel ve ihlas hemen onun arkasından gelir. Ve bunların insana kazandırmak istediğide ahlâktır.

Bu gün içtimaî nizamın dejenere olduğu ve insanlığın devri peygamberinden önceki cahiliyyet dönemi insanların derekesine düştüğü bir devirde yaşıyoruz. Millet birbirini yemeye, birbirini yoketmeğe hazırlanırken, biz benliğimizden ahlâk ve asâletimizden zerre fire vermemeliyiz. Çünkü İslâm'ın ve imanın yılmaz bekçileriyiz. Kur'an'ın yolunda ve peygamberimizin izindeyiz.

Kur'an'ın yolunu yitirmiş ve peygamber

(S.A.V.)'in izini kaybetmiş ve belki de haşa bir kenara bırakmış olanlar, bugün ruhlarındaki ızdırabı dindirmek, sokaktaki kavgayı susturmak ve üzerlerine çöken cehâletin bunaltıcı karanlığından kurtulmak için ne yapacaklarını şaşırmışlar durmadan çırpınıyorlar.

Çırpındıkça batıyorlar. Zavallılar bilmiyorlar ki. Tek kurtuluş yolu İslâm'dadır, Kur'an'dadır.

Kıymetli öğrenciler bizde tenkit ettiğimiz bu cemiyetin içinde yaşıyoruz. İster istemez hadiseler olaylar bizide etkiliyor. Çünkü bu acıklı manzara hemen yanımda. Karşımda cereyan ediyor. Adam aldırma geç git diyemiyor-sunuz. Bizim ecdadımızın kanlar dökerek, şehit vererek aldığı bu topraklar üstünde, imansızca ve hayasızca oyunların oynanmasına razî değiliz. Dün, imanımızdan aldığımız güçle bütün dünya milletlerine diz çöktürüp özengi öptürürken bugün rezîl ve perişan bir vaziyette yerde sürünüyoruz.

Kıymetli şairimiz Mehmet Akif Ersoy bir beytinde şöyle diyor.

"Allah'a Dayan Sa'ye Sarıl Hikmet'e râm ol

Yol varsa budur bilmiyorum başka çıkar yol.

Son devrin imanlı şairlerinden Ali Ulvi Kurucu da şöyle tamamlıyor.

"Allah'a dayan gayene tevfikini versin

Kur'an'a sarılmazsan eğer ye'se dü-

UFUK

OSMAN KÜÇÜKSEN
MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENİ

şersin."

Evet Kur'an'a sarılan kıtalar fethediyor, imparatorluklar kuruyor, Kur'an'a sarılmıyanda ye'se düşüp, umutlarını yitirip uçuşuma yuvarlanıp gidiyor, tarihte görüldüğü gibi.

Biz İmam-Hatip nesli olarak kurtuluşu, huzuru refahı kur'an'da görüyoruz ve onun ipine yapışıyoruz. Kimse bizi bu yolumuzdan saptıramaz. Bunun içindir ki biz vatan-millet-bayrak-din-ırz ve namus nedir? Çok iyi biliriz. Büyüklere saygı küçüklere sevgi nedir nasıl olmalıdır? bunun hakkını veririz. Bizde anarşi olmaz. Bizde kavga, bizde bölünme, bizde parçalanma yoktur. Biz, yukarıda saydığım mukaddes mefhumların içtimaî muavenetimizdeki yerini çok iyi biliriz.

Hak, adalet, hukuk , kardeşlik, sevgi, saygı bizdedir. Bu mefhumlar imanımızdan aldığımız güçle bizde güçlüdür, sağlamdır.

Hiç bir İmam-Hatipli banka soymamıştır. Adam öldürmemiştir. Hiç bir İmam Hatipli mü'min kardeşine silâh çekmemiştir. Çünkü bu haksız ve ahlâksız davranışların ne kadar iğrenç olduğunu gayet güzel bilir.

İmandan ve Kur'an'dan yoksun, maneviyattan nasîbini almamış Frenk taklitçisi cahil kafaların maddeye ve dünya ya, zevk ve sefahata dayalı olarak kurdukları Avrupaî eğitim yuvalarının meyveleri işte sokaklara döküldü. Bozuk düzenin bozuk meyvesi. Kimse yüzüne bakmıyor. Kimse alıp satmıyor. Barut fıçısı gibi, insanın yüzüne patlıyor.

Aydın ve ilerici geçinen, medeni görünen ve medeni dünyaya ayak uydurmak için dine, imana ve Kur'an'a küfreden grup şimdi nasıl bocalıyor. Nasıl sancı çekiyor. Bana, imanım olduğu için, namaz kıldığım

için gerici softa, yobaz diyordu. Tesbihimle, takkemle alay ediyordu. Hatta beni cemiyetin yüz karası görüyordu. Şimdi soruyorum kim cemiyetin yüz karası? Kim gerici? Kim yobaz? Kim örümcek kafalı? Tesbih çeken mi? tetik çeken mi? kendilerinin yetiştirdikleri nesil, yüzlerine tükürüyor. Hani ahlâkî nizam. Hani Hak adalet musavaat - eşitlik - kardeşlik, nerde?

Kıymetli talebelerim. Bu günkü buhran, bu günkü ahlâki çöküntü, dünün bugünün eseri değildir. Belki bir asra yakın bir zamandır yabancı ideolojilerin memleketimizdeki kuş beyinlilerle ve menfaatçılarla işbirliği yaparak kurmak istedikleri sosyalist-komünist düşüncede olanların eseridir.

Yıllardır, tarihimizi edebiyatımızı, milli bağlarımızı hafife alarak, çeşitli entrikalarla yozlaştırdılar. Bizi öz varlığımızdan saptırmak istediler. Mazile olan ilişkimizi koparmak için kültürümüze saldırdılar. Bir zamanlar Avrupa insanı tuvaleti bilmezken müslüman Türkler medeniyetin, icadın, bilimin tekniğin zirvesinde bayrak dalgalandırıyor. Şu anda elimizde ders kitabı olarak taşıdığımız Fizik, Kimya, Matematik, Astronomi ve tıp ilmi ile ilgili kitaplarda niçin bu müslüman Türklerden bahsedilmiyor. Tahareti bilmiyen küfür grubu ne zaman medeniyetin öncüsü olmuş. Bende bu iman, bu Kur'an varken Akif'in deyişiyle:

Zulmü alkışlayamam, zalimi asla sevemem
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem
Üç buçuk soysuzun ardından zağarlık

yapamam

Hele hak namına haksızlığa ölsem,

tapamam.

İmanlı gençler. Bu vatan bizim. Bu bayrak bizim. Bu meydan bizimdir. Her karış toprağı kanla yuğrulmuş olan bu topraktaki kan, dedemin, amcamın, ninemin kanıdır. Bu toprağın altında binlerce kefansız yatani, ben düşünüyorum. Onun ruhunu incitmiyecek ve fatiha okuyacakta yine benim. Durma şafak sökmeden hedefe varmalısın.

Sen ey İmam-Hatip Lisesi talebesi dilinde Kur'an, kalbinde iman, gökte melekler bile sana hayran. Sen altın kafes içinde binbir itina ile muhafaza edilen, herkesin tecessüs ve menakını çeken bir yakut ve bir cevhersin. Sen imanın ve irfanınla kararmış kalplere paslanmış yüreklere ışık götüreceksin. Onun içindirki senin kahve köşelerinde, sinema localarında, televizyon ekranlarında âmiyane biçimde ve şuursuzca kaybedecek zamanın yoktur.

Asrımız aksiyon asrıdır tembellik ve miskinlik bizim inancımızda ve programımızda yoktur.

İmanlı gençler

Dünyanın geçici ve aldatıcı cazibesi sizi yolumuzdan saptırmaz. Herşeyin fani olduğunu, baki olan ancak Allah (c.c.) olduğunu biliyorsunuz. Biz yarına ve yarınlarına hazırlanıyoruz. O nedenle Allah adına ve Kur'an aşkına sizi uyarıyorum ve dikkatinizi çekiyorum. Nefsanî ve şeytanî emeller uğruna birbirinizi kırmayınız. "Birbirinize buğuz etmeyiniz, birbirinize hased etmeyiniz, birbirinize sırt çevirmeyiniz. Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz." hadisi şerifini yaşayınız. "İlim ve hikmet mü'minin kaybolmuş malıdır, onu nerede bulursa alır" düsturunu hatırlınızdan çıkarmayınız. İmanınızı ihlaslı amllerle süsleyiniz. Kalbinizi zikir ve tefekkürle yumuşatınız. Her haliniz ve her hareketinizde Allah'ın rızasını gö-

zetiniz. Körü körüne ve şuursuzca davranışlardan şiddetle kaçınınız. Unutmayınız ki bizler daima yapıcı, birleştirici, sevdirci ve sevindirici bir rol oynamalıyız. Kur'an ve sünnetten aldığımız ilhamla etrafımıza ışık tutmalıyız. Peygamber (S.A.V.) efendimizin yolunda, ashabın cennet kokan yaşayışında çevremize ahlâk ve fazilet götüreceğiz. İçimizi ve dışımızı bu iman ve bu aşkla süslemeliyiz. buna mecburuz. Bizim sarığımız beyazdır leke götürmez. Bizler

"alimler peygamberlerin varisleridir" sözünün muhatabıyız. Mihraplar, Kürsüler, Minberler bize Peygamber Efendimizden miras kalmıştır. Biz bu mirasa lâîk olmaya çalışmalıyız. İlmen ve ahlâken yetişerek cemiyetimizdeki bu boşluğu doldurmalı ve bu ihtiyaca cevap vermeliyiz.

Sevgili gençler,

Cennet vatanımızın her türlü tehlikeden korunması, bayrağımızın, istiklâl ve hürriyetimizin sembolü olarak semalarımızda ebediyyen dalgalanması, minarelerimizde ezanların yükselmesi, mevzuunda yarının büyükleri olarak içinizden gelen coşku ile vatanın bayrağını ve İslâm'ı kucaklayınız. İlim ve irfan dolu gönülle İslâm'a ve müslümanlara hizmet götürünüz. Kur'an'ı susamış gönüllere ilaç olarak veriniz. Küfrün, nifakın zulmünü kırınız. Asırlarca dünyaya meydan okumuş, imparatorluklar kurmuş, çağ açıp, çağ kapamış, kâfire diz çöktürüp özengi öptürmüş aziz ve necip ecdadımız Osmanlının ruhunu şad ediniz. Unutmayınız ki istikbal İslâm'dadır.

Sizleri ve tüm İmam-Hatip neslini bu duygu ve düşüncelerle kucaklar saygılar sunar, başarılar dilerim.

FETİH RUHU

Divan şairimiz Nedim'in fetihten üç asır sonra, taşına bile bir Acem ülkesi bağışladığı, dünyanın incisi olan İstanbul stratejik bakımdan önemli bir konumda bulunmaktadır. Boğazlar, Asya ve Avrupa, ticaret ve geçiş yollarının burada bitip başlaması ona ayrı bir değer katmaktadır. O kadar istilâda nice millete nasip olmayan İstanbul Fatih'i bekliyordu.

Bu mubarek fetih, Peygamber Efendimiz'in "İstanbul, elbette fetholunacaktır. Onu fetheden kumandan ne güzel kumandan. Onu fetheden asker ne güzel askerdir." hadis-i şerifleriyle daha ulvî, daha ilgi çekici bir hale gelmiştir. Bu hislerle hareket eden Müslüman Türk için İstanbul'un alınması bir kader, bir ideal olmuştur.

Bu ideali gerçekleştirecek olan güneş, Edirne'de 14 yaşında Osmanlı tahtına çıkan II. Mehmettir. O'nun dirayetli bir hükümdar olacağı çocukluğunda belliydi. Düşmanın hududa tecavüz etmesi üzerine babasına bile ayak diretip "ben, eğer padişahsam, sana emrediyorum. Devletin başına geç!" diyerek devleti bu zordurumdan kurtardı.

Bu cihan şümülü 19 yaşında tekrar tahta geçerek başarılı seferler yaptı. Bu durum düşmanlarını çok tedirgin etti. Kader ağlarını sanki, öyle örüyordu ki o zamana kadar vergilerini muntazam ödeyen Bizans vermez oldu. Böylece, bu feth-i mübin artık kaçınılmaz olmuştu. İlk iş olarak, boğazları kontrol altına almak için Rumeli Hisarı'nın inşasına başlandı. Veziri, kumandanı, askeriyle herkes bu hisarın yapımında çalıştı.

Maaşlarını burçların yapımına harcayarak fedakarlıklarını gösterdiler.

Bizans bu durumdan hoşnutsuzluğunu belirterek, hisarın yapılmasının durdulması için elçiler gönderdi. II. Mehmet'in Bizans elçilerine verdiği cevap dikkate değer: "Benim gücüm erişemez. Toprak elçi göndermekle kurtarılamaz, toprak eğer kendinse gelsin, kendi kurtarsın" diyerek Bizans'ı şaşkına çevirmiştir.

Kuşatma başlar. Bizans büyük zayıat veriyor ama bir türlü düşmüyordur. Kuşatmanın 40. günü düşünceden uykuyu kaçıran Fatih Lalası Çandarlı Hora Halil'i yanına çağırır.

O'na akıl danışmak ister. Çandarlı bu fetihten vazgeçilmesini söyleyince: "-Kavgada tedbirden çok cüret gerek Lala... Ben İstanbul'u alamazsam II. Mehmet başaramadı derler. Kara Halil değil... Bütün sorumluluk bende. Bu yüzden ya ben Bizans'ı alırım, ya da Bizans beni" diyerek bu konuda ne kadar inançlı ve kararlı olduğunu göstermektedir.

Başarısızlığa da, hiç tahammülü yoktu yüce Sultan'ın... Cenevizlilerden beşgemi Bizans'a yardım için gelir. Bizans'a varmadan yok etmek için donanmanın başında Baltaoğlu Süleyman'ı gönderir. Kendi de denizin kıyısında bunu seyretmektedir. Baltaoğlu rüzgar yüzünden gemilere yetişemeyince hırsından atını denize sürer ve hemen Baltaoğlu'nu bu görevden azleder.

Bizanslı'lar Türk donanmalarının Haliç'e inmesini önlemek için kalın zincir çekmişlerdi. II. Mehmet Türk'ün keskin zekasını

**Bir zamanlar hassas ruhlar, müstakîm ve insaflı düşünceler,
sefkatle tirtir titreyen insanıyetperver gönüller
dünyayı buradan idare ediyorlardı.**

MEK

burada da gösterdi. Donanmayı geceleyin çalışarak Dolmabahçe ve Kasımpaşa'dan denize indirerek Bizans'ı şok etmiştir. Artık top ateşi hiç kesilmedi. Bizans surlarında açılan gedikler kapanmaz oldu. Bizans düşünüyordu.

Bu yüce gazaya velilerin, şehitlerin, evliyaların katıldığı ve bizzat Fatih'le yan yana savaştığı rivayet edilir. Artık İstanbul alınmıştı. Fatih İstanbul'a alkışlar ve çiçek yağmurunu altında girdi. Ayasofya'yı da açtı. Müslüman olmayan halka hitaben konuşma yaptı. İyi davrandı. Herkesi din, dil, gelenek ve göreneklerinde serbest bırakarak Türk'ün insancılığını ve hoşgörüsünü tüm dünyaya kanıtladı.

İstanbul'un alınışını bazı bilginler Rönesans olarak değerlendirirler. Artık yeni bir gün başlıyordu. İstanbul'un üstündeki kara bulutlar kalkmıştı.

Fatih'i'nden Ak Şemseddinine; Ulubatlı Hasan'dan en gerideki askerine kadar bir fedakarlık örneği sergilenerek elde edilen İstanbul camileri, medreseleri, köşkleri, yalılarıyla Müslüman Türk'ün tapulu malı olmuştur.

Geçmişten günümüze bir emanet olarak gelen bu güzelim ülke ve onun bağı İram'i olan İstanbul bize nasıl bırakıldıysa, geleceğe de daha güzel bir şekilde aktarılmalıdır. Bunun içinde asıl görev gençliğe düşmektedir.

Gençliğimiz büyük şair Arif Nihat Asya'nın dediği gibi:

"Yürü, hâla ne diye, kendinle savaştasın.

Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın."

dizelerindeki ruhla kendini bilmeli, geçmişine, atalarına layık olduğunu göstermelidir.

FATİH VE İLİM

Edirne'de 30 Mart 1431'de doğan ve 3 Mayıs 1481'de Gebze'de vefat eden, II. Murad'ın dördüncü oğlu ve yedinci Osmanlı Padişahı olan kahramanlıkla fazileti, teknikle kuvveti, yanyana yürüten ve büyük

bir reformcu olan Fatih Sultan Mehmet Han, bütün ganimetlerin içinde firuze bir yüzük taşı gibi parmağında taşımış, cennetten bir köşe muhasebesinde olan İstanbul'u biz torunlarına bırakmıştır.

Fatih küçük yaşta Manisa'ya tayin edilmiştir(1443). Babasının 1451'de vefatı üzerine ikinci defa padişah oldu. 30 yıllık saltanatı devrinde Anadolu'nun siyasi birliğini kurmaya çalıştı. İstanbul'un fethini gerçekleştirmesi açısından fevkalâde bir dönüm noktasıdır. Fatih üstün bir devlet adamı ve komutan olduğu kadar, geniş kültürlü ve bilgili bir şahsiyettir. Kılıçla kalemi ahenkli bir şekilde birleştiren, ilim ve irfan ordusununda serdarı olan Cihangir Sultan, bilhassa Manisa'da geçirdiği ikinci şehzadelik devresinde Molla Zeyrek, Hızır Bey Çelebi, Ali Tusi ve daha sonraları Ali Kuşçu, Sinan Paşa, Molla Lütü, Molla Gürani, Molla Hüsrev gibi devrinin en liyakatli âlimlerinden ders almış, felsefe ve matematik okumuş, tarih, coğrafya ve askerlik bilgisinde fevkalâde ilerlemiş, bir yandan da dünya cihangirlerinin hayatlarını in-

celemiştir. Edebiyat, matematik, astronomi, kimya ve İslam düşüncesini mükemmelen bildiği gibi, Hristiyan dini ve Yunan Felsefesine de aşina idi. Arapça ve Farsça'yı ana dili gibi bilmekle beraber, Latince, Rumca, İtalyanca, Slavca ve hatta Fransızca ve İbranice dillerinide bildiği söylenir.

Devrinde ilme fevkalâde değer veren Fatih ilim müesseselerinin sayısını artırmakla birlikte kalitesini yükseltmeye de özel önem vermiştir. Mesela, fetihten sonra 8 kiliseyi Medrese haline getirmiş, Zeyrek ve Ayasofya medreselerini açmıştır. Bunlardan başka 1470' de tamamlanan kendi adıyla anılan caminin etrafına 8 temimme (kolej derecesinde) ve medrese yaptırmıştır ki, bunlara "Fatih Külliyesi" adı verilir. Ecnabi bir yazar olan Gibb'in ifadesiyle "talebesini parasız okutup yazdıran ve yedirip barındıran bu müessese, Türkiye'nin entelektüel hayatının kalbi mesabesinde idi." külliye bunlardan başka bir kütüphane, tıp talebelerinin çalışmasına mahsus bir hastahane, şehre gelen misafirlere üçgün için parasız ikamet ve yemek veren bir tabhane (aşevi) seyyahların, binek at ve kervanları için kervansaray ve şehir fakirleri için yemek dağıtan bir imaret ve ayrıca bir de muvakkithane (saathane) bulunuyordu. Külliye bahçe ve avlular dahil bütün bunlar 120 bin metrekarelik bir sahayı kaplıyordu.

Fatih medreseleri, öğretim derecelerine göre muhtelif kısımlara ayrılırdı. Hariç yan dış Medrese, dahil yan iç Medrese, Tetimme Medresesi, Semaniyye Medresesi şeklinde idi.

Talebe ilk olarak Hariç Medreseye adım atarak tahsile başlar. Buna sübyan mektebi de denir. Burada Elifbâ, Kur'ân-ı Kerim, ilmiyal, yazı, hesap öğrendikten sonra Dahil

giler tahsiline koyulurdu. Üniversite seviyesinde olan Semaniyye Medreselerine devamla başlayan talebeye Danişmend denilirdi. Padişah mezun olacak Danişmendlerle şahsen alâkadar olur, ilerideki terfileri gözönünde tutarak, bunlar için cebinde bir not defteri taşırdı. Danişmendler arasında kitap telif etmiş seçkin talebelere sıkça rastlanırdı.

**Hep zirvelerde dolaşmış bir milletin ahfadını,
tarihsizler bilmeseler de cihan onları çok iyi tanımaktadır.
Bugün döl yatağında gelişip gerilen ruh, nal sesi, at kişnemesi
ve yiğit nâralarıyla dört bir yanı velveleye veren aynı ruhtur.**

medreselerine geçer, burada ise sart (Kelime morfolojisi) nahiv, ıstıkak (Dil bilgisi), hendese (Geometri) hesap, münazara, adabü'l bahs, mantık şerhi gibi dersler okurdu. İki devrede de başarı gösteren talebe, üçüncü olarak Tetimme ve daha sonra Semaniyye'ye geçer bu medreselerde de hikmet, hesap, hendese, coğrafya, ilm-i nücum (astroloji), tıp, teşrih (otopsi) gibi yüksek bil-

Semaniyye Medreseleri açıldığı sırada, Fatih külliyyede kendisine bir oda ayırılmasını istedi. Fakat, müderrisler (profesörler) bu isteği "Siz padişah olarak külliyyenin kurucususunuz ama ilim adamı değilsiniz. Önce imtihana girin, Danişmend (Asistan) olun, tercih ettiğiniz ilim şubesinde tez yapın, eser verin, sonra müderrisliğe erişin, ancak böylelikle ilim ocağında ma-

kamınız olur" diyerek kabul etmediler. Keskin kılıcı kadar kafası da aydın genç cihangir sultan ilme başını eğmiştir.

Fatih, ilme olduğu kadar ilim adamına da layık olduğu şekilde saygı göstermiştir. Mesela, Ali Kuşçu'nun Tebriz'den İstanbul'a gelmesi için harcırah olarak 1000 günlük akçe vermiştir. Gelince de aylık 6000 maaşla Ayasofya Medresesi'ne müderris tayin etmiştir. Edirne Taçlık Medresesi'ne de Zembilli Ali Efendi'yi aylık 900 akçe maaş ve 5000 akçe de hediye vererek göndermiştir. Bu miktarlar o devir şartlarında fevkalâde büyük rakamlardır.

İlim adamına maddi imkanlar sağladığı gibi saygıda da kusur etmemiştir. Mesela, mürşidi Akşemseddin'in kendisine devamlı "Oğlum Mehmed" diye hitap ettiğini, kendisinde bu hitaptan son derece memnun olduğu bilinmekle birlikte, kendisinin de hocasının yanında heyacandan elinin titrediği ve dilinin dolaştığı da bilinen bir gerçektir. Dizlilere diz çöktürüp, başlılara baş eğdiren Fatih ancak bir alimin elini öpmek için eğilirdi. Hocası Molla Gürani'nin nerede olsa elini öper, Molla Hüsrev'e camiide bile rast gelse ayağa kalkardı.

Meraklı bir araştırmacı olan Fatih vaktini ilim halkalarında ve sohbetlerde değerlendirmiştir. Bu tip toplantılarda padişah çoğu defa dinleyici durumundadır. Hakemlik yapmamakta, herhangi bir tarafı etkilemeye çalışmamaktadır. Öyleki Hoca-zâde (Muhlîşiddin Mustafa) ile Molla Zeyrek (Hoca Mehmed) arasında "Tevhid'e

Dair" konusunda Fatih huzurunda başlatılan bir toplantının yedi gün devam ettiğini kaynaklar belirtirler. Ayrıca Fatih'in seferlerde bile bir ilim heyetini yanında götürdüğü ve fırsat buldukça onlarla ilmi toplantılar düzenlediği yine kaynaklarda zikredilir.

Fatih ilim arasında milliyet ayrımı da yapmazdı, Gayr-i Müslim ilim adamlarına da ilim adamlığı cihetinden dolayı yakınlık göstermiştir.

İlmin, alın teri, göz nuru ve tefekkürden mürekkep olduğunu en iyi bilenlerden bir olan Fatih ilme ve alime her türlü, imkanı, müsamahayı, kolaylığı ve saygıyı göstermiştir. O, tarih boyunca hocalara hocalık mesleğine en büyük saygıyı gösteren hükümdarlardandır. Aslında ilme ve hocaya saygı bu milletin hamurunda, pişmiş aşında ve teneffüs ettiği havasında vardır ve Hz. Peygamberin "Alimler peygamberlerin varisleridir" mealindeki hadisin bir gereğidir.

BİBLİYOGRAFYA:

- 1- Ayverdi, Sâmiha ; *Edebi ve Manevi Dünyası İçinde Fatih, İstanbul. 1983*
- 2- Turan, Osman ; *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi, C-2, İstanbul. 1980*
- 3- Uzunçarşılı, İ Hakkı ; *Osmanlı Tarihi, C-2, S-149-153, Ankara. 1988*
- 4- Ünal, Tahsin ; *Osmanlılarda Fazilet Mücadelesi, Ankara. 1981*
- 5- Yeğin, Abdullah ; *Osmanlıca-Türkçe, Teni Lugat, İstanbul. 1989*
- 6- Yılmaz, Muammer ; *"Fatih ve ilim" Türk Dünya Tarih Dergisi, C-1, S-5, s-17-19, İstanbul. 1987*

FETHİN GERÇEK YÜZÜ

Tarihte, 29 Mayıs 1453 Müslüman Türk Milletinin İstanbul'un fethi ile şereflendiği gündür. Bu önemli günün en çarpıcı özelliği, Bizans gibi insanlığın onurunu ayaklar altına alan, kendi insanlarına zillet ve köleliği uygun gören zalim ve tâgûfî bir düzenin; diğer bir ifadeyle köhnemiş Bizans'ın tarihinin çöp sepetine atıldığı gündür.

Bugün bizim yapmamız gereken en önemli değerlendirme fethi gerçek yüzüyle kavrayabilmektir. Hemde bu kavrayışı aklımız, şuurumuz, benliğimiz ve ruhumuzla kavrayıp, algılamalıyız.

Fatih İstanbul'u neden fethetti? Coğrafya üzerinde bir toprak parçasını elde etme düşüncesiyle mi? Yoksa tarihi boyunca haçlı zihniyetinin yaptığı gibi insanları sö-

mürmek, onları köleleştirmek ve toprak kazanmak için mi? Ama biraz tarih bilgisi alan ve akıl, feraset sahibi hiç kimse fethi böyle bir bakış açısı getiremez. Bütün dünya biliyor ki, İstanbul'un fethine en önemli neden Rıza'yı Bâri, fî sebîlillah düşüncesidir. Bu düşünce insanlığa vurulan kölelik zincirini, tahakkümü ortadan kaldırmayı kendisine şiar edinmiş-ti.

Fethi bütün maddi kalıplarının dışına çıkarıp, İstanbul'u fetheden gücün manevi kumandanları Molla Gûrâniler, Akşemseddinleri hatırlayalım. Hatırlayalım ki Fatih'in feth niyetini kavrayalım. Edebiyatımıza Avnî Mahlaslı şiirleriyle renk

İBRAHİM ATAÇ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATII ÖĞRETİMENİ

Asırlardan beri beklenen bir rûmanın gerçekleşmesiydi bu.
Güvercinin kanadında, velilerin yadında,
eşsiz önder Son Kılavuz'un va'dinde
müjdesi çokdan verilmiş bir kâtlı idealin
tahakkukuydu bu.
"Vur pençe-i âlîdeki şemşir aşkına!
Gölbank-i âsumânı tutan pir aşkına!
Ey leşker-i müfettiḥ-ül ebvab vur bugün!
Feth-i mübin-i zâmin o tebsir aşkına!"

Düşün çelengi rûmun eğilsin ser-i firenk
Vur Türkü gönderen yed-i takdir aşkına
Son savletle var ki açılır bu surlar
Fecr-i hücum içindeki tebdîr aşkına"

Fethi (29 Mayıs 1453)

**Ulu ma'bed! Neye hicrana büründün böyle,
Fatih'in devrini bir nebzecek olsun söyle!.**

katan Fatih, bu niyetini mısralarla şöyle ifade ediyordu.

İmtisâl-i Câhidî fillah olupdur niyetüm

Dîn-i İslâm'un mücerred gayretüdür gayretüm

Ey Mehmed, mucizât-ı ahmed-i Muhtâr ile Umarın gâlib ola â-day-ı dîne devletüm.

İslâmı, âleme şumul kılmak, yeryüzüne ilâhi adaleti yaymak için 6. yy. da başlayan yarışın mola yeri İstanbul olmuştur. Yaşamak için, havasız, susuz kalmış insanları ortaçağ karanlığından kurtarma çabası olmuştur yarışın bu devresi.

Batının kalbine saplanan fetih kılıcı, En-gizisyonculara, papazlara, işkencilere, korkulu bir rüya göstermiş ve onların uyanmalarını sağlamıştır. 15. yy'da müslüman Türk Milletinin bıraktığı intibah fethin müesser olduğu gün Hristiyan istanbul halkının "İstanbul'da kardinal külâhı görmektense, müslüman Türk sarığı görmek isteriz." değerlendirmesini gündeme getirmiştir. Bu değerlendirmeden çıkabilecek en sağlıklı

sonuç şudur; Fetih istanbul'a adalet, sevgi, insanlık, düzen ve İslamı getirmiştir.

Fatih, 29 Mayıs 1453 Salı günü öğleden sonra Topkapı'dan İstanbul'a girmiştir. Aya-sofya'ya vardığında orada kadın, erkek ve çocukları büyük bir kargaşa ve korku içinde olduklarının görmüştür. Fatih kalabalığı, sessizliğe davet ederek, tarihe geçecek şu kısa söyleşini beyan etmiştir. "Kalkınız! ben Sultan Mehmed hepimize söylüyorum ki bu andan itibaren artık ne hayatınız, nede hürriyetiniz hususunda gazab-ı şâhânemden korkmayınız."

İşte Müslüman Türk Milletinin tarih boyunca kendisine şiar edindiği fetihlerin temeli ve gerçek yüzü bu düşüncede yatar. bu düşünce değildir ki, İstanbul'u İslâmbol yapmıştır.

Ecdadımızın milletimize ve İslam dünyasına örnek bir hediye olarak sunduğu fetih, 540. yıl dönümünün kendimizi tanımamıza ve milli benliğimize dönmemize vesile olması dileğiyle...

İSTANBUL'UN FETHİ VE HOŞGÖRÜ

"İstanbul elbet fetholunacaktır. Ne güzel kumandan o kumandan ve ne güzel askerdir o asker."

Hadis-i Şerif

Sultan II. Mehmet Han Osmanlı tahtına üçüncü ve son kere oturduğundan beri İstanbul'u almayı düşünüyordu. Bunun imkanlarını ve çarelerini araştırdı. Kuşatma için hazırlıklara girişti. Kuşatma tamamlandıktan sonra Bizans'a bir elçi gönderip şu tekliflerde bulundu:

1- İslâm dinini kabul ediniz ve ülkeniz islâm ülkesi olsun. O zaman sizinle savaşmayız.

2- Yahut da bir İslâm Devleti olan Osmanlı devletine tabii olarak cizye ve haraç vermeyi kabul ediniz.

3- Bu iki şartıda kabul etmediğiniz takdirde savaşı kabul ediniz.

İmparator, her üç şarta da razı olmayacağını bildirdi. Bunun üzerine savaş 6 Nisan 1453 günü, Topkapı'nın önüne yerleştirilmiş bulunan büyük topun tekbir sesleri arasında ateşlenmesiyle başlamış oldu.

Kur'an-ı Kerim'de "Beldetün Tayyibetin = Güzel Şehir" sözü vardır. Bu sözü teşkil eden harflerin sayı değerinin toplamı 857 dir ki o da İstanbul'un fethine rastlayan hicri yıldır. Miladi yıl olarak karşılığı 1453 tür. Ak Şemseddin bunu o yüce kitab da bulmuş ve Sultan Mehmet Han'a göstererek bunun şehrin bu yıl İslâmlar tarafından alınacağına delalet eden ilahi bir vaad olduğunu söylemiştir.

Peygamberimiz Hz. Muhammed ise bir hadisinde İstanbul'un müslümanlar ta-

rafından mutlaka alınacağını müjdelediği gibi alacak olan askeri ve o askerin kumandanını da övmüştür.

Şehrin teslimi için yapılan son teklifin de geri çevrilmesi üzerine Sultan II. Mehmet Han, genel hücum emrini verdi. 29 Mayıs 1453 günü İstanbul'u almak için yapılan son hücum bütün şiddeti ile devam ederken Ak Şemseddin gaza meydanının biraz gerisinde ak ve seyrek sakalı gözyaşlarıyla ıslanmış geniş yerleri dirseklerine kaymış, bu yeni günün ışığı ile aydınlanan alını havada ve elleri gökyüzüne açılmış olarak dua ediyor ve haykırıyordu.

Milli Şairimiz Yahya Kemal Beyatlı ise bu haykırışı yıllar sonra aşağıdaki mısralarla dile getirecekti:

**Vur pençe-i Ali'deki Şimir aşkına,
Gülbanki âsûmanı tutan pir aşkına.**

**Ey leskerü müfettihi-ebvab vur bugün,
Feth-i mübini zamin o tebşir aşkına...**

**Vur!.. Ruh-i pürfütuh-i Muhammed'le yekzebân,
Fecr-i hücum içindeki tekbir aşkına.**

**Vur!.. Deyr-i küfrün üstüne rezk-i hilal için,
Gelmiş o şehsuvâr-i cihangir aşkına.**

**Düşsün çelengi Rûnn'un, eğilsin ser-i Firenk,
Vur!.. Türk'ü gönderen yed-i takdîr aşkına...**

Tam bu sırada hücumun birden yoğunlaştığı Topkapı'nın önünde ve surların üzerinde mağrur ve muhteşem TÜRK BAYRAĞI'nın dalgalandığı görüldü.

TEK

ASIM TUNCA
TARİH ÖĞRETMENİ

Sekiz senede seksen senenin işini gören muhteşem devlet adamı, büyük asker, azgınlık, taşkınlık ve haddini bilmemezliğin beynine bir yıldırım gibi inmişti.

"Şâh-ı adûya karşı kopan sarsar-ı zafer
İndirdi yıldırım gibi bir darbe-i girân
Pâmal-ı rahşı kıldı Acem tâc-u tahtını
Tâ arşa astı tîgini Sultan Selim Hân

Tevhid-i millk-ü millet için cenk edenler
Şûriyye açtı cümle husûn-u hisarını
İmam-ı gâlibiyyet için şanlı padişah
Mısır içre kurmak istedi dâr-ül kararını

Hem şarkı hem cenûbu açan bir cihaddan
Asketti dehre nâmütenâhi bir ihtişam
Hakka ki serfirazi cihan oldu tuğlar
Ferman-deh-i zaman'u mekân oldu tuğlar."

(Y.K.)

Kan, ter, toz ve toprak içinde, hırsla ve şiddetle azim ve imanla gerilmiş gazi yüzleri, birer ümit ışığı gibi parlayarak sura döndü.

Kimdi bu acaba?

Bu Ulubatlı Hasan'dı. İri yapılı ve arslan yürekli Hasan... Arkasından üç yeniçeri daha fırladı. Lakin ağır bir taş Hasan'ı yıktı. Kale duvarından yaralı bir kartal gibi süzülüp yere düştü. Mübarek ruhu göklere yükselmiş, huzur ve saadet içinde Feth-i Mübini seyreliyordu.

1453 Mayıs'ının 29. Salı günü, Fatih Sultan Mehmet Han ve devlet erkani öğleye doğru şehre girdi. Doğruca Ayasofyaya giden genç hükümdarı burada toplanmış olan halk ve papazlar karşılarında gördükleri vakit ağlayarak yerlere kapandılar. Padişah onlara sükût etmelerini söyledikten sonra patrikte "Ayağa kalk! Ben Sultan Mehmet, sana ve arkadaşlarına ve bütün halka söylüyorum ki bu günden itibaren artık ne hayatınız ve nede hürriyetiniz hususunda benim gazabımdan korkmayınız" dedi. Bundan sonra halkın tahliyesini emreden padişah buranın ayrıca cami yapılmasını, içinde bulunan ve hristiyanlara ait olan mukaddes eşyanın çıkarılmasını, çok kıymetli olan mozayiklerin üstlerinin badanalanmasını emretti.

1 Haziran 1453 günü Hünkârında hazır bulunmasıyla Ayasofya Camiinde ilk Cuma namazı kılınarak artık İstanbul'un ebedi bir Türk İslâm beldesi olduğu tescil edildi.

Türklerde öteden beri yabancı dinlere karşı saygı gösterildiği muhakkaktır. Bu hal Fatih'de kemalini bulmuş gibidir. Zira onun padişahlığı zamanında devletin sınırları dahilinde hiç kimse itikadı, milliyeti yüzünden bir belaya uğramaktan korkmamaktadır. Çünkü itikat ve adetlere asla dokunulmuyordu. Fatih fethi müteakip günlerde rumlara münasip gördüğü imtiyazları verdikten sonra ilmi ve değeri herkes tarafından bilinen yüksek bir hristiyan alimini (Gennadios) arattı. Edirne civarında saklandığı bir evde buldurarak yanına getirtti. 1453 Aralık ayında onu patriklik makamına getirdi.

İşte Fatih fetihten üç gün sonra 1 Haziran 1453 Cuma günü Ayasofya'da ilk cuma namazını kılmaya hazırlanırken Bizanslılara da böyle bir takım haklar verilmesini düşünmekte idi. Hatta bazı kitaplara göre bu hakları aynı günde tanımıştı. Onun için, o tarihe gelinceye kadar hiçbir hükümdara nasip olmayan ve hatta bugün için dahi pek mümkün göremediğimiz o büyük hoşgörüsü ile Fatih, insanlığın en yüksek mertebesine erişmiş olan harikulâde bir şahsiyettir.

FETİH RUHUYLE COŞMAK

Mayıs ayı, Mevlâmızın güzelliğinin aksettği yeni açılan nakış nakış işlenmiş çiçekleriyle, ağaçlarıyla, cıvı cıvı ötüşen kuşlarla, ruhumuzu akşayan baharın ılık esintileriyle tabiatla bir canlanmayı, bir coşkuyu, bir heyecanı dile getirir. Bu ay, sanki baharın başlangıcıyla beraber asırları açarak 540 yıl öncesinin mübarek zaferinin kokusunu bir kez daha teneffüs ettirir bizlere.

Evet, o sabah 540 yıl öncesi 29 Mayıs 1453 yılının sabahı -Fatih Sultan Mehmet Han'ın, Akşemseddin'in, Ulubatlı Hasan'ın ve daha nice serdarların sabahı olmuştur. Nasıl olmasın ki? Sevgili Peygamberimizin asırlar öncesinden haber verdiği "İstanbul elbet fetholunacaktır. Onu fetheden ordu, ne güzel ordudur. Onu kumanda eden emir, ne güzel emirdir." müjdesiyle, övgüsüyle, sevgisiyle şereflenmişlerdir. Gönüller Sultanı Hz. Peygamberimizin (s.a.v.) dudaklarından dökülen bu müjdeye, müslümanlar tarafından 11 kez ulaşılmak istenmiş sonunda bu büyük müjde Fatih Sultan Mehmet'e nasip olmuştur.

Neydi, bu büyük Sultan'ı daha 21 yaşının tazeliğinde bir çağı kapatıp, bir çağı açtıran güç? Neydi, bu serdarlara Bizansın yıkılmaz denilen surlarını güneşin buzları erittiği gibi eritip oraya İslam'ın nurunu aksettiren kuvvet? İşte! Bütün bu sırlar fetih ruhunu özünde gizlidir. Fethin ruhunda aşk vardır. Onca meşakkatlere göğüs germek, aşk cevheri bulunmayan bir komutan veya asker için mümkün değildir. Fetih ordusu

kumandanından, her bir serdarına kadar Allah ve Resulullah sevgisiyle yoğrulmuş gönül erlerinden müteşekkildi.

İşte! Fethi Mübine bu açıdan bakıldığında Sultan Fatih'deki teslimiyeti ve fetih ruhunun, genç yaşta gösterdiği gayret ve dirayetin, orduya hakimiyetin, hocaya hürmetin kaynağını Allah ve Resulullah aşkı olduğunu görürüz. Ulubatlı Hasan'ın kahrmanlığında, Akşemseddin'in kararlığında bu aşk görülür.

İstanbulu da ancak böyle bir ordu fethedebilirdi. Onlar "o tebşir aşkına" kılıç salımlar, surlara tırmanıp ateşe atılmışlardı. Bizans onlardaki imani vecd ile titremişti.

Biz, biz olarak kendi benliğimizle, bu aşk, bu heyecanla 11 kez İstanbul surları önüne gelmişiz. Ama, ne yazık ki; bugün o fetih ruhundan, o fetih çokusundan ne kadar uzaklara düşmüşüz. Yıllardır hep küçük düşünmeye, günlük işlerle oylanmaya alışmışız. Bir avuç suyla yetinmişiz de, kaynağa ulaşmak aklımıza bile gelmemiş. Mum ışığına öyle uyum sağlamışız ki, gözlerimiz kamaşır diye güneşe bakmayı adeta unuttur olmuşuz. Halbuki, müslümanın ufkunun alabildiğine geniş olması gerekir. Ancak bu şekilde büyük hizmetlere, parlak zaferlere aday olunabilir.

Bunda, belki de en önemli görev, toplumun kaderini ellerinde tutan anelere düşüyor. Anneler çocuklarını basit ideallerle, küçük umutlarla değil, büyük mefkurelerle

UFEK

GÜLCAN SERİN
12/05 - 1374

Nefsini beğenen ve nefesine ilimad eden
bedbahttır.
Nefsinin ayıbını gören bahtiyardır.

MEKTUBAT

yetiştirip onları, yarının Alparslan'ı yarının Fatih'i yarının Yavuz'u gibi hazırlayıp, fet-hin doyumsuz ruhunu gönüllerine aktarırsa ancak o zaman bu toplum yeniden şahlanır. Ancak bu şekilde bizler de içinde bulunduğumuz 21. asra damgamızı vurabiliriz. Unutmayalım ki, atalarımızın engin ufku haline gelebilmiştir.

Atalarımız, tarihin hiçbir milletle şahit olmadığı şanlı zaferleri, madde ve mana alemindeki büyük başarıları bizlere miras bırakmışlardır. Bunların karşısında bize düşen görev ise, bir düşünürümüzün: "Atalarımıza vefakar olmak onların ateşlerinin küllerini muhafaza etmekle değil, alevlerini etrafa yaymakla mümkündür." dediği gibi daima ileriye adım atmakla, hiç değilse bu idealle çırpınmakla gerçekleşebilir.

Artık, basit işlerle oyalanmanın, idealsiz bir ömür sürmenin anlamsız olduğunun id-rakine varmalıyız. Kimbilir, belki de şair de bunun ızdırabıyla şu mısraları söylüyordu.

*Sen de geçebilirsin yardan, anadan, serden,
Senin de destanını okuyalım ezberden,
Haberin yok gibidir taşıdığın değerden,*

*Elde sensin, dilde sen, gönüldesin, baştasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.*

Bu kitaplar Fatih'tir, Selim'dir.

Süleyman'dır.

*Şu mihrap Sinânüddin, şu minâre Sinan'dır.
Haydi artık uyuyan destanını uyandır.*

*Bilmem neden gündelik işlerle telaştasın.
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.*

İSLÂM'DA CİHAD

Ana kural Silh (Barış) olunca İslamda harp istisnâî bir durumdur. Bununla birlikte İslam iki halde harbe cevaz verir.

1- Nefsi müdafaa, ya da meşru müdafaa; ırzın ve malın korunması, saldırı esnasında vatanın müdafası,

"Size karşı savaşanlara, Allah yolunda olarak savaşın. Sakın aşırı gitmeyin, çünkü Allah haddi aşanları sevmez" Bakara 190 mealindeki ayeti celilesi yukarıda beyan ettiğimiz hususa ışık tutmaktadır.

Sa'd bin Zeyd'den gelen hadisi şerifte Rasûlü Ekrem (s.a.v.) efendimiz.

"Kim malı önünde (malını müdafa hususunda) öldürülürse, şehittir. Yine kim dînini müdafaa hususunda öldürülürse, şehittir ve yine kim ehlini müdafaa hususunda öldürülürse şehittir." buyurarak harbdeki meşruiyyetin sınırlarını çizmekte ve aynı zamanda yukarıdaki ayeti celileyi vuzuha kavuşturmaktadır.

2- Allah yoluna davette önüne çıkan engelin ortadan kaldırılması ki bu engel; müslümanlara bir işkence, islama girmek isteyenleri geri çevirme ya da Allah'ın dinine davet eden davetçiyi geri çevirme olabilir.

"Onlar (size karşı savaşanları) yakaladığınız yerde öldürün, sizi çıkardıkları yerden (Mekke'den) siz de onları çıkarın. Fitne çıkarmak adam öldürmekten daha kötüdür. Onlar sizinle savaşmadıkça Mescid-i Haram da siz de onlarla savaşmayın. Eğer onlar size savaş açarlarsa derhal onları öldürün. Böyledir kafirlerin cezası.

Yukarıda mealini vermiş olduğumuz ayeti celile'den de anlaşılacağı üzere İslam'ın savaş nizamı sağlam gerekçelere bağlıdır. Kendi halinde yaşayanlara asla dokunmaz.

Aşağıda ki ayeti celilelerde bir takım hususları ihtiva etmektedir ki bu hususları şöylece sıralayabiliriz.

a) Haddi aşanların, düşmanlığı başlatanların düşmanlığını ortadan kaldırmak için onlarla savaşılması.

b) Düşmanlık etmeyelerin, haddi aşmayanlarla savaşın caiz olmadığı.

c) Düşmanlıktan nehyin sebebi; Cenab-ı Hakk'ın haddi aşanları ve zulmü sevmemesi.

d) Harbin son çare olması ki bu çare ile müminlerin fitneden korunması, işkenceden kurtarılması, Allah'a ibadetde hür olmaları gibi gayeler gözetilmiştir.

İslam dini savaşı böylece çok sıkı kurallara bağlamakla birlikte harbin vukuu esnasında müslümanları cihada teşvik etmiş ve bu uğurda can verenlere ise bir çok fazilet bahsedilmiş ki bu hususu da "Cihadın fazileti" başlığı altında toplayabiliriz.

Cihad Nafile ibadet çeşitlerinin en faziletlisidir.

Allah'ın kelâmını yüceltmek, yer yüzünde hidayetini hakim kılmak hak dini korumak; nafile hacc, umre, nafile namaz ve nafile oruçtan daha hayırlıdır. Çünkü cihad her türlü ibadeti içine alır. İster bu ibadet zahirî olsun, ister batinî olsun ki zühd hayatı batinî bir ibadettir. dünyadan el etek çekmek kişinin rağbet ettiği şeylerden yüz çevirmesidir. İslâm buna "ruhbanlık" ismini vermiştir. Rasulullah müslümanları bundan nehyeder ve;

"Ümmetimin ruhbanlığı Allah yolunda cihaddır" buyurmuştur.

Cihad malın, canın, Allah yolunda kurban edilmesidir karşılığında cennet vaad edilmiştir. Yüce rabbimiz bu hususa şu ayet meali ile işaret etmektedir.

"Allah mü'minlerden mallarını ve canlarını onlara (verilecek) cennet karşılığında satın almıştır. Çünkü onlar Allah yolunda savaşır. Öldürülürler ve ölürler (Bu) Tevrat, İncilde ve Kur'an'da Allah'ın üzerinize hak bir vaad'dir. Allaktan daha çok sözünü yerine getiren kim vardır. O halde onunla

M. ALİ ÖZTÜRK
MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENİ

yapmış olduğunuz bu alış verişten dolayı sevinin, bu büyük bir kurtuluştur.

Allah yolunda, vatani ve milleti için savaşan asker, insanların en hayırlısıdır.

İbni Abbas'dan Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Dikkat ediniz! size insanların en hayırlısını haber vereyim mi?

Allah yolunda, atının eğrinden tutan adam. Sonra bunun arkasından geleni haber vereyim mi? Koyuncuklarından Allah hakkını vermek için ayıran adam.

Dikkat ediniz! İnsanların en şerlisini haber vereyim mi?

Allah için istendiği halde vermeyen kişidir. Sonra sahabe insanların en faziletlisi kim? diye sordu da Rasulullah "malı ve canıyla Allah yolunda savaşandır." dedi.

Cennet Allah yolunda vatani için savaşanlarıdır.

Tirmizi'nin rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyurulmaktadır:

Sahabeden bir zatın gönlü uzlet hayatına meyletti Peygamber (s.a.v) efendimize bu hususu sordu da. Rasulullah: "Böyle yapma; Çünkü sizden Allah yolunda cihad eden birinin makamı, yetmiş yıl evinde namaz kılanından daha faziletlidir. Allah'ın sizi affetmesini ve cennete girdirmesini sevmez misiniz?

Allah yolunda cihad ediniz. Kim Allah yolunda bir hayvanın iki savgımı (süt için) arasındaki müddet kadar savaşır cennet ona hak olur."

Cennette Allah yolunda savaşanın makamı yüz derece daha yüksektir.

Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Ebu Said El Hudriye;

"Ey Sa'd kim Allah'ı rab, İslamı din, Muhammed (s.a.v.) i peygamber seçerse Cennet ona hak olur." deyince Ebu Said buna şaşırdı ve Ya Rasulallah! bana bir daha söyle buyurdu. "Daha sonra bir şey vardır ki kulu Cennete yüz derece yükseltir. ve her bir derece arasında ise sema ile arzın arasındaki (mesafe) kadar masafe vardır." Sa'd o nedir Ya rasulullah? dedi de Cenab-ı Rasul "Allah yolunda cihad, Allah yolunda

cihadtır" buyurdular.

Allah yolunda savaşan hiçbir ibadet denk olamaz. Hiç bir ibadet Allah yolunda savaşta elde edilen ecirde mukayasa dahi edilemez.

Ebu Hureyreden nakledilmiştir. Peygamberimiz (s.a.v.) e Ya Rasulallah Allah yolunda cihata ne denk olabilir denildi de Peygamberimiz buyurdu ki:

"Siz ona güç yetiremezsiniz." bu sözü iki ya da üç defa tekrar etti üçüncüsünde ise:

"Allah yolunda savaşanın misali, O savaşçı savaştan dönene kadar, oruç tutan, namaz kılan ve namazına, orucuna ara vermeyen kişinin misali gibidir.

İslam dininde şehidin fazileti çok yücedir. Ona hiç bir şey eşit olamaz.

Ebu Hureyreden rivayet edilmiştir ki bir adam Resulullah'a gelerek şöyle dedi:

Ya Rasulallah bana öyle bir ibadet öğret ki, onunla Allah yolunda cihadın sevabına erişiyim. Rasulullah buyurdu ki: "Sen hiç bırakmadan oruç tutup, namaz kılabilirmisin? Ya Rasulallah! ben zayıf biriyim buna gücüm yetmez dedi. Rasulullah "nefsim yed-i kudretin de olan Allah'a yemin olsun ki, sana bu kuvvet verilseydi bile mücahidin sevabına erişemezdin.

Allah yolunda öldürülenler, ölümler değildir bilakis onlar diridir.

"Allah yolunda öldürülenlere sakın ölümler demeyin. Bilakis onlar diridirler. Allah'ın lutuf ve kereminden kendilerine verdikleri ile sevinçli bir halde rableri yanında rızıklara mazhar olmaktadırlar. Arkalarından gelecek ve henüz kendilerine katılmamış olan şehit kardeşlerine de hiç bir keder ve korku bulunmadığı müjdesinin sevincini duymaktadırlar"

"Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.

Toprak eğer uğrunda ölen varsa vattandır."

Gayesiyle kanını bu mukaddes topraklara akıtan isimsiz binlerce şehidâ selam sizlere!

Selam sana! Bosna'da, Azerbaycan'da vatani için tprağa düşen kahraman şehitler.

ERMENİ MESELESİ

Ermeniler Tarih boyunca büyük devletlerin himayesinde eyaletler halinde yaşamışlardır. Himaye eden devletler yıkılınca başka devletlerin tebası olmuşlardır. Sadece hayatlarını kazanabildikleri, güzel ticaret imkanı buldukları yerlerde azınlık cemaatleri halinde yaşamışlardır.

Bizans İdaresinde Ermeniler

Bizanslılar ermenileri vicdan ve yaşama hürriyetinden yoksun bırakmışlar, rumlaştırmak hatta hristiyanlaştırmak için her türlü mezalimi yapmışlardır. Ermeniler inançlarında direndikleri için II. Jüstinyen doğudaki Ermenileri Trakya ve İstanbul'a zorla göç ettirmiştir. 582 yılında Mar'ik devrinde ortadoksluğun koyu olduğu yerlere yerleştirilmişlerdir.

9. cu Konstantin doğu seferinde ermenilerden sadakat yemini almak istemiş gasp ve yağma hareketinde bulunmuş ve o günkü Ermeniler "size sadakat yemini etmek kendimizi ölüme ve yok olmaya bırakmaktır. Bizi hakkımızda himayelerini esirgemeyen bugünkü sahiplerimiz olan müslümanlara bırakın" demişlerdir.

Türk İdaresinde Ermeniler

9. asır önce Anadolu'nun Fethiyle Ermenilerle ilişkiler başlamış. Selçuklu ve Osmanlı himayesinde ermeniler en geniş hürriyete nail olmuşlardır. Osmanlı döneminde yahudiler gibi her türlü ticareti hatta, sar-

raflığı ellerinde tutmuşlardır. Fatih ermenilere kilise ve patrik kurdurmuş, sosyal ve insani haklarının temini yoluna gitmiştir. Moğolların Anadolu istilası sırasında bile ermeniler bağımsızlık hareketlerinde bulunmamışlardır.

Ermeni Meselesi nedir?

Emperyalist ve beynelmilel güçlerle süren mücadelenin halkası olan 19. asırda aktüel hale gelen, vatanımızı parçalamaya yönelmiş bir harektir.

1918 yılına kadar Doğu Anadolu'da yaşayan ve bu tarihte İttihat ve Terakki'nin çıkardığı "Tecrid Kanunu" ile imparatorluğun çeşitli yerlerine yerleştirilen, bir kısımda başka ülkelere giden Ermenilerin doğuya dönerek bir Ermenistan kurmak istek ve hayali Ermeni Meselesinin temel hedefidir. Ermeni hareketinin özü emperyalistler tarafından organize edilen bir parçalama ve yutma hareketidir.

BEYNELMİNEL KUVVETLERİN ERMENİ MESELESİ İLE İLGİSİ

Osmanlıların yıkılışında Ermenilerin rolü büyük olmuştur. 19. asırda Ruslar, İngilizler ve Fransızlar Ermenilere açık destek vermişlerdir. Rusların kışkırttığı Amerikanın silah ve para yardımı sonucu Doğu Anadolu'da binlerce Müslüman Türkü katletmişlerdir.

AHMET SUSAM
MÜDÜR YARDIMCISI

Osmanlı'yı yıkıp, Ermeni devleti kurmayı gaye edinen **Pro-Armania** gazetesi kurucuları arasında Fransa Başbakanı **Clemenceau** ve parti liderlerinden **Anatol France** nin bulunması olayın perde arkasını göstermektedir. Ayrıca **Lenin** ve **Stalin**'in beraber imzaladıkları "Sovyet Halk Komiserleri Şurası Kararları" Ermenilerin kimlerden yüz bulduklarının açık delilidir.

Ermenilerin siyasi, ekonomi, basın hayatındaki rolleri

Tanzimattan sonra ermenilerin siyasi ve ekonomik nüfuzu karşı konulmaz bir hal almıştır. Bu dönemde Osmanlı paşaları kıyafetinde pek çok ermeni paşalarına rastlanır. Örneğin: Harput milletvekili **Hamparsum Boyacıyan** milletvekili olarak görev almış. Sason İsyanına liderlik etmiştir. Dışişleri ve bayındırlık bakanlığına defalarca **Nora Dukyan, Kirkor Sinopyan** getirilmişlerdir. P.T.T. Bakanlığına **Garopat Artin**, Maliye bakanlığına **Agop Kağozusyan** bunlardan başka **47 senatör ve milletvekilileri bulunuyordu**. Demekki Ermeniler bir Türk vatandaşının sahip olduğu haklara sahiptiler.

Osmanlı devletinde Ermeni isyanları - Ermeni Komiteleri

Zayıflayan ve zayıflatılan Osmanlı devleti çeşitli etnik kökenli milletlerden oluşuyordu. Emperyalistler sömürü emellerine ulaşmak için bu milletleri isyana teşvik ettiler. Sinsi ve sistemli bir şekilde özellikle Ermenilere mahalli ihtilal birlikleri ve ko-

miteler teşkil ettirildi.

HINCAK KOMİTESİ Gizli Ermeni tethiş teşkilatıdır. 1886 da **Avadis Nazar Bey Miro** ve karısı **Maro** tarafından İsviçrede kurulmuştur. Dünyanın birçok ülkesinde şubeler açmış özellikle İsviçre ve İngilizlerden destek almışlardır. Teşkilatın başına o dönemde Ermeni Patriği **Matyas İzmirliyan** getirilmiştir. Bu teşkilat özellikle Türkiyede ki ermenilerle ilgilenmiş, para ve silah yardımıyla doğudaki ermeniler teşkilatlandırılarak birçok vatandaşımızın şehit olmasına neden olmuşlardır. 100 yılı aşkın faaliyetleri içinde tertipledikleri bazı vakalardan, bazı örnekler şunlardır:

- a) **1890** Erzurum Kumkapı isyanı
- b) **1892-93** Merzifon-Yozgat-Kayseri isyanları
- c) **1895** Zeytin ve Sason isyanları
- d) **21 temmuz 1905** Padişah Sultan Hamit'e suikast
- f) **1909** Adana isyanı
- g) **1914** Hıncak komitesinin Teşkilatlandığı Doğu Anadoludaki Ermenilerin Rus ordularına öncülük etmeleri, gasp, yağma ve katliamlar.

TAŞNAK KOMİTESİ:

Rus Taktikli Taşnak Sutyunun amacı Hayal ettikleri Türkiye Ermenistani denilen bölgeyi elde ettikten sonra Rus ve İran Ermenistanı ile birleşerek Büyük Ermenistanı kurmaktır. 1890 yılında kafkasyada kurulmuştur. Kurucusu **Kristoper Me-**

katyan'dır. Programları gereği şu emri vermişlerdir. (Türkü, Kürdü her yerde her şart altında vur. Mürtecileri, ahdinden dönenleri, Ermenileri izleyenleri, hainleri öldür. İntikam al)

21 Temmuz 1905 Bomba İsyanı-Sultan Abdulhamit'e Suikast Olay sadece Doğuda Ermenistan kurulması için tertiplenmiş değildir. Olayda **Samorly Kayın, Romina Kayın, Konstantin Rabulyan** gibi Ermeniler, Belçikalı **Jarro** ve karısı **Anna** gibi işbirlikçiler Abdülhamit'in öldürülmesi için İngiliz Kralı 13000 Altın. Ayrıca yabancı bankalar kredi açmışlar. Yıldız Sarayında bombalı saldırı düzenlemişlerdir.

Türkiye'ye açılan Savaş ve Ermeni Hayali

Lübnan'da Ermeni Cemaati 15-25 yaşlarında gençleri eğiterek gerilla eğitimi yaptırmaktadır. 1968 de bir konuşmacı (**Varjabodyan**) intikam almalıyız, parçalanarak değil göç ederek değil, vatana dönerek, biz Ermenilerin tek hayali var, bütün Ermenilik.

Ermeni okul sınıf duvarlarındaki haritalarda Doğu Anadolu Ermenistan olarak gösterilmektedir. 1970 yılında Beyrutta Ermeni Öç anıtı merasimle açılmıştır. Dış ülkelerde "Ermeni toprakları geri alınmalıdır" şeklindeki dövizlerle yürüyüşler yapmışlardır. 1973 yılında Ermeni protestaları katliama dönüşmüştür. İşte bazı örnekler:

a) 1973'te Los Encilis başkonsolosu Mehmet Baydar Yardımcısı Bahadır Demir öldürüldü.

b) Fransa Spor Bakanı **Josef Cimitriyi** Marsiyada Ermeniler için Kin Anıtı'nı açtı

c) 1973 Nisanında T.H.Y. Paris binasına saldırı

d) Almanya'da ve İngiltere'de Ermeni protestaları, yürüşleri

e) Viyana Büyükelçimiz Danış Tunağil, Paris Büyükelçimiz İsmail Erez, Şoförü Talip Yener, Lübnan Büyükelçimiz Oktay Cirit, Vatikan Büyükelçimiz Taha Carım daha niceileri.

Londra'da basılan 13 Kasım 1980 Tarihli Dail New gazetesinde "Ermenistan kelimesine gelince, bu coğrafi bir deyim olmaz, çünkü komitacı Ermeniler dışında kimse Ermenistanın var olduğunu bilmemekte ve iddia etmemektedir.

Ermeniler ve yandaşları şunu iyi bilmelidir ki müslüman her Türk tarihinden aldığı ilhamla yalnız ermenilere değil, tüm emperyalistlere vereceği santim toprağı yoktu.

Halen şehitlerimizin aziz kanyla sulanmış bulunduğu tarihi vatanımızda yeniden inşaa edilmesi düşünülen ERMENİSTAN, dünyaca desteklense bile tatbikat safhasına konulamayacaktır. Şahit mi TARIHE sorun.

KAYNAKLAR

S. KOCABAŞ: Ermeni Meselesi

K. GÜRÜN: Ermeni Dosyası

N. KEREM DEMİR: Türkiye'nin Ermeni Meselesi

ÇARK Y.G.: Türk Devlet Hizmetinde Ermeniler

M. HOCAOĞLU: Arşiv Vesikalarıyla Türkiye'de Ermeni Mezalimi ve Ermeniler

S. TANSEL: Mondorostan - Mudanya'ya

GÖNÜLLERİN NURU

Hamd, insanı en güzel sûrette yaratan, âriflerin mertebelerini, marifetlerine göre yükselten, ilim erbabının üstünde devamlı "alîm" sıfatıyla tecelli eden, sevdiği kullara, kendi zâtından ve rızasından başka bir gaye göstermemekle, onları diğer insanlara üstün kılan Yüce Allah (c.c.) a mahsustur.

Salât-ü Selâm da, insanları en güzel şekilde Allah-ü Teâlâ'ya giden yola irşâd eden, yüce ahlâk sahibi, müminlere karşı şefkatli olan, Ledünnî ilimlere ve mûcizelere mazhar olan Rasûl-ü Zîşân'a, O'nun âl ve ashâbına ve onlara tâbi olanlara olsun.

Tasavvuf ve Sofî'nin birçok tarifi yapılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

1- Tasavvuf: SAFÂ kelimesinden gelmektedir. KÂDÎ İYÂZ (öl. 1149) "ŞİFA" adlı eserinde şöyle izah ediyor: Sofiyye kelimesinin müfredi (tekili) sûfîdir. Meselâ bir kişi Kays'e bağlandığında Tekayyese denildiği gibi, her şeyi gönlünden çıkarıp Allah'a kulluğa yönelme işine "TASAVVUF" adı verilir. (1)

2- SOFÎ: "Yün" manasına gelen SOF kelimesinden türemiştir. Enes b. Mâlik (R.A.) şöyle rivâyet eder: "Peygamberimiz (S.A.V.) bir kulun davetine icabet eder, sof (yün) elbise giyerdi." (2) Sofiyye yün elbise giymeyi, tevazuya lâyık ve peygamberlerin elbisesi olduğundan münasib görmüşlerdir. (3)

Tasavvufun tarifi bazı büyük velîler tarafından şöyle yapılmıştır:

MARÛF KERHÎ (K.S. öl. 200/815): "Tasavvuf, hakikatları elde etmek, halkın elinde bulunan dünyalıkla ilgilenmemek, onlara ümit bağlamamaktır.

İMAM-I GAZALİ (Öl. 505/1111) (K.S.7: "Gönlü, mâsivâdan (Allah'tan başka şeylerden) çekip alarak Hakk'a çevirmektir."

İMAM-I RABBANÎ: (Öl. 1034/1625): Şeriatın üç yönü vardır.

1- İLİM 2- AMEL 3- İHLÂS; Tasavvuf bu üçüncü maddenin gerçekleşmesine yardım eden bir yaşama ve tefekkür tarzıdır. (4)

Unutulmamalı ki, bu âlemde gerçek maksad, Allah ü Teâlâ Hazretlerine ulaşabilmektir. Bu yüce maksada götüren yollar, yaratıkların nefesleri sayısındadır. Yani kimin nasıl kazanacağı, derece alacağı hiç belli olmaz. Bu yolların en sağlamı, Kalb ve ruh temizliği, bâtın tasfiyesi, nefsin tezkiyesi gibi mühim hususları halledebilenidir.

Bunun içinde ihlâsla Allah'ı zikretmek ve nefisle mücedele etmek lâzımdır.

Cenâb-ı Hakk: "Biz ona şah damarından daha yakınız." (5) buyurduğu halde biz niye O'ndan uzağız. Uzaklık perdelerin kalınlığındadır. Perdelerin en büyüğü, kalını ise NEFS perdesidir.

Zünnûn El-Mısırî şöyle der: "Perdelerin en gizlisi ve en zorlusu nefsi görmek ve nefsinde varlık bulmaktır. Kişi âdetleri terk ile ibadete ulaşabilmek için nefsin alışageldiklerini bırakarak ona karşı çıkmaya

SÜLEYMAN DÖNDÜREN
MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİMENİ

çalışmalıdır. İbadetlerin en faziletlisi, engelleri ortadan kaldırıp perdeleri açarak Allah'a yakınlık elde etmeye çalışmaktır." (6)

Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri de Allah'a giden yolda ilerleyebilmek için sekiz şart öne sürmüştür. Onlar da:

- 1- Devamlı abdestli bulunmak
- 2- Yalnızlığı ve تنها yerleri sevmek
- 3- Oruca devam veya az yemek
- 4- Sükût yâni az konuşmak
- 5- Devamlı zikir ile meşgul olmak
- 6- İyi veya kötü kalbe gelen düşünceleri (havatırı) savuşturmaya çalışmak
- 7- Sevgi, teslimiyet ve inançla bir Allah dostuna gönlünü bağlamak.

8- Allah'a ve Allah Dostlarına itirazı terk ederek her şeyin Allah'ın takdiriyle olduğunu bilip, rızâya alışmak. (7)

Tasavvufun başı, sonu ve makamları vardır.

Tasavvufun başı: tevfik; Cenâb-ı Hakk'ın lütfu (8) gaflet uykusundan uyanmak, nefsin alışkanlıklarını ve arzularını bırakmak, kötü arkadaştan ve Allah'ın emirlerine aykırı hareket edilen yerlerden kaçınmak, salih insanların yoluna dönmektir.

Nefis ıslah olunca, kalbi düzeltmeye çalışır. Ne zamanki kalb ve nefis birbiriyle uyuşursa, o zaman hem nefsin hem kalbini Allah'a teslim eder. Böylece Yüce Allah'ın "Rabbınıza yöneliniz ve O'na teslim olunuz." (9) emrine uyarak manevi derecelere ulaşmaya başlar. Ancak kalbini şu yedi şeyden koruması lâzımdır: Bu yedi şeyi Ebul

Hasen Şa'zelî (K.S.) şöyle açıklıyor:

- 1- Bilgisizlik (cehalet)
- 2- Bildiğiyle amel etmemek
- 3- Maddî ve manevî kirlilik
- 4- Emanete hıyanet etmek (Gerek Allah'ın üzerimizde bulunan emanetleri, gerekse, başkalarına ait emanetler)
- 5- Zamanı ve mekânı faydasız şeylerle israf etmemek
- 6- İman zevkine erememek
- 7- Fâniden Bâkî'ye mecazdan hakikate dönmemek.

Eğer bu sayılan şeylerden kalbini bir Allah yolcusu koruyabilirse, o kalb, Allah'ın takdir ettiği nice sıkıntılardan insanı korur. (10)

İnşallah gelecek yazılarımızda Kalb ve tasfiyesi, nefis ve tezkiyesi, zikir ve incelikleri ve manevî makamlar gibi hususlarda âcizâne tesbitlerimizi belirtmeğe çalışacağız. Cenab-ı Hakk, yazdıklarımızla ve bildiklerimizle ihlâs ile amel etmeyi, hem bu fakire hem de okuyucularımıza nasîb buyursun. Cümlemizi istikametden ayırmasın...

Âmîn...

KAYNAKLAR

- 1- Kâmil Yaylâlı - Mevlâna'da İnanç Sistemi: 11
- 2- Sühreverdi - Avârif'ül-Maârif 72
- 3- Mâhir İz - Tasavvuf: 79
- 4- Doç. Dr. Mustafa Kara - Bursa'da Tarikatlar ve Tekkeler: 11
- 5- Kaf (50) - 16. ayet
- 6- Aziz Mahmud Hûdâyî - İlim, Amel, Seyr ü Sülûk-160
- 7- a.g.c. sayfa: 161
- 8- Bakara: 2/269
- 9- Zümer: 39/54
- 10- Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevî - Câmi'ul Usûl: 209

MÜMİNİ ALLAH'A YAKLAŞTIRAN YOL KURBAN

Bizleri müslüman olarak yaratan ve yaşatan, kurban kesme nimetini bağışlayan Yüce Allah'a (c.c.) binlerce hamdüsena; O'nun Yüce Rasulüne (s.a.v.) binlerce salatüs-salam olsun!

SEYİT MEHMET GÖNEN
MÜDÜR YARDIMCISI

Kurban insanın en çok sevdiği şeyi sevilen uğruna harcaması, feda etmesi, sunmasıdır. Kevser Süresir'nde Yüce rabbimiz "(Ey Muhammed) biz sana Kevseri (çok hayır) verdik. Onun için Rabbine kulluk et ve kurban kes. Asıl sonu kesik olan, şüphesiz sana hınç besleyendir." (1) Burada "İNİ İAR"

Deve kes, "NE İİARA" kelimesi de "deve kesmek" manasına kullanılır. arap malalarının en iyileri develerdir. Cenab-ı Allah (c.c.) Tekvir Süresinde "gebe develer başıboş bırakıldığında" (2) buyurmuştur ki; -Kıyametin dehşetini ifade eden ayetlerdendir- yine arapların en kıymetli mallarının develer olduğuna işaret edilmiştir.

Hz. İbrahim'e (as) hitaben "en sevdiğini kurban et" çağrısı karşısında, Hz. İbrahim (as) en çok sevdiği oğlu Hz. İsmail'i (as) kurban etme girişiminde bulunmasından da anlaşılıyor ki, Kurban Yüce bir makama sunulan anlamlı bir hediye ve fedakarlıktır.

Kur'an-ı Kerim'in ifadesiyle fitne (3), bugünün anlayışına göre "canın yongası", nefsi azdıran, kula Allah Azze ve Celle'yi unutturan kardeşi kardeşe kırdıran, insanlığı birbirine düşüren malın yalnız ve yalnız Allah uğrunda harcanmasıdır kurban.

Burada hatırlatılması gereken bir de şu husus vardır. "Allah'a şükür olsun diye develeri, yani arapları değer verdiği malların en iyilerini kurban kes" emri üzerinde İbn-i Cüreyc şöyle der: Müşrikler ıslık çalıp, el çırparak ibadet ediyorlar ve putlar için deve kesiyorlardı. Bunun için Yüce

Allah (c.c.) Peygamberimiz (s.a.v.) e "Sırf Rabbin için namaz kıl, başkası için değil, sadece O'nun için kurban kes" buyurdu. Bu Allah, (c.c.) birleme ve ihlas emri olmuştur. Ne yazık ki günümüzde de makam ve mevki sahiplerinin önünde, türbelerden menfaat umularak kurbanlar kesilmekte. Bu kurban değil Allah'a (c.c.) ortak koşma hadisesidir. Bu kurbanların Allah (c.c.) katında mükafatı olmadığı gibi, sahibinin azap görmesine neden olur. Çünkü ibadet ancak Allah'ın rızasını kazanmak için yapılır ve Kurban kesmekte bir ibadettir.

Kurbanın diğer bir yönüne Marmara Üniversitesi İlahiyet Fakültesi Öğretim üyesi Dr. Ali Murat Doryal şu şekilde işaret etmektedir. Kurbandaki hikmet = Kan akıt = boğazlama emridir. Kan akıtmak vacib, et dağıtmak sünnettir. Hareket noktası, şayet sosyal dayanışma olursa, vacibi hareket noktası, olarak almazsak esas hikmeti yakalamamız mümkün olmaz. kurban geleneginden anlaşılan odur ki Hz. İsmail'in (as) hayatta kalarak onun yerine Yüce Allah (c.c.) tarafından hediye edilen koçun boğazlanması kurban kesenin ömrünün uzaması, gerilim, stres, bunalım ve cinayetlerin önlenmesidir. Ayrıca Hz. İsmail (as) hayata dönmekte kalmadı, evlendi; Hz. Peygamber (s.a.v.) o nesilden geldi. Demek ki kurban kesmek iki tane önemli hususiyet taşıyor: Bir insanların ömrünün uzaması, ikincisi de nesillerin bereketlenmesidir.

Ayrıca kurbanla ilgili şöyle bir husus var. Eğer bir insan kendi kurbanını kesemiyorsa, kesen kimsenin başında durması gerekir. Başında durmasının tek izahı var. Akacak kanı ona göstermek, bir nevi gerilimsiz, münis ve rahat bir yıl geçirmesini sağlamaktır.

Kurban kesmeyen toplumlar bu ihtiyaçlarını başka yollardan karşılıyorlar. Bilhassa boğa güreşleri ki sonuçta kan vardır. Ayrıca boks vb.

sporlarla da bu ihtiyaç giderilmeye çalışılmaktadır.

Ehli Salıp'te bu ihtiyacının tarih boyunca ve günümüzde müslümanları keserek gidermekte ve halen Sırplar, Yahudiler vb. kafirler aynı şekilde mazlum insanları medeni ve demokrat geçinen dünya insanlığın önünde keserek, işkence ederek, kolunu-bacağını kırarak bu kan dökme ihtiyaçlarını gideriyorlar ne yazık ki.

Kurban kesmek öylesine bir şükür görevimizdir ki önemini açıklayan hadislerde Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır. "Hiç bir insan Kurban Bayramının (ilk üç) gününde Allah katında Kurban kesmekten daha değerli bir ibadet yapamaz. Kurbanlarınız Kıyamet gününde Allah'ın (c.c.) huzuruna boynuzları, tırnakları ve kılları ile gelecek (çok iyi biliniz ki) kurbanlarınızın kanı yere düşmeden ibadetiniz Allah katında varolacağı mekana yükselir." (4)

"(Sizden) bir kişinin Kurban kesecek mali gücü bulunurda kurban kesmezse namazgahıma yaklaşmasın." (5).

Her bir şükür, şükredilen nimetin artışına vesile olduğu gibi ahiret saadetimiz için de bir yatırımdır.

Kurban ibadetinin nasıl bir yatırım olduğunu Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle açıklıyorlar:

"Kurban büyük ceddiniz İbrahim (as) sünnetidir. (kurban kesiniz) Sizin için kurbanlarınızın her bir kılı-tüyü için bir birim sevabı vardır. (5)

Yüce Allah'tan (c.c.) niyazımız bütün müslümanların sevinç ve mutluluk içerisinde, Allah'a (c.c.) kul olduğunun şuurunda olarak kutlayacağı kurban bayramları ihsan etmesidir.

Kaynaklar

- 1- Kur'an-ı Kerim Kevser Süresi: Ayet: 1-3
- 2- Kur'an-ı Kerim sir süresi: Ayet: 4
- 3- Kur'an-ı Kerim Teğabün Süresi: Ayet: 15
- 4- Sünen-i İbn-i Mace Hadis no: 3126-3123
- 5- Sünen-i İbn-i Mace Hadis no: 3128

MEKKE-İ MÜKERREME

Zilhicce ayına girmeye gün saydığımız şu günlerde alem-i İslam'ın kalbinin attığı Mekke Şehri... Mekke'ye kudsiet veren Zemzem, Kâbe ve Hacer'ul Esved'in tarihçesi hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

MUSTAFA NORAS
MÜDÜR YARDIMCISI

Cenab-ı Hak zamanı yaratırken nasıl farklı şekilde yaratmışsa; -Cuma ve Kandil gecelerinde yapılan dua ve ibadetler diğer zamanlardakinden daha makbul olduğu

gibi mekânlar da farklı şekilde yaratmıştır. Bu mekanların en başında gelenlerinden bir tanesi de Mekke'dir.

O Mekke ki: Kur'an'ın Ali İmran Suresinde "İnsanlar için vûcuda getirilen ilk kutsal ev Mekke'deki mübarek evdir" Di-yerek Mekke ve Ka'be'den sıtayışle bahsetmiştir.

O Mekke ki: Rasûlullah hicret ederken, kavmi ona, inandığını yaşamasına müsâade etmediği doğup büyüdüğü, ana-babasının yurdundan çıkarmak için ehl-i küfür olarak yedi'den, yetmiş'e gönül birliği ettiklerinde, "ey Mekke! kavmim beni çıkarmasaydı senden ayrılmazdım" dediği belde...

O Mekke ki: Cenab-ı Hakk'ın matla-ı nazarı olan Kâ'be'yi sinesinde barındırır.

O Mekke ki: Kur'an'ın beşiği: Ammarin, Bilâl'in, Sümeyye'nin Ehad sözlerinin halâ

yankılandığı mübarek belde...

İçlerinden ilâhi bir, nur olarak çıkan Rasulün kadrini, kıymetini bilmeyen Velid İbni Muğıyrelerin-As bin Vailler'in, Utbe bin Rabiaların, Ebu Cehillerin yurdu...

Hız İbrahim ve Hız İsmail'in hatırasına hürmeten mübarek saydığımız Kâ'be, zemzem ve Hacer'ul Esved'e kucak açmış emin belde...

Zemzem;

Mekke'ye kudsiet veren ve Hız. İbrahim, Hız. İsmail ile ilgili olan üç husustan birisi de zemzemdır.

İbrahim Aleyhisselam'ın hanımı olan Hacer Validemiz oğlu, İsmali-i Mekke'ye getirmiş, Merve mıntıkasına bırakmıştı. (İ. Sâ're Validemizin Hacer Validemizi kıskanması sebebiyle) beraberinde getirdiği bir miktar su'da bittiği için çocuğun susuzluk ihtiyacı giderilememiş, Mekke'nin havasının çok sıcak olması sebebiyle suya büyük ihtiyaç duyulmuştu. Bu sebeple ki Hacer Validemiz Safa tepesinden, Merve tepesine dört defa gitmiş, üç defa gelmiş, telaşla su aramış... Nihayet çocuğu bıraktığı yerden bir su çıktığını görerek sevinmiştir. Sevincinden koşup çocuğun ayağının altındaki fışkırıp çıkan suyu boşa gitmemesi için "dur! dur" diyerek bent yapmıştır.

Müverrihler derler ki: Hacer Validemiz telaşlanmasaydı da bent yapmasaydı

Mekke'de akan bir akarsu olacaktı. bu mûbarek su işte Bugünkü zemzemdır.

O zamandan beri kutsal sayılan, mucizevi bir şekilde ortaya çıkan zemzem suyu Mekke'ye kutsiyet veren şeylerin başında gelir.

Hz. ismail zamanından beri kutsal sayılmış, hacılar tarafından içilmesi, vesair surette kullanılması, hatta evlerimize kadar getirilmesi tercih edilmiştir.

Müslümanlıkta'da asli vazifelerden olmamakla beraber, saygı gösterilen ve İsmail peygamberin hatırasına hürmeten çok kıymet verilen bir sudur. Zemzem suyunun mucizevi bir şekilde çıktığı hususunda İslam tarihçileri nazarında ittifak vardır. Bunun böyle olduğuna dair Tevrat da da işaret var-

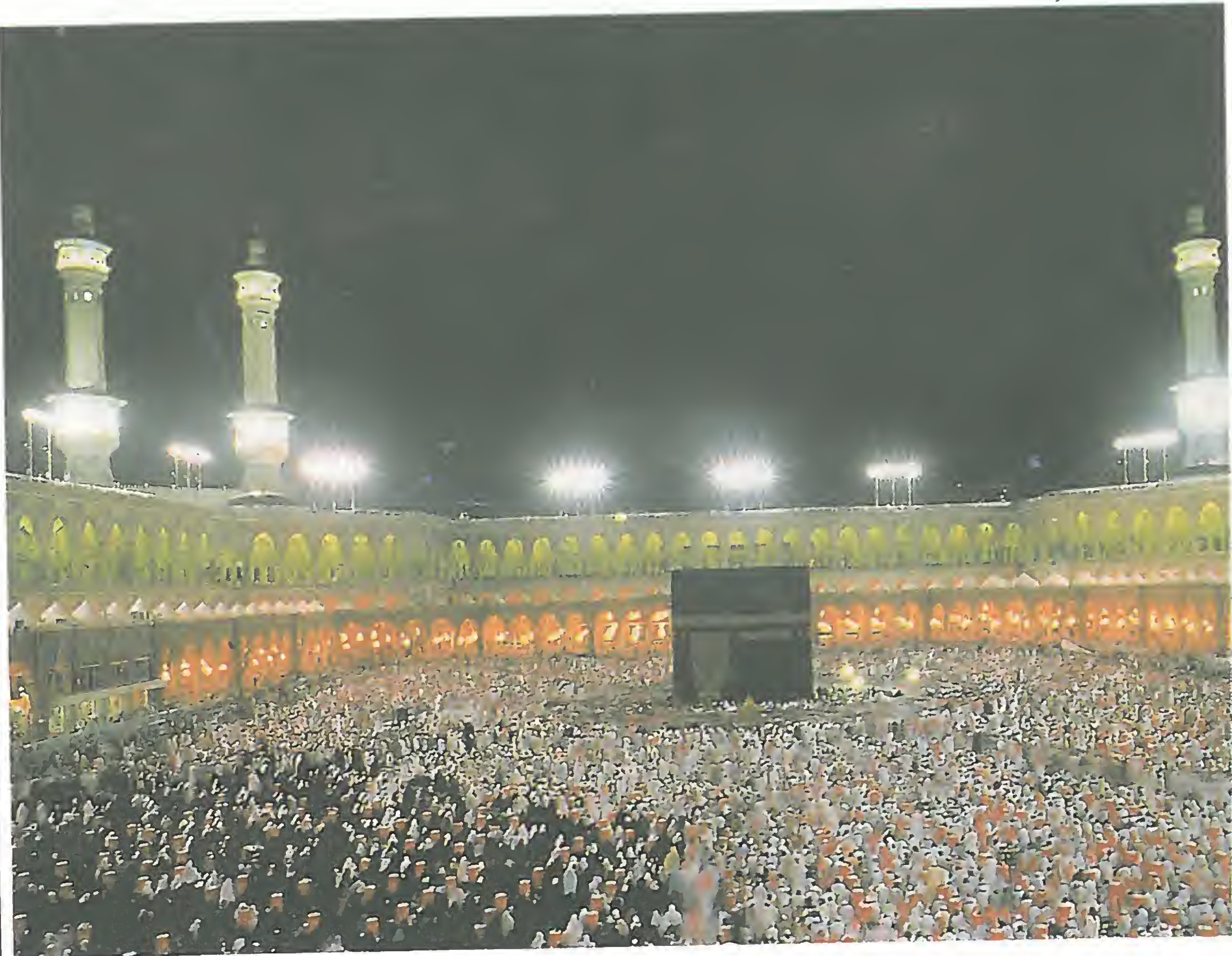
dır.

"O günden sonra Mekke insanların toplanıp yerleştiği bir yer olması için cazip bir belde olmuştur.

Kâbe;

Mekke'ye kutsiyet kazandıran ve önem verdiren yerlerin başında halen en eski beytullah olan ve müslümanlığın kiblesi bulunan Kâbe gelir. Kâbe mevcut kutsal evlerin en eskise ve en muteberidir. Hz. İbrahim; hanımı Hacer ve oğlu İsmaili Mekke'ye getirdikten bir müddet sonra Kabeyi oğlu İsmail ile birlikte inşa etmiştir. Yüce Allah tarafından Kabe'nin bugünkü yere inşası Hz. İbrahim'e emredilmiştir. O'da oğlu İsmail'in de yardımıyla üstü açık olarak kabeyi yapmışlardır. Yapılan mu-

MEKKE

kaddes bina, yaklaşık 6 m. yüksekliğinde 22.5 m. uzunluğunda 21m genişliğinde küp şeklinde olduğundan Kabe denmiştir. Bu kutsal mabedin tavaf ve ziyaret edilmesi, İbrahim (as)'e emredilmiş bu şekilde hac vazifesi ta o zaman başlamıştır. Kabe'nin yapılmasıyla birlikte, buraya ziyaret ve tavaf için halkında çağırılması emredilmiştir. Hacc ibadeti dinin esaslarından olduğundan, Kabe dolayısıyla Mekke'de önem kazanmıştır.

Hacerul esved;

Kabe yapılırken, tavafın başlangıç yerini tesbit maksadıyla Kabe'nin doğu köşesine İbrahim (as). bir taş koymuştur. Bu taş, Hz. İbrahim tarafından Kubeys ismi verilen dağ-

dan getirilmiş ve bugünkü yerine konulmuştur.

Müslümanlar tarafından ziyaret edilmesi kutsal sayılan Hacerul Esved, yaklaşık 20 cm. çapında siyaha yakın kırmızımtırak bir taştır. O mıntıkada buna benzer bir taş veya kaya yada kayalık yoktur. Bundan dolayı o dağdan koparılan bir taş olmasa gerektir. zamanla kırılmış, Halen oniki parça olarak yerine tutturulmuştur. Ziyaretçiler tarafından öpülmekte veya elle istiğlam edilmektedir. Öpüldükçe zamanla aşınmış, halende aşınmaya devam etmektedir. Bu taşın bir parçasıda Kanuni döneminde İstanbul'a getirilmiştir. O Parçanın Kanuni'nin türbesinin üzerine konulduğu tesbit edilmiştir.

RAVZA

Gördüğüm günden beri ey gül-i ra'nâ seni,
Gözlerim yollarda ol gözleri elâ seni..
İstemem kalsın artık gönlümde gül arzûsu,
Ararım her yerde ey kâmet-i bâlâ seni.

Sarmışdı rûhumu köyünün amber kokusu,
Dolaştığım her yerde duymuştum cânâ seni..
Bahçenin içindeki yemyeşil fistanınla,
Gördüm güzeller arasında müstesnâ seni...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ
 وَيُمْ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيُرِيدَ بِكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا . وَيُنْصِرَكَ اللَّهُ
 نَصْرًا عَظِيمًا . هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
 لِيَزِدُوا إِيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

1- Ey Peygamber! Biz sana apaçık bir fetih (zafer) nasip ettik.

2- Allah böylece senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar sana olan nimetini tamamlar, seni doğru yola iletir.

3- Ve sana şanlı bir zaferle yardım eder.

4- İnananların, imanlarını kat kat artırmaları için, kalblerine güven indiren O'dur. Göklerdeki ve yerdeki ordular Allah'ındır. Allah bilendir, Hakim olandır.

Kur'an-ı Kerim, Fetih 48 : 1-4

Hicretin altıncı yılında, Resulullah rüyasında, kendisinin ve müslümanların başları traşlı veya saçları kısaltılmış olarak Kâbe'ye geldiklerini ve tavaf ettiklerini görür. Resulullah gördüğü rüyayı müslümanlara anlatınca, müslümanlar çok sevinir ve ferahlık duyarlar. Çünkü Hicret'ten buyana altı yıldır kendilerine müşriklerce yasaklanan Mekke'ye gideceklerinin ilk işareti gelmiştir.

Hicretin altıncı yılı Zilkade ayında Peygamberimiz ashabıyla birlikte Umre yapmak niyetiyle Mekke'ye yola çıkar. Savaşmak niyetinde olmadıklarını belirtmek üzere ihrama girerler ve kurbanlık develerini yanlarına alarak yola koyulurlar. Mekke'ye yaklaşıp da Hudeybiye vadisine geldiklerinde, Resulullah'ın devesi Kusva durur ve yere çöker. Sahabe: "Kusva gitmiyor. Durdu" derler. Resulullah: "Kusva durmadı. Böyle bir huyuda yok. Fakat Fili Mekke'ye bırakmayan onu da engelledi. Bugün Kureyş, benden sıla-i rahmin gereği sayılacak ne kadar zor şeyler isteselerde veririm." buyurur.

Müşriklerle yapılan çeşitli görüşmeler sonuçsuz kalarak mekke'ye girmelerine izin verilmez. Yalnız burada İslam tarihi açısından çok önemli bir andlaşma yapılır. Hu-

deybiye barış andlaşması. Bu andlaşma görünürde müslümanların tamamen aleyhine anlaşılır. Müslümanlar za'f gösterdikleri zehabına kapılarak üzülürler. buna ilk tepkiyi Hz. Ömer (r.a.) göstererek Resulullah'ın yanına gelir ve : "Ya Resulullah! Sen Allah'ın Resülü değil misin?" "Evet" der. Ömer: "Onlar müşrik değiller mi?" der. Resulullah: "Evet" deyince, Ömer: "O halde niçin dinimizden taviz veriyoruz?" der. Resulullah: "BenAllah'ın kulu ve elçisiyim. O'nun emrine asla aykırı davranamam ve O asla benden yardımını esirgemeyecektir." buyurur. Bu olayı nakleden der ki: Ömer dermiş ki: "O gün yaptıklarından ve ağzımdan çıkan sözlerden korkumdan, hala sadaka veririm, oruç tutarım, namaz kılarım ve köle azad ederim. Oysa ben yaptıklarımın hayır ummaktaydım."

İşte fetih ayeti, Hudeybiye barışından hemen sonra gelerek müslümanların yapmış olduğu barışın, za'f veya taviz olmayıp gerçek bir zafer olduğunu müjdelemiştir. Bu fetih, savaşta değil, davette bir zaferdi. Zühri der ki: İslam'da bundan önce bundan daha büyük bir fetih yoktur. İnsanlar karşı karşıya gelince savaşmaktan başka bir yol yoktu. Sonra ateşkes sağlanıp da savaş bırakılınca ve insanlar bir birlerinden emin olunca birbirlerine karışmışlar, birbirleriyle konuşup tartışmışlardı. Akli eren her kime İslam anlatılmışsa İslama girmişti. Bu iki yılda (Hudeybiye barışı ve Mekke'nin fethi) daha önce İslama girenler kadar veya onlardan da çok İslama girmişti. İbn-i Hişam, Zühri'nin görüşü doğrultusunda bize şu bilgiyi verir. Resulullah, Hudeybiye'ye bindört yüz kişi ile gelmişti. İki sene sonra yani

HÜSEYİN YAYLALI
MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENİ

Mekke'nin fethine onbin kişi ile gelmiştir.

"Allah böylece senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar." Bu ayette zikri geçen bağışlanan günahlardan maksat, geçmiş on-dokuz sene içerisinde Hz. Peygamber (s.a.v.) önderliğinde İslam'ın yayılması için yapılan mücadeleler, çalışma ve savaşlarda müslümanların yaptığı bir takım hatalardır. Bu hataları hiç kimse bilmemektedir. Hatta insan aklı, bu samimi gayretler içinde bir eksiklik arayıp bulmakta da acizdir. Ama Allah Teala nazarında, en güzel ve en yüce olma ölçüsüne göre bu çalışmalarda öyle bir takım kusurlar oluyordu ki bunlardan dolayı müslümanlara müşriklere karşı kesin bir zafer nasib olmuyordu.

Allah Teala'nın buyruğunda şu demek istenmektedir: "Eğer siz bu hatalarla çalışmalarınıza ve cihadınıza devam etseydiniz müşrik Arabları yenmeniz, onları alt etmeniz için daha uzun zaman gerekirdi. Ama biz bütün bu kusurları ve hataları bağışlayarak sadece kendi kerem ve lütfumuzla onları gidererek Hudeybiye denen yerde size bu fetih ve zafer kapısını açtık. Bu zaferi kendi gayretinizle başaramazdınız."

Nitekim ayetin muhatabı olarak söz Peygamber'edir (s.a.v.) Allah nezdinde masum Peygamber'in (s.a.v.) bütün sürçmeleri (zelle) - onun yüksek makam ve mevkiinden dolayı sürçme denir- bağışlanmıştır. Daha sonra Sahabe-i Kirâm, Hz. Peygamberin (s.a.v.) ibadet yaparken ağır meşakatlere ve tahammülü güç uzun süreli ibadetlere katlandığını gördüklerinde: "sizin gelmiş geçmiş bütün günahlarınız affedilmiştir. O halde kendi canınıza niçin bu kadar eziyet ediyorsunuz?" demişlerdi ve Peygamber (s.a.v.) cevap olarak : "Şükreden bir kul olmayayım mı ?" diye cevap vermişti. (Buhari, Müslim).

"Sana olan nimetini tamamlar." Nimetin tamamlanmasından maksat; müslümanların kendi yurtlarında her türlü tehdit, endişe ve dış müdahaleden korunmuş bir halde tam olarak İslam medeniyeti, ahlakı ve İslam kanunları ve hükümlerine uygun olarak yaşamaları için hür ve serbest olmaları ve onların Allah'ın dinini, Kelime-i Tevhid'i yükseltebilmeleri için güçlü olmalarıdır. Allah'a kulluk yolunda bir engel ve Kelime-i Tevhid'i yayma gayretine karşı bir zorluk olan küfr ve fasıklığın üstün gelmesi, Kur'an-ı Kerim'in "fitne" diye isimlendirdiği

olay müslümanlar için büyük bir musibettir. Müslümanlar bu fitneden kurtularak Allah'ın dininin eksiksiz yaşanıp tatbik edildiği bir İslam beldesine sahip olmaları, bununla birlikte Allah'ın arzında küfr ve faskılık yerine iman ve takvanın yerleşebileceği fırsat ve vasıtaların ellerine geçmesi, Allah'ın nimetini onlar üzerine tamamlanması anlamını gelir.

Bu nimetin müslümanlara Allah'ın Resulü yüzü suyu hürmetine verilmesine işaret olarak, Allah Peygamber'e: (s.a.v.) doğru yolu göstermekten maksat, fetih ve zafer yolunu göstermektir. Diğer bir ifade ile Allah Teala'nın Hudeybiye'de bu barış anlaşmasını yaptırarak İslam'ın yayılmasına engel olan bütün güçleri mağlup edebilecekleri en uygun ve en güzel yolu göstermiştir.

"Ve sana şanlı bir zaferle yardım eder." Burada "Nasran Azizen" ifadesi kullanılmıştır. "Aziz" çok güçlü ve benzersiz anlamına gelir. Ayrıca emsalsiz, nadir, izzetli ve şerefli anlamlarında da kullanılır. İlk anlamına bağlı olarak bu ifadede kastedilen anlam şudur: Allah size bu barış sebebiyle düşmanlarınızı aciz bırakacak bir yardım yapmıştır. Kelimenin ikinci anlamı gözönüne alındığında anlam şu olabilir: "Çok nadir de olsa bazen birine yardım etmek için öyle ilginç bir yol seçilir ki, insanlara görünüşte sadece mağlup sayılan bir barış antlaşması gibi geldiği halde gerçekte kesin bir zaferin ve fethin başlangıcı olabilir.

"İnananların, imanlarını kat kat artırmaları için, kalbelerine güven indiren O'dur." Allah'ın büyük bir lütfu olarak o nazik zamanda müslümanların kalblerine, yüce Peygamber'in önderliği, hak dine bağlılıkları ve temsilcilerinin doğru yolda olduğu hususunda, huzur ve sükunet verilmişti. Böylece onlar kalb huzuru ve sükunet içinde Allah yolunda meydana gelebilecek herşeye sabredebeklerine karar verdiler. Bunun sonucu olarak da korku, endişe, tahrik, ümitsizlik gibi her türlü olumsuzluktan korunmuş oldular. Kamplarında tam bir disiplin ve düzen hüküm sürdü. Yine o sükunet ve kalb huzuru sayesinde müslümanlar, barış şartlarından dolayı çok üzgün olmalarına rağmen Hz. Peygamber'in (s.a.v.) kararına boyun eğdiler ve Umre yapmak için çıkılan bu tehlikeli yolculuk bir zaferin sebebi oldu.

Mü'minlerin imamlarının kat kat artırılması, zorluklar karşısında gösterdikleri samimiyet, takva ve itaatteki sebatları sebebiyle onlarda mevcut bulunan imana ek bir iman onlara nasip olmasıdır. Bu ayet de imanın durgun ve donuk olmadığını, bilakis onda yükselme ve alçalma olabileceğini belirten ayetler dizisindedir. İslam'ı kabul ettikten sonra müslüman, hayatında adım başına bir çok olaylarla karşılaşır. Bu olaylar o insanın Allah'ın dini üzerine yaşarken canını, malını, duygularını, isteklerini, vakitlerini, huzur ve menfaatlerini feda etmeye hazır olup olmadığını ölçen birer yükselme ve yücelme olur. Ve eğer fedakârlıktan yüz çevirirse imanı donar kalır. Hatta başlangıçtaki iman bile tehlikeye girer. Halbuki o imanı sayesinde İslam'a girmişti.

"Göklerdeki ve yerdeki ordular Allah'ındır." Burada anlatılmak istenen şudur: "Allah katında öyle bir ordu vardır ki isterse Allah onunla kafirleri birden yok eder. Fakat hikmetine binaen bu işi müminlerin omuzuna yükledi. Böylece gerçek müminler, kâfirlere karşı mücadele edecekler, dinedecekler, savaşarak Allah'ın dinini yüceltecekler, Kelime-i Tevhid'i yayacaklar, bunun karşılığında da yüksek dereceler ve Ahirette mükâfatlara nail olacaklardır. nitekim daha sonraki ayette müminlere mükâfat olarak hazırlanan cennetin tasviri yapılmaktadır.

Ayetlerden muradın ne olduğunu en iyi bilen şüphesiz ki Allah'tır (c.c.)

KAYNAKLAR:

Babanzade, Ahmed Naim, Miras Kamil, Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1957.

Davudoğlu Ahmet, Sahih-i Müslim tercemesi ve Şerhi, İstanbul, Sönmez Neyriyat, 1971.

Kutup, Seyyid, Fizilâl'il Kur'an, İstanbul Dünya Yayıncılık, 1991.

Mevdudi, Ebu'l Âlâ, Tefhim'ul Kur'an, İstanbul, İnsan Yayınları, 1986.

Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul, Eser Neşriyat, 1971.

İMAN VE SALİH AMEL

Hamd ve sena her türlü övgü kainatı "kûn" emriyle yaratan rabbimize, selat ve selam tevhid sancağının tebliğicisi, insanlığın rehberi, kâinatın efendisi, önderimiz rehberimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) olsun.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْقَصْرِ. إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ. إِلَّا الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا
بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ.

1- Asra andolsunki;

2- İnsanoğlu muhakkak hüsrandır.

3- Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, Hakkı tavsiye ve sabrı tavsiye edenler müstesna.

Bu sûre hakkında İmam-ı Şafii Hz. Şöyle buyurur: "Bu sureden başka sure nazil olmasaydı yine de insanlar için yeterdi."

Sağlam rivayetlerle sabittir ki Rasulullah (s.a.v.) in ashabı bir araya geldikleri zaman bu sûreyi okumadan ayrılmazlardı.

Hak Teâlâ surede Asra kasem ediyor, Hangi asra? Asra bir çok manalar verilmiştir. bazıları 100 yıla bir asır demişler, bazıları da ikinci namazının vakti olduğunu söylemişlerdir. Bazıları genel olarak zamandır demişlerdir.

İnsana verilen ömür bir buz gibi hızla erimektedir. Bizler mahdut bir zaman yaşıyoruz. Çocukluk, gençlik, ihtiyarlık. Hepsinin kendisine mahsus ameli var. Geçtimi

telafisi mümkün değildir. İstifade edilmeyen zaman yaşanmamış gibidir. Fakat zamandan istifade etmenin yolu da var. Nasıl mı? Dava sahibi olmak. Davasız insan dalgalar arasında çırpınan gagesiz gemiye benzer.

Dava İbrahim (a.s.) gibi; tek başına da kalsa ilahlaştırılmış bütün putları yıkmak, bu uğurda ateşe atılsa bile ateşi gül bahçesine çevirecek bir ihlas ve teslimiyet gösterme davasıdır.

Dava; Nuh (a.s.) gibi; mü'minleri selamete götürecek kurtuluş gemisini selamet sahillerine ulaştırma, Yusuf (a.s.) gibi, Hakkın bir nehyini işelemektense zindanlara atılmayı cana minnet bilme.

Eyyub (a.s.) gibi; Hakkın takdirine boyun eğme,

Bismillahirrahmanirrahim
asra yemin olsun ki,
muhakkak insan kesin bir
ziyan içindedir.
Ancak iman edip de iyi
Amel işleyenler hem de
birbirine doğruyu tavsiye
edenler ve birbirine sabrı
tavsiye edenler
müstesna...

Asr sûresi 123. Ayetler.

Musa (a.s.) gibi; Zalim sultanların o çirkin suratlarına karşı hakkı haykırma davasıdır.

Dava; Muhammed (s.a.v.)'in yoluna yüz sürme ve bende olma davasıdır.

İşte bizim davamız, hüsranda olanlardan değil, bu dört kısım insanın içine dahil olmaktır.

Sayırsız nimetleri bahşeden Rabbimiz, buna karşılık olarak 2 şeyi emretmiştir.

1- İman etmek

2- amel etmek

İman, dil ile ikrar, kalb ile tasdik ve uzuvlarla amel etmektir. Allah'a iman, insan ile yaratıcısı arasında en şerefli bağı teşkil etmektedir. Bu bakımdan iman ve hidayet nimetlerin en üstünü ve yüce Allah'ın en büyük lutfudur.

Günümüz müslümanlarının problemi ise her şeyden önce iman problemidir. Adı müslüman olan ile İslamı yaşadığını zannedenlerin problemi aynıdır. Her ikisinin de imanında eksiklik vardır. O halde Hz. Peygamber'in ve güzide ashabının yolunda olabilmek için herşeyden önce onlar gibi imana sahip olmalıyız. Yani imanımızı tazelemeliyiz.

İmanı kupkuru bir kavram şekliyle alamayız. O sadece Allah'ın birliğini tasdik, yalnızca itikad ve yalnızca ibadet değildir. İbrahim süresinin 24 ve 25 ayeti kerimelerinde tarif ettiği gibi kökü kalpte, dalları gökte, kökü ihlas ve itikad, gövdesi İslam ve teslimiyet, dalları ilim ve marifet, meyvesi güzel ameller ve hakkıyla cihad, gıdası zikrullah, aynası Hz. Muhammed (s.a.v.) olan bir ağaçtır. Ağacı kök zanneden aldanmış, meyve zannedenler aldanmıştır. Ancak imanı inancıyla, ibadetiyle, lisaniyle, cemiyetiyle, cihadiyle, ümmetiyle, dev-

letiyle bir bütün kabul edenler gerçekten inanmış mü'minlerdir.

Güneşten ısı, gülden koku saçıldığı gibi imandan da ameller saçılmalıdır. İmanın söz, fiil ve tasarrufta ispatlanması zaruridir. Yoksa iman bir takım istek ve temenniden ibaret değildir. Hasan-ı Basrî (r.a.) bu konuda şöyle buyuruyor; "İslam yaldızlı sözlerden, iman temennilerinden ibaret değildir. Bilakis iman kalpte kökleşip amellere yön veren bir ruhtur."

İman, ancak gerçek bir sevgiyle Allah'a karşı sevgi, Rasulüne karşı sevgi ve şeriatın tümüne karşı sevgi ile tamamlanır. Şüphesiz ki imanın en güzel ispatı vahye sarılmaktır. Çünkü vahiy yani Kur'an arzu şüphelerinin ve zaafetlerinin karışmadığı en sağlam ve en temiz kaynaktır. Vahyin mü'minlerden isteği ise onu dinlemek ve ona tabi olmaktır. Yoksa;

"Dinledik, inandık, fakat isyan ettik demek değildir."

Salih amel; imanın semeresi ve meyvesidir. salih amel nefsi tezkiye eden, kalbi temizleyen ve hayata nur veren bir gıdadır. Ounun için Kur'an-ı Kerim'de iman sürekli olarak salih amel ile beraber zikredilmektedir.

İmanın, doğal olarak kalpten Salih amel şeklinde tezahür etmesi gerekir. Salih amel olarak tezahür etmeyen iman; iman değildir.

Hem Allah ve ahiret gününe iman etmek, hem de yeryüzünde bozgunculuk yapmak,

Hem Allah'a ve ahiret gününe iman etmek, hem de salih amel işlememek...

Hem Allah ve ahiret gününe iman etmek, hem de Allah'ın şeriatını yok etmek için mücadele etmek...

Hem Allah ve ahiret gününe iman etmek, hem de Allah'ın hükmüyle hükmetmemek.

Hem Allah ve ahiret gününe iman etmek, hem de imana ters hareket etmek.

Hem Allah ve ahiret gününe iman etmek, hem de tağuta itaat etmek.

Kesinlikle ve kesinlikle bunlar bir arada olamaz. çünkü Allah'ın kanununa göre birinin olmasıyla diğeri yok olur.

İman olmadan yapılan amel ise gösteriştir. nifaktır. İçi kof ve bomboştur. Böyle bir amelin hiç bir önemi yoktur. Sonu pişmanlıktır, rüsvaylıktır ..... ki Allahu Teala surenin başında bildirmişti bu hakikatı; "Asra and olsun ki insanoğlu hüsrandır."

Bir hizmetkar efendisine vefasızlık etse, onu sadakatsizlikle suçlarız. Bir subay devletine karşı sadakatsizlik gösterse onu vatan hainliğiyle suçlarız. bir kimse iyilik gördüğü şahsa hile yapsa onu nankörlükle suçlarız.

Bütün bunların yanında Allah'a inandığını söyleyip, Allah'a isyanda bulunan, Allah'a itaat hudutlarını çiğneyen kimse için acaba ne demeliyiz?...

iman ettikten sonra insanların serbest bırakılacaklarına dair hiç bir delil yoktur Kur'an-ı Kerimde. Aksine iman ettikten sonra mutlaka insanların hesaba çekilecekleri ayetlerle sabittir.

"O insanlar zannettiler miki "iman ettik" demeleriyle bırakılacaklar da hesaba çekilmeyecekler? Doğrusu biz onlardan öncekileri de denedik. Allah sadık olanları da bilecek yalancıları da elbet bilecektir." (Ankebut 2-3).

Salih amellerin çeşidi çoktur. Özet olarak ibadet ve muamelelerden, Allah'ın emir ve teşvik yoluyla ileri sürdüğü işlerin tümü

bu kategoriye girer. Suyun bitkileri, havanın insanları yaşatıp yetiştirmesi gibi ibadetler de imanımızı kuvvetlendirip temeline oturur. Yine bu ibadetler ferdin hayatına yönelik olup, onlara maddi ve manevi faydalar sağlar. Rabbinin gizli ve aşikar kontrol ettiği inancını aşılar, ondan korkmasını öğretir. Böylelikle insanlara kötülük ve zarar yapmaktan sakındırır. Faydalı işlere yöneltir. Salih ve Allah'tan korkan fertlerin çokluğu halinde ise toplum da düzeliyor, istikrarlı ve huzur içinde olacağı şüphesizdir. İşte o zaman, hayır ve iyilik gücü artar. Şerrin azmi kırılır.

Allahu Teala Bakara Suresi 277. ayeti Kerime'de "İman edip, iyi amel işleyen, namazı kılan, zekatı veren kimselerin rabbleri katında muhakkak ecirleri vardır. Onlara hiç korku yoktur. Onlar mahzunda olmayacaklardır." buyarak "İnanıp, iyi amel işleyenlerin" ancak Rableri tarafından mukafatlandırılacaklarını bildirmektedir bizlere.

İşte bu yüzden iman edip, bu iman gereğini yapmamak hiç kalır. İmanın şirkten uzak, saf ve berrak kalabilmesi için muamelelerle beraber olması lazımdır. Yani iman ya salih amelle beraber olur, yada iman zulümle beraber olur. Üçüncü bir şık yoktur. İşte önemli olan ve üzerinde durulması gereken husus budur. Yüce Allah (c.c.) şöyle buyuruyor. "İman edipte imanlarını zulüm ve şirke bulaştırmayanlar varya; İşte korkudan emin olmak onların hakkıdır. Ve hidayete erenler de onlardır" (En'am: 82).

aslında insanların ekseriyetinde iman vardır. Fakat insanların çoğu mü'min değildir. Ancak çok az insan gerçek imana sahiptir. Sebebi ise imanlarını şirke bulaştırmalarıdır.

AKİBET MUTTAKİLERİNDİR!...

MÜ'MİNİN SİLAHI: DUA

Rahim ve Rahman olan Allah'ın adıyla.

Allah'a el açıp du aetmek kulluğumuzun icabıdır. Çünkü her zaman ve zeminde Allah'a muhtaç durumda bulunan insanoğlu isteklerini ve endişelerini yaradana arz etmekle emrolunmuştur.

Yüce Rabbimiz bu hususta şöyle buyurmuştur:

"Rabbniz buyurdu: Bana dua edin ki size karşılığını vereyim. Şüphesiz ki bana ibadeti gururlarına yediremeyip büyüklük taslayanlar alçalmış olarak cehenneme gireceklerdir" (Mü'min 60).

"Rabbinize gönülden yalvara yakara gizlice dua edin. Şüphesiz ki o aşırı gidenleri sevmez" (A'raf, 55).

"Düzeltilip iyi hale getirildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. Allah'a korkarak ve umud bağlayarak dua edin. Şüphesiz ki Allah'ın rahmeti iyilikte bulunanlara çok yakındır" (A'raf, 56).

Sahih hadislerde ise şöyle buyurulmuştur:

"Dua ibadetin kendisidir" (Ahmed bin Hanbel)

"Sakınmak kadere fayda vermez; dua ise inmiş ve incek kaza ve belayı geri çevirmede fayda verir. Şüphesiz ki bela inmeye başlarsa dua onu karşılayıp durdurmaya çalışır ve bu yüzden kıyamete kadar itişip kakışır" (Taberani).

"Kazayı ancak dua geri çevirir. Ömrüde ancak iyilik ve hayırkahlık artırır." (Tirmizi).

Dua hakkında daha birçok emir ve tavsiyeler sabit olmuştur. Biz konunun önemini belirtmek için birkaç ayet ve hadisi sıralamkla yetindik. Burada belirtmek is-

tediğimiz esas mesele, duanın sünnete uygun yapılması hususundaki sahih rivayetlerdir. Çünkü günümüzde dua konusunda farklı biçim ve adablar ortaya konmaktadır. bunun içindir ki duanın sünnete uygun olan adabını sıralamakta yarar vardır.

1) Ticari konularda helal lokmayı arayıp bulmak; Haram lokmada başkalarının hakkı vardır. Haram lokma yiyen kimsenin ise duası pek makbul değildir.

2) Dua ederken kibleye yönelmek: Kible, tevhid inancının odağıdır. Dua ederken bu merkeze yönelmek kadar tabii ne olabilir?

3) Faziletli vakidlerde el kaldırmak: Ramazan ayı, arife günü, Cuma ve mübarek günler, gecenin son üçte biri, seher vakti, secde anları, faziletli anlarda yapılan dualar cümlesindendir.

4) Elleri omuz seviyesine kadar kaldırmak: Peygamberimiz (s.a.v.) normal vakitlerde ellerini omuz hizasına kadar kaldırıp dua etmiş, çok önemli vakitlerde ise koltuk altlarının beyazlığı görünebilecek şekilde kollarını kaldırmıştır.

5) İki el arasını açık tutmak: Duada iki avuç arasını açık tutmak adabıdır.

6) Duaya Hamd ve Sena, Peygamber (s.a.v.) efendimize "salavat" getirerek başlamak: Tirmizide rivayet edilen bir hadiste Peygamberimiz (s.a.v.): "Sizden biriniz dua ettiğinde Rabbinizi ululayıp Hamd ve Sena'da bulunmakla başlasın, sonrada Peygambere (s.a.v.) salad ve selam getirsin. Ondan sonra da dilediği şekilde dua etsin" buyurmuştur.

USTOK

MUSTAFA YILDIZ
MÜDÜR YARDIMCISI

7) Sesini çok yükseltmek, ne de duyulmayacak kadar alçaltmak. Bu ikisi arasında bir yol izlemek: Cenab-ı Hak Kur'an'da şöyle buyurmuştur: "Duanı yaparken sesini yükseltme, gizilide söyleyip sesini kısma bu ikisi arasında bir yol tut" (İsrâ: 110).

8) Duanın hemen yerine gelmesini istemekte acele etmemek: Çünkü gelecek günlerin neler getireceğini bilemeyiz. Hayır ve iyiliğin ne zaman ve nerede olduğunu Allah (c.c.) daha iyi bilir.

9) Kabul olacağını düşünerek dua etmek: Peygamberimiz (s.a.v.) "Allah'tan bir dilekte bulunduğunuzda, kabul olacağına inandığınız halde isteyin" buyurmaktadır.

10) Duanın kabul olunması için kesinlik ifade eden sözlerle söylemek: Böyle bir inançla dua etmek, kabul olunacağını ilk belirtisidir. "Allah'ım dilersen duamı kabul et" biçiminde yapılan dua makbul sayılmamıştır.

11) Kısa fakat özlü ve anlamlı sözlerle dua etmek: Aynı isteği süslü cümlelerle uzun uzun dile getirip dua etmek, sünnete uygun değildir.

12) Kendine, çoluk çocuğuna, akrabalarına, anne ve babasına, mal ve servetine beddua etmemek: Peygamberimiz (s.a.v.) her zaman Allah'tan iyilik, rahmat, ihsan istenmesini emretmiştir.

13) Duanın sonunda elleri yüze sürmek, Allah'a Hamd, Peygambere (s.a.v.) salat ile bitirmek.

Netice olarak duanın bu çerçeve içinde düşünülmesi ve yapılması sünnete uygun olduğundan, yüce Rabbimiz katında makbuliyeti o ölçüde artmış olacaktır.

"Kullarım sana beni sorarlarsa, şüphesiz ki ben yakıным. Bana dua edince dua edenin duasını kabul ederim. (Bakara: 186).

Amelelesen hünkârların eteklerinde taşınan
çakıllarla kurulan bu ma'bed,
hünkârlaşan amelelerden kimbilir ne kadar bîzârdır...

HAKKI VE SABRI TAVSİYE

Dünyaya gönderilmeden önceki dönemde yani kâlû-belâ gününde Rabbimizin ruhlara "elestü birabbikum" diye buyurduğu günde, ruhların bu teklifi kabul ederek, "kâlû bela" diye cevap verdiklerinde Rabbimiz, bizlere ilk olarak yol göstermiştir. Dünya üzerine indikten sonra Allahü Tealâ rahmetini biz âciz kullarından kesmiyor, kitap ve peygamberler göndererek fazlû Kereminden ihsan eyliyor. Bakara, süresi 30. ayeti kerimde:

إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً

"Ben, yeryüzünde bir halife varedeceğim" fermanıyla, insana halifelik görevini yüklüyor.

İnsan, yeryüzünde Allah'ın halifesidir. Görevi, onu hakkıyla, bilmek, bildiğiyle amel etmek, O'na kulluk etmek, kendini bildikten sonra çevresine bildirmek. Nasıl mı? Tavsiye yoluyla irşad ederek. Müslüman işte, bu görevi farkedebilen, idrak edebilen, şuur haline getirebilen ve görevin O'na bir lütuf olarak bahşedildiğini anlayarak onun hakkını verebilen insandır. Surede hakkı ve sabrı tavsiye görevi insana lütfedilmiştir. Bizler, Hakkın tavsiyesinden İslamın tavsiyesini anlamalı ve anlatmalıyız. Hz. Muhammed (s.a.v.) in uğrunda koştuğu ve savıştığı, belalara uğradığı, memeleketini bu uğurda terkettiği, tek ve asıl gaye olan Hak, bu manadaki Hak değil de nedir? Bu gün zamanımızda hakkı tavsiye ihmal edildiği, unutulduğu, müslümanlar tarafından gözardı edildiği için insanlık, gerçekten, hüsrana ve helaka uğramaktadır. bakın İsrailloullarıda bu görevi tam yapamadıkları ve Hak'tan uzaklaştıkları için Allahü Teala onları

كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ

: "Aşağılık birer maymun olunuz!" emri ile

hüsrana uğratmıştır.

Görevimiz yüce, görevimiz ulvi, görevimiz sadakat isteyen bir iştir. Biz, son nefesimize kadar bu görevin şuurunda bulunmalı ve Peygamber Efendimiz (s.a.v.) in:

"Hepiniz birer çobansınız, ve göttüklerinizden mesulsünüz." buyruğuyla işaret etmiş olduğu noktada "Hak Tevâsâsını" zirveye erdirmeliyiz.

Hidayet Allah'tandır.

Eğer miskinlik ve korkaklığı mazaret olarak ileriye sürebiliyorsak, kendimizden utanalım. Çünkü kâfirler, Allah (c.c.) nurunu tamamlamasın diye, güneşi balçıkla sıvama misali, haksızlığın irşadını yaparken, biz uyuyorsak yarın, çok zor ödeyeceğimiz bir hesabımız var demektir.

Kur'an-ı Kerim'de : "Ne dediğini, ne okuduğunu bilmeyecek kadar, sarhoş olanlar, namaza yaklaşmasınlar" uyarısı vardır. bu ayet, sadece, madde sarhoşları için değil, aynı zamanda mana sarhoşları için de geçerlidir. Çünkü bedenen sarhoş olanlar mutlaka ayılırlar, mana sarhoşları ayılamazlar. Hatta sarhoş olduklarının bile farkına varamazlar. Madde, para, şan şöret, makam, mevki, sistem ve ideoloji sarhoşları, namazda ne okuduklarını bilemez, huşu ve huzur da sağlayamazlar.

Maalesef içinde bulunduğumuz şu dönemde, biz acizleri kaplamış olan şan, gösteriş, hased, kin, benlik hastalıkları bizleri sarhoş etmiştir. Ayılma zamanı gelmiştir. Öyleyse;

"Ey müslüman, sana görevini yapmada, biricik usul olan, tebliğ vazifene başlamanı, sarhoşluktan ayılıp, sarhoşları ayıltmanı tebliğ ediyorum. Seni ümmeti olmakla, şereflendirildiğin Rasüller Rasülünün usulüne

UFAK

İFFET ERGÜN
12 / A

uymaya davet ediyorum. Çünkü o, müslümanlara yaptığı son vasiyette: "DİN NASİHATTIR" **الدِّينُ النَّصِيحَةُ** buyurmuştur!.

Şimdi de, asr suresinde belirtilen, iman, salih amel, ve hakkı tavsiye üçlüsüne kan ve can veren, ana kaynağa, yani sabıra değinelim. Sabır ki, güzide ahlakın ana kaynağıdır. Kuran-ı Kerim'de 70 kere bahsedilmesi önemine delil olarak gösterilir.

Sabır, ruhun o kudret kaynağıdır ki, yolunda dayanılması güç olan bütün mihnetlere katlanmak, nefsin hoşlanmadığı, bütün sıkıntılara göğüs germek, ancak onun sayesinde mümkündür.

Sabır üç bölümde incelersek, ilk olarak imanda sabır ele almamız gerekir.

Bizden evvel gelen ümmetlerden bazılarını kafirler, imanlarından döndürmek için, çok çeşitli zulüm ve işkencelere maruz bıraktılar. Ateşlere attılar, çarmıhlara gerdiler ve yüzbintürlü ezalar ve cefalar yaptılar. Ve bu eza ve cefalara maruz kalan müminlerin hiçbiri imanlarından dönmediler. İşte günümüzde canlı örnek: Bosna müslümanlarının uğradığı sıkıntılar. Onlar da imanlarının kavgasını vermekte, zulüm kurbanının altında, imanlarının ezilmemesi için canlarını ezdirmektedirler. Sorarım size, kâfir Sırpların Bosnalılara verdiği eziyet, Ebû Cehilllerin Sümeyye'lere verdiği eziyetten farklı mı? Öyleki Ebu Cehil tarafından! "Ya Muhammedin dininden çıkarsın, yahut seni öldüreceğim" diye tehdit edildiği halde "La ilâhe illallah, Muhammedür-Rasûlullah" diye imanını korkmadan şهادetle ifade eden Sümeyye Hatun, gerçekten, müslümana, müslümanlığının şümûlünü anlatıyor.

İsterseniz on dört asır önceki bedevî Arapları, isterseniz de günümüzdeki zalim Yahudi ve Hristiyanları örnek gösterin. Hiç farketmez. Çünkü zorbalıkları, aşağılıkları gün geçtikçe daha da hadsizleşiyor.

Bize düşen görev, "Kafirleri asla dost edinmeyin, onlar sadece birbirlerinin dostudur." buyruğuyla bize yol gösteren Rab-bimizin sözüne uymak, haksızlıklara karşı perçinlenip karşı çıkmak ve kendi aramızda da Hak ve sabır vasiyetleşmesini unutmamaktır. İşte müjde : "Ey iman edenleri! Sabır ve namazla Allah (c.c.) dan yardım isteyin, Muhakkak ki Allah'ın yardımı sabredenlerle beraberdir."

İkinci olarak itaat ve ibadette sabırlı olmaya değinirsek, şunu belirtelim ki; ibadetlerde sabrı az olan kimsenin, sevaptan hazzı, salahtan da nasibi yoktur. Allahü Teala; müslümanları kesin bir emirle uyarak, Kudsî hadiste buyurur ki: "Belaya sabretmeyen, verdiğim nimetlere şükretmeyen benden başka kendisine bir Rab arasın." Bu fermanın inceliğini anlayan akıllı kişiye düşen görev ise, belaya sabredip şikayetçi olmamaktır. Allah'tan başkasından yardım dilememektir. İbrahim (a.s.) kavmi ateşe atmıştı. Onu ateşten kurtarmak için gelen meleklerin hepsini çevirerek: "Siz aradan çıkın, bana Rabbim yeter" buyuran İbrahim (a.s.) a, Allah'ü Teâlâ o ateşi gül bahçesi yapmıştı.

Eğer aşık işen yara sakın aldanma ağyara

Düş İbrahim gibi nârâ; o gülsende yanar olmaz.

Üçüncü olarak, belâ ve musîbetlere karşı sabra değinirsek, Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri şöyle der: "Belâ ariflerin kandilidir, bela, ve musibete maruz kalıp, razı olmadıkça sabretmedikçe iman tadını bulamaz."

Başından aşağıya yağmur gibi çile yağan nebiler evliyalar ve müminlere darlık anındaki sabır tavsiyesi bir merhem gibi, bir ilaç gibi bir âb-ı hayat gibi, şifa dirilik ve ferahlık getirmiştir, getirecektir.... Mevkisi bu derece yüksek olan bu faziletler, Hak indinde anılmaya layık olmaz mı?

İNSANIN YARATILIŞI

Embriyoloji Ve Kur'an-ı Kerim

Embriyoloji nedir?

Embriyoloji, latince "embryo" ve "logos" kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Embriyo kelimesi geniş anlamda, doğmamış memeli, yumurtadan çıkmamış kuş ve bitki tohumları içindeki genler için kullanılan bir deyimdir. Logos ise bilim demektir. Embriyoloji, bütün canlıların oluşmaya başladığı andan itibaren, belirli bir süre içinde kendi türüne özgü şeklini alıncaya kadar geçirdiği gelişme evrelerini inceleyen bir bilim dalıdır.

Üreme öyle bir konudur ki, insanlar tarafından eskiden yazılmış eserler, birazcık olsun ayrıntılara girer girmez, onun hakkında kaçınılmaz bir surette bir takım yanlış telâkkiler yazarlar. Orta çağda -hatta bizden çok uzak olmayan bir zamanda- üreme konusu bir yığın efsane ve hurafeye boğulmuş bulunuyordu. Bilim açısından başka türlü olması da mümkün değildir. Çünkü üremenin karmaşık mekanizmasını anlamak için, insanın Anatomi bilmesi, mikroskobu keşfetmesi ve fizyolojinin, embriyolojinin, obstetrik hekimliğinin ve benzeri bilimlerin kendilerinden beslendiği temel bilimler denenilen ana branşların doğması gerekmiştir.

Asırlar boyunca, insanın ufak bir modelini erkeğe ait spermier içinde bulunduğuna ve bunun anne rahminde hiç değişmeden büyüdüğüne inanıldı. Benzer şekilde başka bilim adamları ise, anne yumurtasında bir insan modelinin bulunduğunu ileri sürüyordu. Yani asırlar boyunca sperm ve ovum hücreleri birbirinden ayrı olarak ele alındı. İnsanoğlunun zigot adı verilen tek bir hücreden yaratıldığı, bunun da yumurta hücresinin sperm tarafından döllemesiyle meydana geldiği

ancak 18. yüzyılda Spallzani tarafından yapılan deneyler sonunda öğrenilmiştir.

Bırakın mikroskobu basit bir merceğin dahi bulunmadığı bir devirde insanlara gönderilen Kur'an-ı Kerim'de bu konu detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Kur'an-ı Kerim'in pekçok yerinde, okuyanı en küçük bir şüpheye bırakmaksızın, üremenin açık seçik mekanizmasından bahsedilir ve onun iyice belirlenmiş safhaları bildirilir. Onda her şey, insanlar tarafından kolayca anlaşılabilir sade bir dille ve çok sonraları keşfedilecek bilgilere son derece uygun olarak ifade edilir.

İNSANIN ÜREMESİ

Döllenecek olan bir dişi yumurta hücresinde (Ovum) birden 60.000 (Altmış bin)'e kadar sayılardan 30.000 tane sayı düzensiz şekilde bulunur. Yani sayılar sırasızdır. An-neden çocuğa geçmesi uygun genetik şifrelerden yarısı (30.000) kromozomlara dizilmiştir. Yumurta hücresinin bu sayıları 60.000'e tamamlaması için eksik sayıları etrafında bulunan 120.000.000 (Yüz yirmi milyon) sperm hücrelerinden bir tanesini seçip bulması gerekir. Yumurta hücresinin etrafındaki bu 120.000.000. sperm hücresinin her birinde farklı 30.000 genetik şifre vardır. Her meni hücresinde tıpkı yumurta hücresinde olduğu gibi 1'den 30.000'e kadar karışık ve değişik numaralar vardır.

İşte yumurta hücresinin döllemesi için bu 120.000.000 sperm hücresi içinde kendindeki eksik şifreleri ihtiva eden spermi bulup onunla birleşmesi gerekir. Aksi takdirde tek numarayı bile tutturamasa tek kulaklı, çift burunlu çocuk doğar.

UEFUK

DR. ERKAN ATAS
50. ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI BÖLÜMÜ ASİSTANI

Matematik bilim adamları hesabı yapmışlar. Bunun ihtimali 1.4-10 üzeri 30.000 dir. Bu sayı yaklaşık olarak sıfırdır. Şu halde hiç bir dişi gebe kalamaz.

Nitekim Kur'an-ı Kerim bu gerçeği 14 Asır önce açıklamıştır. "Hiç bir dişi (O'nun ilmi olmaksızın) gebe kalamaz ve doğuramaz."

Fussilet Suresi (41)-Ayet 47

Üstelik dişinin yumurta hücresinin kendine uygun sperm hücresini bulması yalnız sayıların, basit, yazı şartlarına da uymaz. Zira, herhangi bir genetik şifre, üç boyutlu sistemde belli açılarla sıralanmış protein moleküllerinden oluşur ki, bunların sıra numaralarını birbirinden ayırt etmek ancak uzun geometrik ve fizik araştırmaları gerektirir.

Bir yumurta hücresinin eksik genetik şifrelerini araştırmak ve 120.000.000 sperm hücresinden birini bulmak için 1.000 tane genetik bilim adamı ellerin de elektronmikroskobu ve kompitürlerle uğraşsa idi bir gebelik milyar kere milyar yılda sağlanabilirdi. Halbuki dünyamızın yaşı bile ancak 4-5 milyar yıl kadar. **Onun için Ayet-i Kerime özellikle; "Allah'ın ilmi olmadan hiç bir dişi gebe kalamaz" buyuruyor.**

Ayet-i Kerime'nin son kelimesi ile bildirilen "doğuramaz" emri de aynı inceliği taşır.

Döllenen hücre 30.000.000 hücre haline gelince insan tamamlanmış, doğacak hale gelmiş olur.

Bu hücreler genetik şifreleri paylaşıya paylaşa dokuları ve organları meydana getirir. Her yeni bölünen hücre, vücudun hangi noktasını yapacaksa, o genetik şifreyi yanında getirmek zorundadır. **Şunu belirtmek isterim, 60.000 şifre bölünürken, 1 numara yanlış bir yere gitse, İlâhi Kudret'i inkârâ kalkan insanın dili göbeğinden çıkar.**

İşte, 1'den 30.000.000'a kadar tüm hücreler, eksiksiz bu 60.000 temel şifreyi hiç at-

lamadan paylaşırlar.

Bunun matematik ihtimali ise 6X10 üzeri -24'tür. Bu da matematiksel olarak sıfırdır. Yani döllenmiş yumurta da bir doğumu meydana getiremez.

O zaman bu hatasız gebelikler, doğumlar nasıl sürüp gidiyor? İşte İlâhi ilmin mucizesi;

"Allah'ın ilmi olmadan hiç bir dişi gebe kalamaz ve doğuramaz."

FEKONDASYON (Döllenme)

Her kadında 28 günde bir meydana gelen adet safhasının (Uterinal siklus) 14. gününde döllenmeye uygun ovum meydana gelir. Bu ovum tuba uterinanın infundibulum kısmında bulunan saçak şeklindeki fimbrialarca tutularak tüp içine alınır. Bu esnada vagene bırakılan milyonlarca sperm için bir yarış başlamıştır. Spermiler 15-18 cm. olan bu mesafeyi yaklaşık olarak 6 saatte kat ederler. Ampulla kısmında ovumun etrafını çevirirler. Spermilerden salınan hyaluronidaz ve diğer proteolitik enzimlerle, tuba uterinadan salınan sodyum karbonat ile ovumun etrafındaki korona radiata hücreleri açılır, zona pellucida yumuşayarak açılır ve ovumun içine yalnız bir tane sperm girer.

Spermin döllenmeyi sağlayan faktör olduğu son asırlarda keşfedilirken. Kur'an ayetleri döllenmeyi tarif etmekle kalmamış ve spermilerin özelliklerini de ortaya koymuştur. Burda da belirttiğimiz gibi, atılan milyonlarca spermin ancak çok küçük bir bölümünün yumurtaya ulaşabildiği ve bunların sadece bir tanesinin yumurta hücresi ile birleştiği 18. yüzyılda keşfedilmiştir.

Kur'an-ı Kerimde yalnız bir spermle yumartanın birleştiği şu ayetle belirtilmiştir: "Allah sonra onun (insanın) neslini bir özden, değersiz bir sıvının özünden meydana getirdi." Secde suresi (32)-Ayet 8

"Allah insanı bir damla meniden yarattı" Nahl Suresi (16) İ-Ayet 4 buyurulmuştur.

"Öz" bir şeyin en iyi kısmıdır. Bir bü-

tünün yalnızca bir parçasıdır. İşte bu meninin özü ise sperm hücresidir. Binâenaleyh insan meninin özünden, yani tek bir spârm hücresinden meydana gelir.

Burada ayrıca "değersez bir sıvı"dan bahsedilmiştir. Bu menidir. Ayrıca meni hakkında diğer bir ayette şöyle buyrulmuştur; "Gerçekten biz insanı karışık bir meni damlasından yarattık."

İnsan Suresi (76)-Ayat 2

Meni gerçektende karışık bir maddedir. Bu durum Kur'an'da ne güzel açıklanmıştır. Meni meydana gelirken çeşitli sıvıların karışımı ile oluşur. Önce testislerde sperm hücreleri meydana gelir. Daha sonra bu spermlere seyahatı esnasında geçtiği yollarda vesicula seminalis, Prostat, cowper ve littre bezlerinin salgısında katılır. Böylece karışık bir sıvı olan meni meydana gelir.

ZİGOTUN UTÉRUSA YERLEŞMESİ

Yumurta tuba uterinada döllendikten sonra, ikiye bölünür. Bunlara blastomer adı verilir. Zigotun hücre sayısı onaltıya (16)'ya geldiğinde yani morula safhasında uterusu gelmiştir. (döllenmenin 4. veya 5. gününde)

Uterus zigot için mükemmel bir yaşama yeridir. Ayrıca dışarıdan gelen darbelerden de çok rahat bir şekilde zigotu korur. **Bu durum Kur'an-ı Kerim'de ne güzel bildirilmiştir;**

"Sonra onu (insanı)bir damla meni olarak sağlam ve sabit bir yere yerleştirdik."

Müminun Suresi (23)-Ayat 12

Morula safhasından sonra zona pellucida yırtılır. Bu suretle serbest kalan zigot blastoryst dönemine ulaşır. Zigotun çevresindeki zona pellucide bulunduğu sürece zigot endometrium içine yerleşemez. Fe-kondasyondan sonraki 6. günün sonunda zigot endometrium yüzeyinde bir girinti içine yerleşir. Orada endometrium epiteline sıkıca tutunur.

Hücreler uterusla temasa geçtikten sonra

dıştaki hücreler değişerek trofoblast adını alır. Trofoblastlar çoğalarak chorion zarını ve chorion villuslarını meydana getirir. Koryon villusları ise uterusu adeta yapışıp asılı durur. Koryon zarı ise ilerde fetüsün anneye bağlı olduğu plasentayı meydana getirecektir. **Kur'an-ı Kerim'de bu durum şu ayetle çok güzel belirtilmiştir."Allah sizi bir meni damlasından sonra da asılıp tutunan bir şeyden yarattı."** *Mu'min Suresi (40)-Ayat 67*

Fetus uterusu bulunduğu sürece onu üç tabaka korur. Fetus bu 3 tabaka içindedir. Bu durum Ayet-i Kerimede şöyle bildirilir. **"Allah sizi annelerinizin bedenlerinin içinde yaratılıştan yaratılışa geçirerek üç türlü karanlık içinde yaratmıştır."**

Zumer Suresi (39)-Ayat 6

Bu üç karanlık, 3 tabakaya tekabül eder ki bunlar da annenin karın duvarı, uterus duvarı ve amnion zarıdır.

İnsan oğlu yaratılırken çeşitli merhaleler halinde yaratılmıştır; "Sonra nutfeyi asılıp tutunan bir şeye (alâkaya) dönüştürdük, derken asılıp tutunan şeyi (çiğnenmiş gibi) bir ete (mudga) dönüştürdük. sonra (çiğnenmiş gibi olan) etten kemikler yarattık ve kemiklere de (taze et gibi olan) bir et giydirdik."

Müminun Suresi (23)- Ayet 14

Bu ayette bildirildiği gibi insanoğlu önce çiğnenmiş bir et şeklindedir. Daha sonra ondan kemikler oluşur ve kemiğe etler yani kaslar giydirilir. **Kur'an'da kasları ayırmak için "taze et gibi" olan demiştir.** Bu çok doğrudur. Çünkü çiğnenmiş et lapa şeklindedir. Fakat kaslar düzenli şekildedir ve el değmemiş, taze bir et şeklindedir. Bu ise şunu ortaya koyar;

"O Rab ki seni yarattı sana düzen verdi, ölçülü bir biçim verdi. Dilediği surette seni terki etti."

İnfitar Suresi (82)-Ayat 6-8

Herhalde ölçülü bir biçim verilmemiş ol-

saydı hepimiz çok acayip yaratıklar şeklinde olurduk.

Fetusun 6. haftaya kadar tüm organlarının taslakları oluşmaya başlamıştır. Fakat göz, kulak gibi duyu organları ve genital organları 6. haftadan itibaren gelişmeye başlar. Yani insanın cinsiyeti 6. haftada oluşmaya başlar. **Bu durum Peygamberimiz (S.A.V.) tarafından günü gününe bildirilmiştir;**

"Nutfe meydana geldikten 42 gün sonra, Allah (C.C.) ona bir meleğini gönderir, nutfeye karakterini aşılar, duyularını (göz ve kulak gibi) yerleştirir, etini kemiğini yaratır ve melek "Allahım, diye sorar. Bu erkek mi dişi mi?"

Onuncu haftanın tamamlanmasından sonra alâka safhası sona erer. 11. haftayla beraber giren mudga dönemi 14 .hafta sonunda nihayet bulur.

Embriyonun gelişmesi sırasında bazı kısımlar insanın ilerde alacağı duruma kıyasla farklı bir büyüme gösterir. Yani insanın elleri ve kolları uzarken başı uzamaz. Bir kısım organlar enine gelişirken bir kısmı da boyuna gelişir. Bu hâl Kur'an-ı Kerim'da şöyle bildirilir; **"Biz sizi dönüştürdük.... asılıp tutunan bir şeyden.... hem mütenâsip hem de mütenâsip olmayan et parçasından."**

Hacc Suresi (22)-Ayet 5

İnsanın organları yavaş yavaş gelişmeye başlar ta ki şu ayetle belirtildiği zamana kadar; **"İnsan bahsedilmeye değer bir şey oluncaya kadar şüphe yokki uzun bir zaman gelip geçmiştir."**

İnsan Suresi (76)-Ayet 1

İşte bu süre yaklaşık 18 haftadır. 18. haftaya kadar insanın tüm organları oluşur. Yine aynı haftada insanın ilk hareketleri anne tarafından hissedilmeye başlanır. Yine fetüsün ana rahminde amnion sıvısı içinde solunum yaptığı kesin olarak belirlenmiştir. Bu solunum hareketleriyle amnion sıvısı al-

veole girip çıkar. Yine hareketlerin başladığı 18.hafta Peygamberimiz (S.A.V.) tarafından da şu hadis-i Şerifle açıklanmıştır.

"Her birinizin yaratılışı ana rahminde nutfe olarak 40 gün derlenip toparlanır. sonra aynen öyle (40 gün daha) alâka (yapışkan şey) olur. Sonra yine öyle (40 gün daha) mudga (et parçası) halinde kalır. Sonra ona melek gönderilir. Ruh üfler."

Bu süre, yani 18 hafta yaklaşık 120 güne tekâbül eder. Bu ise fetüsün hareketlerinin hissedildiği zamana uyar.

120 gün den sonra artık fetüs yalnızca büyüme kanunlarına uyar. Hücreler çoğalır, fetüs büyümesini sürdürür. Bundan sonra insanoğlu belirli bir süre rahimde kalır. Kur'an'da bu, şöyle belirtilmiştir;

"Dilediğimizi belirtilmiş bir süreye kadar rahimlerde tutuyoruz."

Hacc Suresi (22) Ayet-5

Bu belirli süre 40 hafta veya 280 gündür. Bu kadar zamanda ve çeşitli safhaları ince eleyip sık dokuyarak geçen ve eşrefi mahlukât olarak nitelendirilen insanın çirkin olması düşünülemez. Böylece İslâm fıtratı üzerine doğan insan, Tin Suresinde şöyle nitelendiriliyor;

"Biz İnsanı en güzel surette yarattık."

Sözümüzü merhum Necip Fâzıl'ın bir şiiri ile noktalayalım.

Hiç kalmadı soran; ne var insanda?

Ben duvarda ezik bir böcekmiyim?

Yoksa pırıl pırıl, tek damla kanda

Kâinatı süzen bir mercekmiyim?

KAYNAKLAR

I - Kur'an-ı Kerim ve meâli

II - Kur'an ve Bilim - Maurice BUCAILLE

III - İnsan Embriyolojisi - Prof.Dr.Halit KAYALI

IV - Zafer Dergisi - Sayı 102

V - Hücreden İnsana - Yeni Asya Yayınları

VI - Milli Gazete - Dr.Haluk NURBAKİ

İMAM HATİP BİLGİ İŞLEM MERKEZİ

Çağdaş gelişmiş ülkelerde modern, teknolojik ve pratik eğitimler ülkenin gelişimindeki temel unsurlardan biridir.

Şekilcilikten, ezberden, kalıpcılıktan ve monotonluktan kurtulmak gerekir. Ebatları ve şekli belli olan bir portreye bakanlar sadece o çerçeve sınırlarında düşünür. Eğitimde öğrenme, eğitilme unsurunu amacına ulaştırmada çok şeylerden yararlanır. Kitaplar, öğretmenler, araç-gereçler v.s. bu temel öğelerle öğrenci unsurunda olduğunda eğitim öğretim gerçekleştirilir. tabiki hangi ölçüde verim sağlanır buda hedef olarak öğrenciye yaklaşımla belli olur.

Bilgi Çağı dediğimiz 2000'e 7 kala günümüzde ufuklarımızı gelişebileceği düşünme ve gelişme de serbestlik olan ve sağlıklı varabileceğimiz bir ortam gereklidir.

İşte günümüze kadar tarihçesiyle birlikte süper bir gelişme yapan kısa sürede çok-değişen ve samana göre değişimi en büyük cihazlardan biri olan bilgisayarlar bugün hemen hemen bizimle her alanda arkadaş olmuştur.

Evet artık kolsaati gibi bir gün taşıyacağımız bu teknoloji harikaları insanlara büyük hizmet vermektedir.

Biz her alanda bilgisayarın insanlara yardım eder dedik ama acaba ilim, irfan ordusu olan gençlerimiz bu "her alanda" ifadesine uygun bir şekilde yararlanabiliyor mu.

Konya İmam Hatip Lisesinin hedefleri bu. Eğitim, öğretimin her alanında öğrencilerine bilgisayardan yararlanma fırsatını ve

rebilmek için harekete geçmiştir.

Okulumuzda Bilgisayar Donanımlı iki ayrı merkezimiz oluşmuştur.

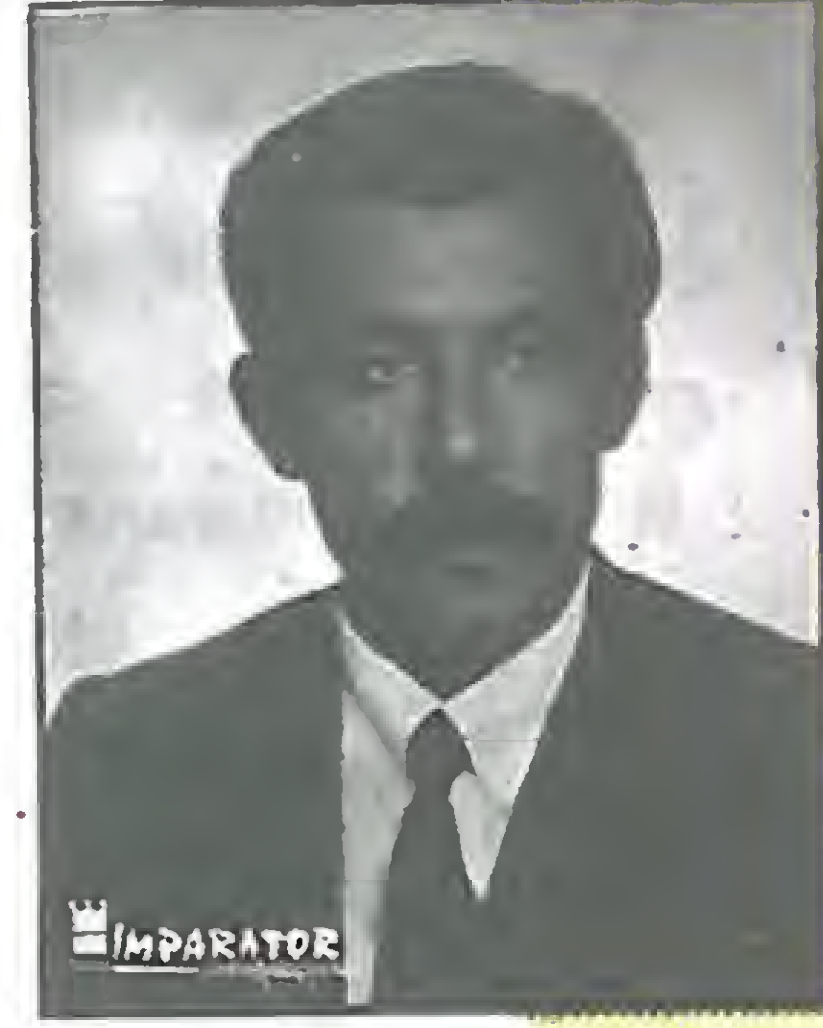
Eğitim, öğretime yönelik ve okul otomasyonu olmak üzere temelde iki geniş projede hizmet vermekte olan bilgi işlem bölümlerimiz vardır.

1- Okul Otomasyonu

İmam Hatip Lisesi okul otomasyonu projesi tüm idarecilerimizi kapsayan çok amaçlı kullanımlı donanıma sahip bilgisayar ağı ünitesi kurulmuştur.

Siz sayın veli okurlarımız evinizden bir telefonla sadece öğrencinizin adını söylemekle o ana kadar her türlü öğrencilerinize ait bilgileri telefon konuşma süresince alabileceksiniz. Tabi bu ne demek bilgisayar olmayan bir başka okula telefon edin önce öğrenciniz hangi sınıf, sabahcımı öğlencimi sınıf öğretmeni, müdür yard kim vs. sorularında geçer bulamazlarsa dosyalar karıştırılır ya da müdür yard. ezbere bilir diyebilirsiniz. Gelin okul müdüren sorulduğunu düşünelim. bizim okul gibi yaklaşık 10 bin mevcuduna ulaşmış okul müdürü bu öğrencileri i ezbere bilmeli mi? Evet kimse kimsenin ismini ezberleyecek kadar beyin hücrelerini boşa götürmesin.

İmam Hatip Lisesi 10 bine yaklaşmış mevcuduyla artık bu iletişimini bilgisayar teknolojisiyle çözerek değerli vakitlerimizi eğitim ve öğretime ayırmışızdır. bu proje önümüzdeki eğitim ve öğretim yılında geliştirilerek öğrencilerimizi daha çok tanıyıp

UTOK

HÜSEYİN TOKLU
FORMATÖR VE YARDIMCI

başarı grafiklerinin artmasını sağlayacağız. Sözün kısası kağıt zeminlerde öğrenci araya araya yorulmuş gözlerin sahibi olan siz müdürler, md. yard., öğretmenler; sizler insan unsuru olarak çok değerli vasıflarsınız.

- Ben diyorum ki; "Artık bilgisayar teknolojisinde yararlanalım. Lütfen geriye bakarak değil kendimizi ufuklarda görelim. İmam Hatip Lisesi gibi"

2- B.D.E. (Bilgisayar Dersteki Eğitim)

Proje kapsamında olan okulumuz Türkiye'de sayılı okullardan biridir. Laboratuvarımızda Fizik, Kimya, Arapça, İngilizce Hüsn-ü Hat, Resim, Coğrafya dersleri ile ilgili B.D.E. uygulaması yapılarak günde 8-10 saat faaliyet görmektedir.

Neler yapılmazki bu aletler ile;

Sevgili okuyucularımız size bir anımı anlatmak istiyorum. Geçtiğimiz yaz sezonunda O.D.T.Ü.

'de Formatorluk kursuna katılmıştım. Üniversite bünyesinde bir ilkokulda inceleme yaptım. Okul bilgisayarında komutlar yardımıyla dünya haritasını istedim. Bir bölümünü işaretledim. Oda Türkiye haritasıydı. Bana hemen Türkiye'nin haritasını ve bölgelerini gösterdi. Tekrar bir daha işaret yaptım. O da Konya Vilayeti idi. Sonra komutlar vasıtasıyla Konya ilinin nüfusunu yüzölçümünü vs. gibi bilgileri ve Konya'nın önemini ekranda gördüm.

Dünyünün belkide o anda Arap Yarımadasını ya da Afrika'yı seçebilirsiniz. Yani ben dünya ülkelerini o ekranda görürsam işte bilgilerini o ekrana sığdıran bilgisayardan yararlanmak güzel bir şeydir.

Siz okurlarıma soruyorum. Kütüphanelerin hangisinde olursanız olun (serbestsiniz). bu ülkelerin bilgilerine ne kadar

zamanda ulaşabilir hangi kitaplarda bulabilir ne kadar zamanda yazabilirsiniz. Size birkaç hafta mücade edelim.

Evet bir çay molası bile fazla olan sürede bilgisayarlarla bu bilgileri alırız.

Gelin pastel boya parası, kağıt masrafı yapmayın. ilkokul öncesi çocuklarımızı bilgisayarlarla tanıştırap onlarla okul öncesi eğitimde Bilgisayarın faydalarını gösterelim. Resim yapalım, çizgiler çizelim. eğitimi kalem, silgi ve kağıt çizgisini Bilgisayarlara taşıyalım. Buradan ilkokul çağı öğrencilerimize sevgi ve selamlarımı sunarım. Onlarla okulumuzda bulunan Bilgisayar Laboratuvarında resim yapalım, yazı yazalım. Bilgisayar ile hangi yaşta, hangi çağda hangi kuşakta yararlanılır; bunun sınırı varmı görelim. Ama ben diyorum ki eli kalem tutan bilgisayarla tanışsın. çünkü kalem tutmak bir marifettir. ama bir mouse (fare)'yi oynatmak ise yazı yazmaktan çok kolaydır.

İşte bilgisayarlarla hakkında çok küçük tanıtma yaparak neler yapabildiklerimizi izah ettim. Eğer merak ediyorsanız sizi şimdiden okulumuza davet ediyoruz.

NOT:

Gelecek sayımızda bilgisayar programı dilmelerinden bahsedeceğiz. (Basic, cobol, Fortran, Dbase, Lotus, Linkway, Quatro vb.)

MÜJDE

Sevgili öğrencilerimiz:

1993-1994 eğitim ve öğretim yılına başlarken sizlere en modern tekniklerle donanımlı Fizik, Kimya, Biyoloji Laboratuvarı hazırlayacağız. Allah izniyle bu laboratuvarlar Konya'da ilk defa lise ve dengi okullarda benzeri görülmeyen laboratuvarlar olacaktır. O bölümlere de bilgisayarlar girecektir.

BİLİMDE SON GELİŞMELER

Son yıllarda bilimde birbirini izleyen önemli gelişmeler kaydedildi. Gelişmeler, birbirinden o kadar değişik alanlarda ve o derece hızlı oldu ki, bunları teker teker derinlemesine incelemek bir yana, günü gününe izlemek bile zorlaştı.

Ancak şunu söyleyebiliriz: Bilimsel araştırma, buluş ve ilerlemeler sayesinde, bizim, gerek evren, gerekse çevremiz ve iç yapımız hakkındaki bilgi ve anlayışımız da genişlemiştir. Bunlar hakkında bazen sevindirici, bazen de kaygılandırıcı haberler almış bulunuyoruz.

Bu kısa yazıda, her bilimsel gelişmeyi ele alarak iddiasında bulunmaksızın, bunların en önemlilerine temas etmeye çalışacağım.

İsterseniz işe önce evrenin sonsuzluklarından başlayalım:

Bilim adamlarının üzerinde en çok durdukları konulardan biri, evrenin nasıl yaratıldığı ve geleceğinin ne olacağı idi. Weinberg, evrenin ilk üç dakikasını açıklamaya çalışır ve Guth evrenin şişme modelini geliştirirken, özellikle kara delikler üzerindeki çalışmalarıyla, ünlü Hawking ise "Zamanın kısa tarihi adlı son eserinde, evren konusundaki çeşitli model ve gelişimlerin tartışmasını yapıyordu. Hakim olan görüş, evrenin muhtemelen bir vakum dalgalanması sonucunda, "büyük patlama" denen bir olaya "yok" tan "var" edildiği, o zamandan bu güne kadar genişlemek ile yeniden içine çökmesi arasında kılpayı bir denge olduğu biçimindeydi.

İletişimde fiberoptik lifler eski bakır kabloların yerini almaktadır. Süper bilgisayarların hafıza yada bilgi depolama yeteneği ve işlem hızı büyük ölçüde artmıştır.

İnsanoğlu, yaratılışına lâayık olmak istiyorsa, emrine amode bulmuş olduğu dünya'nın kaynaklarını en dengeli ve en

sağlıklı biçimde kullanmasını öğrenmek zorundadır.

Türkiye'deki otomobil sayısı 2 milyonu geçti.

Türkiye'deki otomobil sayısı son 20 yılda 27 kat artarak 2 milyon 70 bini buldu. Yani her 1000 kişiye 31 otomobil düşüyor. Aynı sayı Yunanistan'da 143 İspanya'da 264 ve Almanya'da 458'i buluyor. Türkiye'deki otomobil parkı için de markaların payı ise şöyle:

- Murat serisi yüzde 35.6
- Renault serisi yüzde 30.7
- Ford Anadol serisi yüzde 10.2
- Opel yüzde 1.9
- Lada yüzde 1.5
- Peugeot yüzde 1
- Fiat ve Lada yüzde 3
- Volkswagen yüzde 1.3
- Diğerleri yüzde 9.7

NÜKLEER SANTRALLER ONARILIYOR

Eski Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki sayıları 60'a yaklaşan ve güvenli olmayan nükleer santrallerin onarılması için sanayileşmiş ülkelere oluşan Yediler Grubu yardımcı olacak. bu iş için 700 milyon dolarlık bir fon oluşturulacak. Şu anda en büyük sorun Çernobil benzeri 19 nükleer santralin ne yapılacağı.

ÇEVREYİ KİRLİTEN UÇAKLAR

DEV yolcu uçakları çevre kirliliğine önemli ölçüde "katkıda" bulunuyor. Bir Boeing 727 modeli uçak 265 bin litre kirli su, 80 kilo zehirli atık, 5000 kilo zehirli hava üretiyor. uçak üreticileri, ABD'deki yeni yasalarla birlikte çevreyi daha az kirlüten modelleri üretmek için harekete geçtiler.

MUSTAFA BÜYÜKBaş
FİZİK ÖĞRETMENİ

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

Büyük İskender'in Mısır'ı işgal ettiği zaman kendisinin, Yunanlılar için ilah kabul edilen Jüpiter yıldızından geldiğini ifade ederek, uluhiyet davasında Firavun'u taklid ettiğini... Buna mukabil Yavuz Sultan Selim'in, Mısır tahtına nail olduğu zaman: "Mülk, Allah'ındır, Şayet benim veya başka bir kimsenin yer yüzünde parmak ucu kadar toprağı olsa bu Allah'a ortaklık değil midir?" diyerek kulluk şuuruyla secde-i şühre kapandığını...

Efsane soluklar, sh 50

★ ★ ★

Meşhur bir politikacıma Fransa'da: "- Siz Osmanlı'ların Viyana kapılarında ne işiniz vardı?" diye sorulması üzerine, o politikacıma veciz bir şekilde: "-Haçlı seferlerinin iade-i ziyaretiydi" diye cevabı yaptırdığını...

Tarihin en korkunç emirlerinden birinin 1799 yılında Rus Çar'ı 1. Paul tarafından verildiğini... Bir sabah, önünde resmi geçit yapan birliğin yürüyüşünü beğenmediği için:

"- Sibiryaya marş marş!" diye emir verdiğini ve dört yüz kişilik bu birlikten bir daha haber alınmadığını...

★ ★ ★

Bediüzzaman Hazretleri'nin Barla'da Nur Risalelerini telif ettiği yıllarda, Bedre yakınlarındaki bir korulukta yangın çıkması üzerine, orada bulunan Sabri Efendi'nin yangını söndürmek için çok uğraştığını, söndürmeyince, üzerindeki, Üstad'ından yadigar olan cübbeyi çıkartıp alevlere doğru savurduğunu, savunurken de bir yandan:

"- Yak işte yakabilersen, bu Bediüzzaman'ın cübbesi" diye haykırdığını ve ardından alevlerin yavaş yavaş söndüğünü...

Daha sonraları bu hadisenin Bediüzzaman Hazretleri'ne intikal ettirilmesi üzerine, Nurlu üstad'ın tebessüm buyurarak Sıddık Sabri Efendi'ye: "- Keçeli beni orman korucusumu yaptın?" diye latife yaptığını...

★ ★ ★

16. yy'da Osmanlı imparatorluğu'nun gelişme yolu üzerinde ve Türk orduları ile savaşa tutuşmuş olmasından dolayı Katolik Avrupa tarafından kendisine "Hristiyanlığın Şovalyesi" unvanı verilen Boğdan beyi Büyük Stefan'ın ölüm döşeginde evlatlarına:

"Belki de yakında himayeye muhtaç olacaksınız. Asla Rus'a yaklaşmayın. Haindir, sizi yok eder. Fakat kendinizi Türk'lere emanet edin. Adil ve merhametlidirler." diyerek nasihat ettiğini...

1976 yılında Suudi Arabistan'ın Cidde şehrinde, deniz suyunu tatlı suya çeviren bir tesisin açılışından sonra meslektaşları ile sohbe girişen dönemin Türkiye Büyükelçisi Necdet Özmen'in bir ara söze: "Bu Suudi Arabistan'ın ilk tuzdan arıtma tesisi" diye başlaması üzerine, Fransız Büyükelçisi'nin büyük bir hayretle:

"No.. Sör... bu ilk tuzdan arıtma tesisi değildir. ilki Osmanlılar'ın 1800'lü yılların sonunda yaptığıdır." diyerek ecdadımızın eşsiz mirasından bihaber yaşayan elçimizi utandırdığını...

★ ★ ★

Yavuz Sultan Selim'in Ridaniye Savaşı'nda, ileri görüşlü babası II. Beyazid'in icad olan "içi yivli toplar" ı kullanarak büyük başarılar elde ettiğini...

Fakat bizlerin hâlâ, II. Beyazid'in bu icadını, tarih kitaplarımızda: "Yivli top 1868'de Almanlar tarafından icad edildi." diye okutma gafleti gösterdiğimizi...

★ ★ ★

Timur'un Nasreddin Hoca ile sohbet ederken ona;

"Abbasi halifelerinin isimlerinin sonunda "Allah" lafzı da var... Kimine el Mu'tasım Billah, kimine el Mütevekkil- Alellah ve kimine de el-Kaim-Biemrillah deniliyor. Bu lakaplar bizim içinde adet olsa acaba bana ne isim yaraşırdı?" demesi üzerine Timur'un ne kadar kan dökücü olduğunu bilen Nasreddin Hoca'nın büyük bir pervasızlık ve hazırcevaplıkla:

"-Nevzû: Billah! (Allah'a sığınırız)" diye cevap verdiğini...

★ ★ ★

Türk milletinin kaderinin tayininin sözü konusu olduğu İstiklal Savaşı'nın en kritik günlerinde;

"Her çehre bize yabancı

Bari sen bir parça acı

Süründürme altın tacı

Bize yardım et Ya Rabbi!..." diyerek Kabe'ye doğru yalvaran şair Kemaleddin Kamu'nun savaş sonrası Cumhuriyet döneminde;

"Ne örümcek ne yosun

Ne mucize ne füsün

Kâbe Arab'ın olsun

Bize Çankaya yeter.." diyerek Kâbe'yi Arab'a bırakmayı tercih ettiğini...

★ ★ ★

Keçecizade Fuat paşa'nın İngiltere Kraliçesi Viktorya tarafından kabul edildiğinde, Kraliçe'nin kulaklarındaki küpeleri göstererek, "Bunları Sultan Abdülmecid'in hediye ettiği broşu bozarak yaptırdım, acaba İstanbul hükümeti ve Saray buna kızarmı?" diye sorması üzerine Fuat Paşa'nın büyük bir hazırcevaplıklar: "Bilakis haşmetpenah, İstanbul'dan gelen şeylere bu kadar kulak verdiğiniz, kulağınıza küpe yaptığınız için

memnun bile olurlar." diye cevap verdiğini...

★ ★ ★

Peygamber Efendimiz (s.a.v) delicesine aşığı olan Pakistanlı Milli Şair Muhammed ikbal'ın, bir şiirinde:

"-Ey Allah'ım, kurbanın olayım, mahşerde beni sorguya çekme. Çekersen de Peygamberimden'de (s.a.v) gizli çek. Çünkü ben hem onun ümmetinden olayım, hem de bu kadar günahla dolmuş bulunayım. Bu cinayetlerimi O'nun huzurunda ne yüzle dökeyim?" diyerek Allah'a yavardığını...

★ ★ ★

Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın, Fatih Sultan Mehmed'e gönderdiği hediye kutusunun içinden akrep, yılan ve çıyanlar çıkması üzerine, dahi siyasetçi Fatih'in karşılık olarak Uzun Hasan'a bir kutu bal gönderdiğini... Daha sonraları yakınları tarafından niçin böyle yaptığı Fatih'e sorulması üzerine, onun veciz bir şekilde: "Herkes yediğinden gönderir." cevabını verdiğini...

★ ★ ★

Ruslar'ın Afganistan'ı işgalinden sonra, Afgan cihadını yerinde görmek için cepheye giden eski pop şarkıcısı Yusuf İslam'ın gördükleri karşısında hayretler içinde kalarak:

"Cephede şehidler gördüm, kanları misk gibi kokuyordu. Sonra kafirlerin ölümlerini gördüm, domuz gibi kokuyorlardı." dediğini...

★ ★ ★

1930'lu yılların birinde Cumhurbaşkanı Senfoni orkestrasının, Anadolu'yu tenvir etmek için çıktığı turnesinin Sivas konserini izleyen bir vatandaşa: "Konseri nasıl buldunuz?" deyince ürkekçe bir göz gezdirdikten sonra gazetecinin kulağına: "- Valla beyefendi, Sivas, Sivas olalı, Timur'dan beri böyle zulüm görmedi" diye cevap verdiğini...

MEK

İZCİLİK VE DİN

"Din, Allah'ın Peygamberleri vasıtasıyla kullarına bildirdiği itikada, ibadete, ahlâka ait genel kanunlardır."(1)

Tarihin her devrinde dinsiz toplum olmadığını görüyoruz. Atatürk de "Din, lüzumlu bir müessesedir, dinsiz milletlerin devamına imkân yoktur." diyerek millet için dinin önemini belirtmiştir.

"Herşey insanda başlar, insanda biter. Din, insanın kendini bulmasını, kendini tanımasını ister. Onu maddenin ve geçici değerlerin üstüne yükselmeye ve bunlar üzerinde hakimiyet kurmaya çağırır. İnsan, bunu yapacak güçtedir. Dine göre o, yaratılmışların en şerefliisidir." (2)

İnsan ve toplum hayatında bu kadar önemli olan dinden izciliğin soyutlanması düşünülemez. Bilakis Avrupa izciliği kiliselerden birçok maddi ve manevi destek almaktadır. B.P.'de "Tanrı'ya inanmayan ve O'nun kanunlarına saygı göstermeyen bir insan hiçbir işe yaramaz. Bunun için her izcinin bir dini olmalıdır." der.

İzci için din, gerekli olduğundan kamplarda tefekkür çalışması yapılır. Tefekkür, yaratılmışlarda yaratıcı düşünme, varlıklardaki esrarı çözmeye çalışmadır. Tefekkür çalışması, izcilerimize Allah'ı, dini benimsetmenin bir yoludur.

1924 yılı Ağustos ayında Kopenhag'da toplanan Milletlerarası İzcilik Konferansı'nda din ile ilgili şu kararlar alınmıştır:

"İzcilik, kişinin dini inançlarını zayıflatması değil, bilakis kuvvetlendirmeye hizmet eder. İzcilik Türesi, bir izcinin dine hakiki ve samimi bir bağlılık göstermesini ve onun icaplarını yerine getirmesini emrettiği gibi, çeşitli dinlere mensup izcilerin toplantılarında tek bir din inancının propagandasını men eder."

B.P.'de "Biz, hangi dinden olursa olsun çocuğun dini inançlarına karışmayız; fakat

bağlı olduğu dinin icaplarını yerine getirmesine teşvik ederiz." der.

B.P., izciliğin din politikasını şöyle özetler:

"I- Her izci bir dine mensuptur ve dinin gerektirdiği görevleri sadakatle yapar.

II- Yalnız bir dine ve mezhebe mensup izcilerden teşekkül eden bir grupta ibadet ve din eğitimi oymakbaşının sorumluluğu altındadır. Bunun için oymakbaşı din adamları ile temasa geçerek tertibat alır.

III- Çeşitli mezhep ve dinlere mensup bir izci topluluğunda oymakbaşı her izcinin kendi din veya mezhebine göre ibadet etmesini teşvik eder. Kampta günlük dualar ve haftalık ibadet en basit şekilde yapılmalı ve bunlara iştirak gönüllü olmalıdır.

IV- İzcilerin aynı zamanda başka din ve mezheplerin ibadetlerine de katılmaları gerekir.

V- Başka din veya mezheplerin ibadetlerine katılmayı yasak eden dinlere veya mezheplere mensup olan izciler bu hususta zorlanmamalıdır."(3)

Dünya izciliği için önemli olan din, şüphesiz Türk izciliği için de mühimdir. Nitekim Dünya İzcilik Teşkilatı'na izci andımızda "Tanrı" kavramı bulunmadığı için uzun yıllar alınmadık. Şimdi ise "İzci Andı'mız ve "Türe'miz bütünüyle dinî mesajlar taşımaktadır. % 99'u müslüman olan bir ülkenin izciliğinden de beklenen budur.

İzci ve ergin izcimiz, toplumumuzun temel değer hükümlerinden olan dinimizi tanımak, onun gereğini yapmak ve ona saygılı olmakla en büyük toplumsal hizmeti yapmış olurlar. Bunun yanında insanımızın rahat, temiz bir ortamda ibadetini yapabilmesi için camii yaptırma, camii bakımı ve temizliği kampanyalarına da iştirak ederler.

DİPNOTLAR

- (1) Eminoğlu, Cavit. Kurak, İbrahim. *İzcilik Klavuzu*, Ank., 1988, s. 76
- (2) A.g.e., s. 76
- (3) Powell, Baden. *Erkek Çocuklar için İzcilik* (Çev: Doç. Ahmet E. Uysal, Nezihi Erkol, İst., 1964 s.1)

İSTANBUL'UM BEN!...

Bazen yanaktan süzülüveren bir damla yaş,
bazen dudaktan dökülüveren bir kelime,
Bazen bir çocuk gülücüğüyle mutlu,
bazen ise göz yaşları içinde harap,
İstanbul'um ben...

Tarihi şanlı, mutluluk diyarı
Çağ açıp çağ kapayan komutan hatırası,
Burcu, burcu sevgi kokan,
Elâ gözlü, sırma saçlı
İstanbul'um ben...

Bağrında nice evlialar saklayan
Denizlere aman veren, geçit olan,
Fırtınalar gibi hiddetli, durgun sular gibi sessiz,
Hasret çekilen, özlenen
İstanbul'um ben...

Bir sırlar deryasıyım bazen bilinmeyen,
Bir yollar düğümüyüm çoğu zaman çözülmeyen,
Kalem kaşlı, ince belli,
Fatihlere dilber olan,
İstanbul'um ben...

Ben bir sevgiyim uğrunda kanlar dökülen,
Ben bir gelinim yolunda canlar verilen
Ben bir düşün rüyalarda; unutulmayan
Bir köprü misali sevgiye açılan
Beyazlar içinde allı duvaklı, dillere destan olan,
İstanbul'um ben...

HURİ ELVAN • 8/B • 1381

BENİM OKULUM

İmanın yeniden canlandığı müessese
 Müslümanlar Konya'da kulak verdi bu sese
 ALLAH nidalarıyla inliyor her köşesi
 Mutlak islam'ın yolu İmam Hatip Lisesi
 HAK'tan alıp ilhamı, öğretiyor İslam'ı
 Adını yere düşürmem versem de canımı
 Ta ki ezele kadar, akıtsam da kanımı
 İslam koruyucusu İmam Hatip Lisesi
 Putları kıracak şimdi bir nesil gelmekte
 Lisemin düşmanları bu gerçeği bilmekte
 İsmi unutulmuş şehidler bakıp gülmekte
 Sevdiren ŞEHADET'i İmam Hatip Lisesi
 Elbet kurtulur şahin konulsada kafese
 Sensiz bir beden için hiç faydası yok nefese
 İçimize taht kuran İmam Hatip Lisesi

Şahin Aydoğdu • 12-D • 954

*İnsanoğlu için gerçek hayat, ilim ve irfanla kabil
olacağından, öğrenip öğretmeyi ihmâl edenler,
hayatta dahi olsalar ölü sayılırlar. Zira, insanın
yaratılışının gayesi, görüp bilmek ve öğrendiklerini
başkalarına bildirmekten ibarettir.*

***

Üniversite Fen Lisesi Anadolu Lisesi ve Ara sınıflara Hazırlık Kursları

Disiplin

Ciddiyet

İstikrar ve

Rekorların Adresi

SABAH
DERSHANELERİ

